

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. בהתאם לסעיף 18(א) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "החוק"), לקבל את ההשגה שהוגשה על ידי שר הביטחון על החלטת הוועדה לבדיקת מינויים מכוח סעיף 18(א) לחוק (להלן: "הוועדה") ולקבוע כי מר עמיר פרץ הוא בעל כישורים מיוחדים המאפשרים את מינויו לדירקטור ויו"ר דירקטוריון חברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: **החברה**), לאור ניסיונו וכישוריו כפי שהוצגו בפני הממשלה על ידי שר הביטחון.
2. לרשום את החלטת שר הביטחון ושר האוצר לעניין קיומו של צורך ממשי לפיו יהיה זה מוצדק לטובת החברה למנות את מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור בחברה, וזאת לאור כישוריו הבולטים בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה, על אף שלא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשוויוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") וכן שלא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי ושוויוני אחר, ועל אף החלטת הוועדה לפיה לא מתקיימים התנאים המצדיקים את מינויו; ולקבוע, בנסיבות המיוחדות של העניין ולאחר שטעמי ההחלטה הוצגו בפני הממשלה על ידי השרים, כי הממשלה סומכת ידיה על החלטת השרים כאמור לעיל.

דברי הסבר

ביום 25.10.2021 דנה הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות במועמדותו של מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברת התעשייה האווירית בע"מ, לבקשתם של שר הביטחון ושר האוצר, והחליטה שלא להמליץ על מינויו של מר פרץ לתפקיד. סעיף 18ג(א) לחוק קובע כי:

"מצאה הוועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי בחברה ממשלתית, יש זיקה אישית, עיסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו זולת אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת בנוסף לתנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה לאותה כהונה."

הוועדה מצאה כי, מתקיימים במועמד תנאי הכשירות הנדרשים על פי החוק לכהונת דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה, אולם בהתבסס על העקרונות המנחים שהותוו בחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) לשעבר, הגב' דינה זילבר, בעניין "נבחרת הדירקטורים – הליך מינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות" ("חוות הדעת"), הבחירה במועמדותו אינה נכנסת בגדר החריג המצדיק סטייה מהעיקרון לפיו בחירת המועמדים תהיה מתוך נבחרת הדירקטורים. בנוסף קבעה הוועדה כי נוכח הזיקה הפוליטית שיש למר פרץ לחלק משרי הממשלה ניתן בהתאם לחוק להמליץ על מועמדותו רק אם נמצא כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת לאותה כהונה. הוועדה לא מצאה כי הוא בעל כישורים מיוחדים כאמור המתגברים על הזיקה ולפיכך סברה שלא ניתן להמליץ על מינויו.

סעיף 18(א) לחוק קובע כדלקמן:

"...החליטה הוועדה לבדיקת מינויים שלא להמליץ על מינויו של מועמד שנתקיים בו האמור בסעיף 18ג(א) רשאי השר להגיש השגה על ההחלטה שתידון במליאת הממשלה; נימוקי הוועדה יובאו בפני הממשלה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה או נציגו; לא קיבלה הממשלה את השגת השר, לא ימונה המועמד לדירקטור."

הממשלה קיבלה לידיה את השגתו של שר הביטחון על החלטת הוועדה וכן את נימוקי הוועדה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, כפי שנדרש בסעיף 18(א) לחוק, מצ"ב.

מוצע, על אף המלצת הוועדה ולאחר שנשקלו בכובד ראש נימוקיה ונימוקי שר הבטחון בהשגתו האמורה, לקבל את השגתו של שר הבטחון ולקבוע כי למר פרץ כישורים מיוחדים המתגברים על הזיקה הפוליטית, ולפיכך כי הוא יכול להתמנות לדירקטור בחברה, ובהמשך, ככל שייבחר על ידי חברי הדירקטוריון, כיו"ר דירקטוריון החברה, וזאת מהטעמים הבאים:

התעשייה האווירית הינה חברה ביטחונית ממשלתית בעלת תרומה עצומה לביטחון המדינה וחשיבות אסטרטגית מהמעלה הראשונה. הצעת שר הבטחון למנות את מר פרץ לדירקטור בתעשייה אווירית (ובהמשך ככל שיבחר על ידי חברי הדירקטוריון, ליו"ר הדירקטוריון) נעשתה לאחר בחינה מדוקדקת של כלל העובדות הנוגעות לעניין תוך שימת לב מיוחדת לאתגרים הרבים שבפניהם ניצבת החברה בעת הזו.

הוועדה קבעה כי למועמד זיקה פוליטית חזקה לשרי הממשלה. לעמדת שר הבטחון ושר האוצר, נוכח חלוף הזמן ממועד פרישתו של המועמד מהחיים הפוליטיים (כשנה) ומתפקידי שר בממשלה (כחצי שנה) הרי שזיקה זו נחלשת.

לעמדת שר הבטחון ושר האוצר יש בכישוריו המיוחדים ובניסיונו הרב והמגוון של מר פרץ ברמות הגבוהות ביותר של ניהול משרדי ממשלה, ארגונים גדולים, מערכות, עובדים ותקציבים בהיקפי ענק ושל קבלת החלטות מדיניות, אסטרטגיות וניהוליות, כדי להצדיק מינוי לדירקטור על אף קיומה של זיקה פוליטית.

מר פרץ כיהן כסגן ראש ממשלה, שר ביטחון. כמו כן, כיהן מר פרץ כחבר ועדת השרים לענייני בטחון לאומי ("הקבינט") וכחבר וועדת החוץ והביטחון של הכנסת. בשל כל אלו הינו בקיא בענייניה הבטחוניים של מדינת ישראל ומכיר היטב את פעילות התעשייה הבטחונית בישראל ובפרט את פעילות החברה ואת אתגריה.

הרגישות המיוחדת הכרוכה בפעילותה הביטחונית של החברה, זו המערבת היבטים של ביטחון לאומי, יחסי חוץ ודיפלומטיה מעניקה משקל רב לניסיונו של מר פרץ, כשר, כשר ביטחון וכחבר קבינט, אשר היה מעורב בקבלת החלטות בעלות השפעה לאומית ואסטרטגית (בתחומי הביטחון, התעשייה והכלכלה).

במהלך כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון עמד תקציב משרד הביטחון לבדו על סכום של כ-60 מיליארדי שקלים. בנוסף, כהונה כשר ביטחון כרוכה בקבלת החלטות המחייבות הבנה עמוקה בתחום הבטחוני המהותי ניסיון ניכר וחשוב הרלוונטי למועמד ליו"ר דירקטוריון בחברה ביטחונית. העובדה שחלפו מספר שנים מאז כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון אין בה כשלעצמה כדי "להחליש" את מידת העמידה בנסיון ובכישורים הנדרשים. מורכבות התפקיד לא השתנתה באופן מהותי בעשור וחצי האחרונים ולכן אין בחלוף הזמן כדי לגרוע מהרלוונטיות של כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון לעניין הניסיון והכישורים.

אחד האתגרים הגדולים והמורכבים שהחברה מתמודדת איתם בשנים האחרונות וביתר שאת אגב ההנפקה המתוכננת (החלטה בעניין זה התקבלה בוועדת השרים לענייני הפרטה), הינם יחסי העבודה בחברה והשפעתם על תפקוד החברה, יעילותה ורווחיותה. אתגר זה עלול להוות אבן נגף בתהליך ההנפקה עצמו ועלול להשפיע באופן שלילי על ערכה של החברה ביום שלאחר ההנפקה. לעמדת שר הביטחון ושר האוצר, ניתן לראות בניסיונו של מר פרץ, כמי שעמד בראש ארגון העובדים הגדול במדינה במשך עשר שנים, יתרון משמעותי בהסדרת יחסי העבודה בחברה ובגיוס העובדים במטרה להביא להצלחת ההנפקה ולהציב את החברה על המסלול שיוביל אותה להתייעלות ולעמידה בסטנדרטים העסקיים הנדרשים בתחרות הגלובלית בעיקר בעידן הקורונה שעה שהשווקים הבטחוניים עומדים בפני צמצום תקציבי והתחרות הולכת וגוברת.

בנוסף, בבחינת ניסיונו של מר פרץ וכישוריו העולים מתפקידו כיו"ר הסתדרות, יש לתת את הדעת גם לאספקטים העסקיים הכרוכים בכהונה זו. ובכלל זה ניסיון בקביעת מדיניות מנחה לחברות שבשליטת ההסתדרות, מינוי דירקטורים ומנהלים בחברות אלו ומעורבות בשוק ההון וקרנות הפנסיה וניהול תקציב בהיקף עצום והליכי התייעלות. מדובר בפעולות בעלות אופי עסקי טהור שאינן שונות באופיין מאלו שיו"ר דירקטוריון בחברה גדולה נדרש להכריע בהן ויש לתת לעובדות אלו את המשקל הנכון לעניין כישוריו של מר פרץ, ובמיוחד כשפני החברה להנפקה ולהסדרת יחסי העבודה.

בתפקידו כשר כלכלה ותעשייה ניהל מר פרץ תקציב של כ-6.5 מיליארד שקלים ועסק מתוקף תפקידו בשורה של נושאים כלכליים וטכנולוגיים באוריינטציה עסקית מובהקת לרבות הכשרה מקצועית, סיוע לעסקים, מנהל סחר חוץ וסיוע ליצואנים, הגברת תחרות, מנועי צמיחה, חדשנות טכנולוגית, מחקר ופיתוח, רשות ההשקעות ועוד. כל אלו מעידים גם על ניסיונו

וכישוריו של מר פרץ בתחום העסקי. לכך מצטרף גם ניסיונו הניהולי בתפקידו כשר להגנת הסביבה.

כאמור, מהנימוקים שפורטו לעיל, מוצע לקבל את החשגה לפיה מר פרץ בעל כישורים מיוחדים לכהונת דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה, שיש בהם להתגבר על הזיקה הפוליטית לשר משרי הממשלה, וזאת בהתבסס על ניסיונו וכישוריו של מר פרץ, בנסיבות המיוחדות בהם מצויה החברה, ובהתבסס על תחומי פעילותה ומורכבותם.

עוד מוצע כי לאור טעמי ההחלטה שהוצגו בפני הממשלה, היא תסמוך ידיה החלטת שר הביטחון ושר האוצר לעניין קיומו של צורך ממשי לפיו יהיה זה מוצדק לטובת החברה למנות את מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור בחברה, וזאת לאור כישוריו הבולטים בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה, על אף שלא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשוויוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") וכן שלא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי ושוויוני אחר; וזאת על אף החלטת הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות (להלן: "הוועדה") לפיה לא מתקיימים התנאים המצדיקים את מינויו.

חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) לשעבר, גבי דינה זילבר ("חוות הדעת"), קובעת כי, ככלל, לאור מהותו ואופיו של תפקיד הדירקטור ולאור חובת הנאמנות המוטלת על השרים, קמה חובה משפטית לקיום הליך פומבי, תחרותי ושוויוני לצורך אישוי התפקיד, בין באמצעות מינויים של דירקטורים מתוך נבחרת הדירקטורים, ובין באמצעות הליך אחר. יחד עם זאת, מכירה חוות הדעת בצורך לאפשר, הליך חריג במסגרתו ניתן יהיה למנות מועמדים מחוץ לנבחרת הדירקטורים. כך בסעיף 45 לחוות הדעת שם נכתב: **"קיומו של הליך תואם הנבחרת מהווה סייג מצומצם להליך העיקרי של נבחרת הדירקטורים, שעה שהשימוש בו נועד לאפשר גמישות בהפעלת הסמכות במקרים חריגים שיוגדרו כמתאימים לצורכי החברה הממשלתית."**

במכתב של שר הבטחון ליועץ המשפטי לממשלה פורטו הטעמים החריגים המצדיקים סטייה מההליך האמור בעניין מינויו של מר פרץ לדירקטור, ובהם מצבה של החברה בעת הזו, לקראת הנפקתה, התחרות ההולכת וגוברת בשוק הבטחוני הגלובלי ומערך יחסי העבודה והשפעתו על ההנפקה הצפויה. כן פירט שר הבטחון את הכישורים המיוחדים וניסיונו הרב של המועמד, אשר נותנים מענה לאתגרי החברה בעת הזו. מטעמים אלו סבר שר הבטחון כי למרות המלצתה של הוועדה בעניינו של מר פרץ לפיה לא מתקיימים התנאים לעמידה במסלול חריג זה, טובת החברה מצדיקה את החריגה האמורה ומאפשרת את מינויו של מר פרץ לתפקיד, וזאת על אף שאינו נמנה על נבחרת הדירקטורים ולא התקיים בעניינו הליך בחירה תחרותי, פומבי ושוויוני אחר. עמדת היועץ המשפטי לממשלה לעניין זה היא שעל אף הקשיים המשפטיים הכרוכים בעניין זה, לאור הטעמים החריגים המפורטים, אין מניעה משפטית במינויו, והכול כפי שמפורט בחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה המצורפת להצעת ההחלטה. מוצע כי לאור טעמי ההחלטה שהוצגו בפני הממשלה, היא תסמוך ידיה על החלטת השרים האמורה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין

תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יחס ההצעה

מצ"ב חוות דעת משפטית

מוגש על ידי שר הביטחון
ועל ידי שר האוצר

כ' בכסלו התשפ"ב
24 בנובמבר 2021

הנדון : חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

מינוי עמיר פרץ לכהונת דירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ

נושא הצעת ההחלטה

לקבל את ההשגה שהוגשה על ידי שר הביטחון על החלטת הוועדה לבדיקת מינויים בהתאם לסעיף 18(א) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "החוק"), ולקבוע כי מר עמיר פרץ הוא בעל כישורים מיוחדים המאפשרים את מינויו כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: החברה), לאור ניסיונו וכישוריו כפי שהוצגו בפני הממשלה על ידי שר הביטחון.

וכן, לרשום בפני הממשלה את החלטת שר הביטחון ושר האוצר לעניין קיומו של צורך ממשי לפיו יהיה זה מוצדק לטובת החברה למנות את מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור בחברה, וזאת לאור כישוריו הבולטים בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה, על אף שלא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשוויוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") וכן שלא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי ושוויוני אחר; וזאת על אף החלטת הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות (להלן: "הוועדה") לפיה לא מתקיימים התנאים המצדיקים מינוי במסלול זה. ולקבוע, בנסיבות המיוחדות של העניין, ולאחר שטעמי ההחלטה הוצגו בפני הממשלה על ידי השרים, כי הממשלה סומכת ידיה על החלטת השרים כאמור לעיל.

תמצית ההצעה בהתייחס לחיבטיה המשפטיים

במסגרת הצעת ההחלטה מוצע, על אף המלצת הוועדה ולאחר שנשקלו בכובד ראש נימוקיה, לקבוע כי מר עמיר פרץ הוא בעל כישורים מיוחדים המאפשרים את מינויו כדירקטור בחברה וככל שיבחר בהמשך על ידי דירקטוריון החברה, ליו"ר הדירקטוריון בה, וזאת מהטעמים אשר הובאו בהשגת שר הביטחון על החלטת הוועדה המפורטים גם בדברי ההסבר להצעת ההחלטה.

רקע

ביום 26.10.2021 הודיעה הוועדה, לשרי הביטחון והאוצר על החלטתה שלא להמליץ על מועמדותו של מר פרץ לתפקיד דירקטור בחברה. הוועדה מצאה כי אמנם מתקיימים במועמד תנאי הכשירות הנדרשים על פי החוק לכהונת דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה אולם בהתבסס על העקרונות שהותוו בחוות דעתה של המשנה ליועמ"ש לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) לשעבר, הגב' דינה זילבר, כמצוין בהצעת ההחלטה (להלן: חוות הדעת), הבחירה במועמדותו אינה נכנסת בגדר חריג המצדיק סטייה מהעיקרון לפיו בחירת המועמדים תעשה בהליך פומבי, תחרותי ושוויוני. בנוסף, קבעה הוועדה כי נוכח הזיקה הפוליטית חלק משרי הממשלה לא הוכח כי למועמד ישנם הכישורים המיוחדים הנדרשים לשם התגברות על זיקה זו ולכן לא ניתן להמליץ על מינויו.

המסגרת המשפטית

סעיף 18ג(א) לחוק קובע כי:

"מצאה הועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי בחברה ממשלתית, יש זיקה אישית, עיסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו זולת אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי מעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת בנוסף לתנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה לאותה כהונה."

סעיף 18 (א) לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 ("החוק"), קובע כי:

"דירקטור יתמנה בידי השרים לאחר התייעצות עם הועדה לבדיקת מינויים. החליטה הועדה לבדיקת מינויים שלא להמליץ על מינויו של מועמד שנתקיים בו האמור בסעיף 18ג(א) רשאי השר להגיש השגה על ההחלטה שתידון במליאת הממשלה; נימוקי הועדה יובאו בפני הממשלה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה או נציגו; לא קיבלה הממשלה את חשגת השר, לא ימונה המועמד לדירקטור."

השגת שר הבטחון על המלצת הוועדה לפיה לא מתקיימים כישורים מיוחדים שיש בהם כדי להתגבר על הזיקה הפוליטית של המועמד לשר משרי הממשלה:

לאחר ששקל בכובד ראש את עמדת הוועדה על כלל נימוקיה, החליט שר הביטחון כאמור להגיש השגה על עמדת הוועדה לעניין האמור. נימוקי שר הביטחון פורטו בהרחבה במכתבו אל מזכיר הממשלה, והינם, בתמצית, כדלקמן:

1. ראשית, לעמדת שר הביטחון ושר האוצר, נוכח חלוף הזמן ממועד פרישתו של המועמד מהחיים הפוליטיים (כשנה) ומתפקיד שר בממשלה (כחצי שנה) הרי שזיקתו הפוליטית לשר משרי הממשלה נחלשה.
2. יש בכישוריו המיוחדים וניסיונו המצרפי הרב של מר פרץ בתחומים הבטחוניים, הלאומיים, העסקיים וכן בתחום יחסי העבודה, תוך הובלת מערכות עצומות, עובדים ותקציבים וקבלת החלטות מדיניות, אסטרטגיות וניהוליות, כדי להצדיק מינוי לדירקטור על אף הזיקה הפוליטית האמורה.
3. לטענת הוועדה כי כהונתו של המועמד כיו"ר ההסתדרות מקנה לו יתרון אך בתחום יחסי העבודה מבהיר השר כי לטעמו, ענייני יחסי העבודה יכולים להוות חסם משמעותי להנפקת החברה וכי בעת הזו, נסיון בתחום זה הינו קריטי לפעילות החברה והובלתה. כן סבור השר כי ניהול ההסתדרות משך כעשור, לרבות תהליכי התייעלות והבראה וניהול תקציבים, חברות וקרנות שבאחריותה מהווים אינדיקציה ליכולותיו העסקיות של המועמד ולנסיונו בתחומים אלה.

4. הוועדה ציינה כי אכן כהונתו של המועמד כשר בטחון מעידה על היכרות עם תחומי פעילות החברה. לעניין זה השר סבור כי יש בכהונתו של המועמד כשר בטחון כדי להעיד על היכרות רחבה בהרבה עם צרכי הבטחון של מדינת ישראל ועל כישורי קבלת החלטות בנושאי פיתוח והצטיידות, פרויקטים ותקציבי ענק. כן מציין השר, בניגוד לעמדת הוועדה, כי אין בחלוף הזמן מאז כהונתו של המועמד כשר הבטחון כדי לצנן את נסיונו ויכולותיו המוכחות בתחומים אלה.
5. השר מציין כי הוועדה לא דנה במהותם של התפקידים הרבים הנוספים בהם כיהן המועמד ובהם סגן ראש הממשלה, חבר הקבינט הבטחוני, חבר וועדת החוץ והבטחון של הכנסת ומספר תפקידי שר נוספים ובנסיון והכישורים אותם רכש אגב ביצוע תפקידים אלו, המוכיחים יכולות הובלה וניהול, קבלת החלטות, היכרות מעמיקה עם נושאים בטחוניים מדיניים, כלכליים ומשקיים החשובים מאוד לפעילות החברה אגב התחרות הגלובלית ההולכת וגוברת בשוק הבטחון.
6. עוד מציין השר כי תפקיד שר הכלכלה בו כיהן המועמד חשף אותו באופן נרחב לעולמות העסקיים ויש לראות בכך נסיון רלוונטי לכהונה בדירקטוריון החברה.

החלטת הוועדה בעניין הזיקה הפוליטית והכישורים המיוחדים, הינה מחייבת. אולם סעיף 18(א) לחוק מאפשר לשרי הבטחון והאוצר, שהם, בענייננו, הגורמים הממנים את הדירקטורים בחברה, לפנות לממשלה על מנת לאשר מינוי מועמד שהוועדה מצאה שאין בו כישורים מיוחדים, באמצעות הגשת השגה על החלטת הוועדה לממשלה. מנגנון השגה על המלצה זו לממשלה, מעיד על הקושי המשפטי בסטייה מהמלצותיה של הוועדה ועל הצורך בנימוקים כבדי משקל ומשמעותיים מאוד המצדיקים סטייה מקביעה זו.

בעע"מ 9341/05 – התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות נקבע כי:

"הבדיקה שעורכת הוועדה מתקיימת בשני שלבים. בשלב הראשון, המוסדר בסעיפים 18(ג)(1)+(2) לחוק החברות הממשלתיות, בודקת הוועדה האם מתקיימים במועמד תנאי הכשירות לכהונה כפי שמנויים בסעיף 16 לחוק החברות הממשלתיות, לרבות בדיקה האם מתקיים במועמד סייג ההופך אותו בלתי-כשיר לכהונה (סעיפים 17 – 17א לחוק החברות הממשלתיות). בנוסף, מקום שלמועמד זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, בוחנת הוועדה האם מתקיימים בו כישורים מיוחדים המצדיקים המלצה עליו לתפקיד חרף הזיקה האמורה (סעיף 18(א) לחוק). כן בוחנת הוועדה גם האם מתיישב המינוי עם המחויבות, אשר עוגנה בחוק, לייצוג הולם לשני המינים ולאוכלוסייה הערבית (סעיפים 18א, 18 לחוק החברות הממשלתיות, בהתאמה). הוועדה בודקת גם קיומן של דרישות נוספות, ככל שאלה קיימות בדין הרלוונטי.

ככל שמדובר בבחינת תנאי הכשירות של המועמד סמכותה של הוועדה היא סמכות של אישור או פסילה. דהיינו, מדובר בסמכות החלטה. זאת, בעוד שבשלב השני של הליך המינוי, המוסדר בסעיף 18(ג)(3) לחוק החברות הממשלתיות, פעולת הוועדה מתמקדת בבחינת התאמתו של המועמד לתפקיד, שאז סמכותה היא סמכות המלצה ומתן ייעוץ לשר."

בראייתנו, בנימוקי שר הבטחון בהשגתו על החלטת הוועדה, המתמודדים באופן מפורט ומנומק עם טיעוניה ביחס לכשירותו המיוחדת של מר עמיר פרץ לתפקיד, יש כדי להתגבר על זיקתו הפוליטית לשר משרי הממשלה, וכדי לבסס חריגה מהמלצת הוועדה בעניין הנדון ולעמוד בסטנדרט הגבוה הנדרש לחריגה מהמלצה זו. לפיכך, לעמדתנו, על אף הקושי המשפטי המשמעותי המוצג לעיל, נוכח מעמדה של קביעת הוועדה בעניין שבפנינו, אין מניעה משפטית לקבל את השגת שר הבטחון לפיה למר פרץ קיימים כישורים מיוחדים לשם מינויו כדירקטור בחברה.

חריגה ממנגנון המינוי באמצעות "נבחרת הדירקטורים" או הליך פומבי אחר בהתאם לחוות הדעת:
לעמדת הוועדה באשר להיעדרו של צורך ממשי לפיו יהיה זה מוצדק לטובת החברה למנות את מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור בחברה, על אף שלא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשוויוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים, הרי ששר הבטחון ושר האוצר סבורים, כי כישוריו הבולטים של המועמד בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה, מצדיקים סטייה מהכלל על פיו יש למנות דירקטורים מקרב מאגר "נבחרת הדירקטורים". עמדת השר היא כי על אף עמדת הוועדה, נכנס עניינו של מר עמיר פרץ לגדר החריג המאפשר, כאשר קיים צורך ממשי לכך, מינוי בלא הליך תחרותי. יצוין כי בהיבט זה ממילא אין סמכות אישור או השגה לממשלה שכן עמדת הוועדה בעניין זה הינה בגדר המלצה לשרים.

בבג"צ 6777/98 – רוזנברג ואח' נ' הוועדה לבדיקת מינויים ואח' נקבע:

"משהחליטה הוועדה כי במועמד מסוים מתקיימים כישורי הסף הנדרשים, ועולה שאלת התאמתו לתפקיד המסוים (למשל, מבין מועמדים אחדים), נתון לוועדה תפקיד מייצג. בכך אין כדי לומר, כי בשלב זה של הליך המינוי נדחת הוועדה לשולי העניינים. אכן, משקלה של עצה אינו אחיד, והוא תלוי, למשל, "... במהות העניין הנדון, בלשון ובתכלית של החוק הנוגע לעניין, במעמד ובמומחיות של הגוף המייצג, בכשירות ובנסיון של הרשות המתייעצת" (י' זמיר הסמכות המינהלית (כרך ב) [5], בעמ' 852). דומה, כי שיקולים אלה מוליכים למסקנה כי לעצתה של הוועדה יהיה משקל רב גם בשלב ההתאמה. עם זאת, באותו שלב, הגורם המוסמך הוא השר, ולא הוועדה." (ההדגשות אינן במקור)

במסגרת הפעלת שיקול הדעת של שר הבטחון ושר האוצר בעניין זה, בחנו השרים את כלל השיקולים הרלוונטיים, נתנו את דעתם להמלצת הוועדה ובמכתבו של שר הבטחון לוועדה לאישור מינויים בעניין זה, התייחס באופן מעמיק ומפורט לכל הטיעונים שהועלו במסגרת החלטתה (טיעוני השר דומים בעיקרם לנימוקים המפורטים לעיל). לעמדתנו, אמנם, סטייה מחוות הדעת ומהמלצת הוועדה בעניין זה מעוררת קשיים משפטיים משמעותיים, אולם נוכח נימוקי השרים המפורטים, איננו סבורים כי קשיים אלו עולים כדי מניעה משפטית מלסטות מהמלצת הוועדה. לאור חשיבות העניין, ובשל הבאת ההשגה בעניין קיומם של כישורים מיוחדים לממשלה בהתאם לסעיף 18(א), מבוקש כי הממשלה תסמוך ידה על החלטה זו של שר הבטחון ושר האוצר. אין מניעה משפטית לעשות כן.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם :

הצעת החלטה תואמה עם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה :

כאמור, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת החלטה.

המשנה ליועץ המשפטי למערכת הביטחון

חילה ארליך

חתימה

תפקיד

שם

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

תאריך: י"ג כסלו תשפ"ב
18 נובמבר 2021
סימוכין: נ-שר_הביטחון-171121-008599

לכבוד,
שלום שלמה
מזכיר הממשלה

הנדון: מינוי עמיר פרץ לדירקטוריון תעשייה אווירית – השגה לממשלה על החלטת ועדת המינויים

1. ביום 26/10/2021 נמסרה לי החלטת הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות שלא להמליץ על מועמדותו של מר פרץ לתפקיד דירקטור בתעשייה האווירית.
2. הוועדה מצאה כי על אף שמתקיימים לגבי מר פרץ תנאי הכשירות הנדרשים על פי החוק לכהונת דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה, לא ניתן להמליץ על מינויו מאחר ואינו בעל כישורים מיוחדים אשר יש בהם כדי להתגבר על הזיקות הפוליטיות לחלק משרי הממשלה.
3. לאור המסקנה אליה הגיעה הוועדה, אני מבקש, בהתאם לסעיף 18(א) לחוק, להשיג על החלטה זו בפני הממשלה.
4. להלן מפורטים נימוקי ההשגה תוך התייחסות לטיעונים המובאים בהחלטת הוועדה:

4.1 בסעיפים 18-20 להחלטת הוועדה צויין כי לעמדת חברה, למועמד זיקה פוליטית חזקה לשרי הממשלה:

- 4.1.1 לעמדתי, ובהתאם לקבוע בהנחיית היועמ"ש לממשלה מס' 6.5000 "מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים" גם אם מתקיימת זיקה פוליטית בין המועמד לשר משרי הממשלה הרי שיש לבחון את עוצמת הזיקה ואת חלופי הזמן "ממועד סיום הזיקה ועד לניתוקה". יש לזכור כי מר פרץ פרש מהחיים הפוליטיים בתחילת שנת 2021 ופרישתו לא נעשתה על רקע המינוי. תעיד על כך גם העובדה שמר פרץ התמודד לתפקיד נשיא המדינה עד לחודש מאי השנה בחלוף שנה ממועד פרישתו מהחיים הפוליטיים, ובחלוף כחצי שנה מאז סיום כהונתו של המועמד כשר, נראה כי זיקתו הפוליטית נחלשה, כך שיש בכישורים המיוחדים והנסיון המצטבר של מר פרץ, כפי שיובאו להלן, כדי להתגבר עליה.
- 4.2 כישוריו המיוחדים ונסיונו של מר פרץ, כפי שנבחנו על ידי ערב ההחלטה על המינוי ואף בהתייחס לטיעוני הוועדה, גוברים על זיקתו הפוליטית לשר משרי הממשלה.

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

4.2.1 התעשייה האווירית הינה חברה ביטחונית ממשלתית בעלת תרומה עצומה לביטחון המדינה וחשיבות אסטרטגית מהמעלה הראשונה. המלצתי למנות את מר פרץ לדירקטור בתעשייה אווירית (ובהמשך ליו"ר הדירקטוריון) נעשתה לאחר בחינה מדוקדקת של כלל העובדות הנוגעות לעניין ותוך שימת לב מיוחדת לאתגרים הרבים שבפניהם ניצבת החברה וצרכיה המיוחדים בעת הזו.

4.2.2 אני סבור, שהחלטת הוועדה מביאה לתוצאה בלתי סבירה ולפיה מי ששימש כסגן ראש ממשלה, שר ביטחון, שר כלכלה ותעשייה ושר להגנת הסביבה, חבר קבינט ושותף להחלטות הרות גורל שלהן משמעויות רחבות על חיי המשק והמדינה, אינו יכול לשמש כיו"ר דירקטוריון של חברה ממשלתית (גדולה ככל שתהיה).

4.2.3 לדעתי, יש בניסיונו הרב והמגוון של מר פרץ, אשר שימש בכל התפקידים האמורים, ברמות הגבוהות ביותר של ניהול מערכות, עובדים ותקציבים ושל קבלת החלטות מדיניות, אסטרטגיות וניהוליות, כדי להצדיק מינוי לדירקטור גם בהיעדר ניסיון ניהולי בחברה עסקית.

4.2.4 ומן הכלל אל הפרט, בחוות הדעת של הוועדה נקבע כי "ניסיונו של מר פרץ אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו".

4.2.4.1 בסעיף 6 להחלטת הוועדה משתמע כי כהונתו כיו"ר ההסתדרות מקנה לו יתרון בהיבטי יחסי עבודה בלבד.

ראשית, ניסיונו של מר פרץ, כיו"ר ארגון העובדים הגדול במדינה וחלקו בהבראתה של ההסתדרות ובביצוע השינויים המבניים והארגוניים המורכבים תוך צמצום משמעותי של מסי העובדים, מהווה יתרון משמעותי על פני מועמדים אחרים ויכול לפעול לטובתה של החברה ולסייע לה בהסדרת יחסי העבודה, גיוס העובדים ורתימתם לתהליך והכל כדי להביא להצלחת ההנפקה בפניה היא עומדת ולהציב את החברה על המסלול שיוביל אותה להתייעלות ולעמידה בסטנדרטים העסקיים הנדרשים בתחרות הגלובלית.

בנוסף, בבחינת ניסיונו של מר פרץ וכישוריו העולים מתפקידו כיו"ר ההסתדרות, יש לתת את הדעת גם לאספקטים העסקיים הכרוכים בכהונה זו. הוועדה לא התייחסה לעובדה שבמסגרת תפקידו כיו"ר ההסתדרות ניהל מר פרץ גם חברות שהיו בשליטתה של ההסתדרות ולכן גם לכהונה זו היו **היבטים עסקיים מובהקים התורמים לניסיונו המצטבר ולכישוריו** ובכלל זה, ניסיון בקביעת מדיניות מנחה לחברות שבשליטת ההסתדרות, מינוי דירקטורים ומנהלים בחברות אלו ומעורבות בשוק ההון וקרנות הפנסיה. בנוסף, וכפי שעולה מהתייחסותו של מר פרץ להחלטת הוועדה, מתוקף תפקידו כיו"ר ההסתדרות ניהל מר פרץ תקציב בסכום כולל של ארבעה מיליארד ₪ והוביל מהלך הבראה מקיף במסגרתו בוצע שינוי ארגוני מקיף, צומצם מסי העובדים

מדינת ישראל
 משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

מ-3500 ל-1000, וההסתדרות עברה ממצב של גירעון ענק לתקציב מאוזן ויכולת תפקוד עצמאית. כל זה נעשה תוך חתימה על הסכמי הבראה ארוכי טווח ויצירת שיתופי פעולה בין כלל הגורמים הרלוונטיים. בעיני, מדובר בפעולות בעלות אופי עסקי טהור שאינן שונות באופיין מאלו שיו"ר דירקטוריון בחברה גדולה נדרש להכריע בהן ויש לתת לעובדות אלו את המשקל הנכון לעניין כישוריו של מר פרץ, ובמיוחד כשפני החברה להנפקה ולהסדרת יחסי העבודה.

4.2.4.2 עוד בסעיף 6 להחלטה מציינת הוועדה כי יתרונו של מר פרץ מתוקף כהונתו כשר ביטחון מתמצה בהיכרות עם פעילותה של החברה הגלויה והמסווגת. לטעמי, יש לבחון את כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון בראיה רחבה יותר. בהיבטי קביעת מדיניות, ניהול תקציב, קבלת החלטות והיכרות מעמיקה עם צרכי מערכת הביטחון ועם החברה עצמה במהלך כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון עמד תקציב משרד הביטחון לבדו על סכום של כ-60 מיליארדי שקלים. ההחלטות שקיבל במהלך תפקידו הן בהיבטי מדיניות והן בהקשרי השקעות במחקר והצטיידות בתחום הביטחון חייבו הבנה עמוקה בתחום הביטחוני והכלכלי באופן שאינו שונה מהותית מאופי קבלת החלטות המתחייב מיו"ר דירקטוריון בחברה ביטחונית.

4.2.4.3 בסי' 7 להחלטה סוקרת הוועדה בקצרה את שלל התפקידים בהם כיהן מר פרץ במהלך הקריירה הציבורית שלו אך, הלכה למעשה, אינה יורדת לעומקם של המאפיינים היחודיים בכל תפקיד, הכישורים הנדרשים לכהונה בהם ומשך הניסיון שצבר המועמד בתפקידים אלו.

4.2.4.3.1 בתפקידיו של מר פרץ כסגן ראש הממשלה וכחבר בקבינט המדיני בטחוני, היה מעורב בקבלת החלטות כבדות משקל הנוגעות לרכש בטחוני שלהן השלכות על פעילותה של התעשייה הביטחונית בכלל והחברה בפרט.

4.2.4.3.2 בתפקידו כחבר בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת נחשף לפעילותן של התעשיות הביטחוניות בכלל והחברה בפרט ובחן את קשרי הגומלין הרחבים שבין משרד הביטחון לבין התעשייה הביטחונית ובכלל זה החברה.

4.2.4.3.3 בתפקידו כשר כלכלה ותעשייה ניהל מר פרץ תקציב של כ-5.6 מיליארד שקלים ועסק מתוקף תפקידו בשורה של נושאים כלכליים וטכנולוגיים באוריינטציה עסקית מובהקת לרבות: הכשרה מקצועית, סיוע לעסקים, מנהל סחר חוץ וסיוע ליצואנים, הגברת תחרות, מנועי צמיחה, חדשנות טכנולוגית, מחקר ופיתוח, רשות ההשקעות וכו'. יש בכך כדי להוכיח ניסיון וכישורים בתחום העסקי הרלוונטי.

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

4.2.4.3.4 נסיונו המצטבר של מר פרץ ומעורבותו במהלכים משמעותיים למשק הישראלי כאלה המערבים שינויים ארגוניים ומבניים, לרבות הפרטת הבנקים, החברות אל על ובזק, הפיכת רפאל לחברה ממשלתית ועוד, רלוונטיים מאוד למצבה של החברה, העומדת בפני הנפקה משמעותית לעתידה וליכולת עמידתה באתגרים העומדים בפניה.

4.2.4.4 בסעיף 8 להחלטה מצינת הוועדה כי: "בהתייחס לפעילות החברה, היקפיה והאתגרים הניצבים בפניה, ניסיונו של מר פרץ אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו". אני מסתייג מטענה זו ולעניין זה אבקש להפנות לדברים האמורים בסעיף 4.2.4.3 לעיל, הרלוונטיים לעניין זה. בנוסף, אבקש בהקשר זה להדגיש כי מושכלות יסוד הן שיו"ר דירקטוריון אינו מחליף את מנכ"ל החברה או מי מנושאי המשרה בה. לחברה יש דרג מקצועי ודירקטוריון אשר בו מכהנים מומחים מהתחום העסקי, הטכנולוגי והחשבונאי. **תפקידו של יושב ראש דירקטוריון כולל בין היתר, גיבוש והובלה של אסטרטגיה וחזון ביחד עם ההנהלה והדירקטוריון, ליווי של ההנהלה בניהול משברים ואתגרים מורכבים, ניהול – על של יחסי העבודה בהנהלת החברה ובחברה כולה ופיקוח על עבודת הוועדות בדירקטוריון.** לכן, דווקא ניסיונו של מר פרץ בהובלת משרדי ממשלה וארגונים גדולים נוספים ויכולת קבלת החלטות הכרוכות בראיה כוללת של בעלי ענין רבים, ממגזרים שונים ובעלי אינטרסים מנוגדים, הופכת אותו למועמד מתאים ביותר לכהונת יו"ר דירקטוריון.

4.2.4.5 בנוסף, יש לתת את הדעת לרגישות המיוחדת הכרוכה בפעילותה הביטחונית של החברה, זו המערבת היבטים של ביטחון לאומי, יחסי חוץ ודיפלומטיה. דווקא משום כך ישנה חשיבות במינויו של מר פרץ לתפקיד המצריך בקיאות בעולם הדיפלומטי וידע, קשרים והיכרות עם בעלי תפקידים במערכות בטחוניות מקבילות ובדרגי ממשל בכירים. כל אלו הינם פרי ניסיונו הרב של מר פרץ במצרך התפקידים בהם כיהן.

4.2.4.6 בסעיף 10 להחלטה נטען כי עצם העובדה שחלפו מס' שנים מאז כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון, משך הכהונה והתמורות שחלו מאז יש בהן, כשלעצמן, כדי "להחליש" את מידת העמידה בניסיון ובכישורים הנדרשים. בכל הכבוד, אבקש לחלוק על עמדה זו. מניסיוני כשר ביטחון, אני משוכנע שחלוף הזמן ומשך הכהונה אין בהם כדי לגרוע ממידת ההתאמה של המועמד לתפקיד. גם הטענה בדבר התמורות והשינויים שחלו בעולם כולו ובחברה, אינה רלוונטית למידת ההתאמה. התמורות והשינויים שחלו בעולם אינם נוגעים לאופי הניהול ולמורכבותו ובמובן זה, מורכבות התפקיד לא השתנתה באופן מהותי בעשור וחצי האחרונים ולכן אין בחלוף הזמן כדי "לטשטש" או "לגרוע"

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

מהרלוונטיות של כהונתו של מר פרץ כשר ביטחון לעניין הניסיון והכישורים בנוסף, כהונתו של מר פרץ בתפקידים אחרים בממשלות ישראל עד היום, בתחומים משיקים וחופפים, מייצרת רצף של ניסיון והיכרות עם התחום הבטחוני והכלכלי ולכן לא ניתן לומר כי מאז כהונתו כשר ביטחון לא עסק מר פרץ בתחומים בטחוניים וכלכליים.

4.3 סבורני, כי גם לשיטת הטוענים שלמר פרץ אין ניסיון עסקי מספיק, טענה שכאמור, אני מסתייג ממנה מכל וכל, הרי שכל המתואר לעיל מוביל למסקנה כי גם אם נסיונו העסקי מועט, יחסית, הרי שכישוריו הנוספים, לרבות הניסיון הניהולי והמדיני, היותו בר סמכא בתחום יחסי עבודה, ויכולתו המוכחת בהובלת תהליכים רחבי היקף, יש בהם כשלעצמם כדי לפצות על כך ובוודאי שיש בהם כדי להתגבר על זיקה פוליטית בעניין מינויו של מר פרץ לכהונה כדירקטור בחברה וכיו"ר דירקטוריון שלה

5. לסיכום, ובהתבסס על כל המפורט במכתב זה, אבקש להביא השגה זו לדיון בממשלה. מצ"ב הצעתי, ביחד עם שר האוצר, להחלטת ממשלה לקבל את השגתי על החלטת הוועדה לבדיקת מינויים ולקבוע כי מר פרץ הוא בעל כישורים מיוחדים המאפשרים את מינויו כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון בחברת התעשייה האווירית לישראל, לאור ניסיונו וכישוריו.

בברכה,

בנימין גנץ
שר הביטחון

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ' כסלו תשפ"ב
24 נובמבר 2021
מס' מסמך: 004-99-2021-029549
(בתשובה נא לציין מספרנו)

אל: מר שלום שלמה, מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: השגת שר הביטחון על החלטת הוועדה לבדיקת מינויים בנוגע לקיומם של כישורים מיוחדים בעניינו של מר עמיר פרץ

א. מבוא

1. על פי הצעת ההחלטה שהגישו שר הביטחון ושר האוצר אל מזכירות הממשלה לקראת ישיבת הממשלה הקבועה ליום 28.11.2021, מוצע לקבוע כי למר עמיר פרץ כישורים מיוחדים מתאימים לכהונת דירקטור ויושב ראש דירקטוריון בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "החברת"). זאת, לאחר שכשירותו המיוחדת לתפקיד לא אושרה בידי הוועדה לבדיקת מינויים (להלן: "הוועדה" או "הוועדה לבדיקת מינויים") הפועלת לפי סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה-1975 (להלן: "החוק").
2. הצעת ההחלטה הוגשה בהתאם להוראת סעיף 18(א) סיפא לחוק, במסגרתה הוסמך השר הממונה על ענייני החברה להגיש השגה לממשלה על החלטת הוועדה שלא להמליץ על מינוי מועמד שיש לו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה מחמת העדר כישורים מיוחדים.
3. בתמצית יאמר, כי התערבות בהחלטת הוועדה לעניין קיומם של כישורים מיוחדים שמורה למקרים חריגים בלבד, ועליה להתבסס על טעמים כבדי משקל, כפי שיפורט בהמשך. זאת, לנוכח מעמדה של הוועדה שהינה ועדה ציבורית מקצועית, בלתי-תלויה וכן לנוכח תפקידה לבחון מינויים שמבצעים שרים, על רקע החשש מפני מינויים פוליטיים שאינם מתאימים.
4. לפי הידוע לי, למרות שהסמכות לחרוג מעמדת הוועדה בעניין זה הוענקה לממשלה כבר בשנת 1993, עד כה עשתה הממשלה שימוש בסמכות זו פעם אחת בלבד, בעניינו של מר יאיר שמיר, אשר התבקש מינויו לכהונה כדירקטור בחברת התעשייה האווירית בע"מ.¹
5. בתמצית, עמדתי היא, כי הצעת ההחלטה שבנדון מעוררת קשיים משפטיים שיש בהם כדי להביא לסיכון משפטי לא מבוטל. עם זאת, אין בקשיים אלה כדי ליצור מניעה משפטית.

¹ ראו לעניין זה החלטת ממשלה מספר 2242 מיום 1.1.2017. יוער כי בסופו של דבר מר יאיר שמיר לא מונה לאחר שנמצא כי הוא מצוי במצב של ניגוד עניינים המונע ממנו לכהן בתפקיד.

היועץ המשפטי לממשלה

6. עוד יצוין, כי שר הביטחון ציין בהשגתו כי הוא מתכוון להציע את מועמדותו של מר פרץ לתפקיד יושב ראש דירקטוריון החברה. בהתאם לחוק מינוי כזה חייב להתקבל על-ידי דירקטוריון החברה.

ב. רקע עובדתי

7. ביום 25.10.2021, דנה הוועדה במועמדותו של מר עמיר פרץ, אשר הוצע על ידי שר הביטחון ושר האוצר (להלן: "השרים"), לתפקיד דירקטור בחברה. הוועדה מצאה כי מתקיימים במר פרץ תנאי הכשירות הנדרשים בסעיף 1א16 לחוק לצורך מינויו כדירקטור, וכן תנאי הכשירות הנדרשים בסעיף 24 לחוק לצורך מינויו כיושב ראש דירקטוריון, במידה שייבחר בהמשך על ידי חברי הדירקטוריון לכהונה ככזה. עם זאת, הוועדה קבעה כי למר פרץ זיקה פוליטית חזקה, ולכן יש לבחון בהקפדה יתרה אם יש לו "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת אחרת" כנדרש בסעיף 18ג(א) לחוק.²

8. בהחלטת הוועדה נקבע כי "בהינתן כי המועמד חסר ניסיון עסקי משמעותי מוכח, לא ניתן לקבוע שניסיונו מהותי דיו על מנת לעמוד בדרישה המחמירה להוכחת כישורים מיוחדים לחברה זו בעת הזו, על אף ניסיונו הציבורי הרב".³ זאת, על בסיס הפסיקה לפיה מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת", רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפוי להיות כה מכריע, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה. נימוקי הוועדה לעניין הכרעה זו יובאו בהמשך.

9. שר הביטחון מבקש כעת לעשות שימוש במנגנון הקבוע בסעיף 18(א) לחוק ולהגיש השגה שתידון במליאת הממשלה, על מנת שיקבע כי למר פרץ כישורים מיוחדים מספקים למינויו לחברה, חרף קביעת הוועדה. עמדת שר הביטחון מנומקת בהרחבה במכתב ההשגה ששלח למזכיר הממשלה ומתבססת על כישוריו של מר פרץ, על ניסיונו וכן על הצורך לעמדתו במינויו של מר פרץ לחברה דווקא בעיתוי הנוכחי. זאת, לאור מצבה של החברה וניסיונו של מר פרץ כפי שמפורט בהשגה.

ג. המסגרת הנורמטיבית הכללית

10. בשנת 1993 תוקן החוק ונקבעו הליכים חדשים ותנאים חדשים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות. זאת, בהמשך לביקורת של מבקר המדינה⁴ ובית המשפט הגבוה לצדק⁵ ביחס להליכי המינוי כפי שהתנהלו באותה העת. במסגרת התיקון, נקבעו הוראות לגבי תנאי

² החלטת הוועדה בעניין מר פרץ, מיום 26.10.2021 (להלן: "החלטת הוועדה"), מצורפת לעמדתי זו.

³ שם.
⁴ דוח שנתי 41 חלק א' לשנת 1990 ולחשבונות שנת הכספים 1989; דוח מבקר המדינה, מערך ובקרה על חברות ממשלתיות 1991.

כן ראו דוח מבקר המדינה, מס' 39, 1989, עמ' 642.

⁵ ראו לדוגמה, בג"ץ 4566/90 דקל נ' שר האוצר, פ"ד מה(1) 28, 29 (1990).

היועץ המשפטי לממשלה

- כשירות למועמדים לכהונת דירקטורים, יושב ראש דירקטוריון ומנכ"ל, וכן הוקמה ועדה הבוחנת את המינויים.⁶
11. לכן, כיום, דירקטורים בחברות ממשלתיות מתמנים בידי השרים – שר האוצר והשר שנקבע כאחראי לפי החוק כאחראי לענייני החברה הממשלתית, לאחר בחינת הוועדה.
12. סמכות הוועדה לבדיקת מינויים היא מחייבת ביחס לבחינתה של עמידת המועמד בתנאי הכשירות למינוי.⁷ זאת בשונה מסמכות הוועדה לפי סעיף 18(ג)(3) לחוק, שהינה ליעץ לשרים "בדבר מידת התאמתו של המועמד לתפקיד, בשים לב בין היתר, לצרכיה המיוחדים של החברה, לגודלה, ולהרכב הדירקטוריון בעת המינוי, ובהתחשב ביכולתו של המועמד להקדיש את הזמן הראוי לתפקיד לו הוא מיועד".
13. מלבד תנאי הכשירות הרגילים, נקבעה הוראה מיוחדת לגבי מועמדים שלהם זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה. ממועמדים אלה דורש סעיף 18(ג)(א) לחוק דרישת "כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה" או "שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת".⁸
14. בדיקת קיומם של זיקה וכישורים מיוחדים נעשית בידי הוועדה. בראש הוועדה מכהן אדם הכשיר לכהן כשופט בית משפט מחוזי שהוא נציג היועץ המשפטי לממשלה. לצדו מכהנים נציג ציבור ונציג רשות החברות הממשלתיות.⁹ ועדה זו היא גוף מקצועי ובלתי תלוי.¹⁰
15. החלטת הוועדה בנוגע לשאלת קיומם של "כישורים מיוחדים" מחייבת.¹¹ אולם, הסיפא לסעיף 18(א) לחוק מאפשרת לממשלה לאשר מינוי מועמד שהוועדה מצאה שאין בו כישורים מיוחדים באמצעות הגשת השגה על החלטת הוועדה לממשלה על ידי השר.¹²
- ד. היקף שיקול הדעת של הממשלה לפי סעיף 18(א) סיפא**
16. ההסדר הקבוע בסעיף 18(א) סיפא לחוק מעניק לממשלה סמכות להתערב בהחלטתה של הוועדה. זאת, למרות שהוועדה עצמה הוקמה כוועדה עצמאית ובלתי תלויה, כדי למנוע חשש משיקולים זרים הכרוכים במינוי מועמדים בעלי זיקה פוליטית.¹³
17. עולה אפוא השאלה מהו מרחב שיקול הדעת שניתן לממשלה בזמן שהיא שוקלת את הפעלת הסמכות לפי סעיף 18(א) סיפא לחוק.

⁶ חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6) (מינויים), התשנ"ג-1993.
⁷ ראו הוראות סעיף 18 לחוק. החוק נוקט בלשון המלצה אבל נפסק כי מדובר בסמכות אישור. ראו בג"ץ 6777/98 רוזנברג נגד הוועדה לבדיקת מינויים פ"ד נב (5) 721 (1998) (להלן: "עניין רוזנברג").
⁸ ראו פרק 6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 6.5000 -- מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים (להלן: "הנחיית היועץ").
⁹ סעיף 18(א)(1) לחוק.
¹⁰ על מהותה של הוועדה וחיבותה עמד בית המשפט העליון בעניין רוזנברג; וכן, בג"ץ 5599/11 אגודת העיתונאים בתל אביב נ' ממשלת ישראל (נבו) 24.11.2011.
¹¹ עניין רוזנברג.
¹² סמכות דומה קיימת לגבי מועמד לכהונת יושב ראש דירקטוריון בסעיף 24(ד), ולגבי מועמד לכהונת מנכ"ל בסעיף 37(ד).
¹³ ראו דברי ההסבר להצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6) (מינויים), התשנ"ג-1993, ה"ח התשנ"ג, עמ' 72.

היועץ המשפטי לממשלה

18. בעבר נדרש היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר אליקים רובינשטיין לשאלה זו. במכתבו מיום 31.12.2003 למוזכיר הממשלה,¹⁴ כתב כך:

"דומה, כי לא ניתן לפרש את הסעיף כמעניק אפשרות למינויו של מי שאינו בעל כישורים מיוחדים, וזאת בדרך של החלטת ממשלה. פרשנות תכליתית של סמכות הממשלה לפי הסעיף, היא כי ההוראה הנדונה מאפשרת לממשלה, במקרים חריגים ותוך הצגת נימוקים, לקבוע כי למועמד כישורים מיוחדים, וזאת למרות קביעת הוועדה.

השימוש בסעיף זה צריך שיעשה במשורה, במקרים חריגים בלבד, וכאשר קיימים טעמים כבדי משקל להפיכת שיקול דעתה המקצועי של הוועדה ולממשלה יש יכולת טובה יותר מאשר לוועדה לבחון קיומם של כישורים מיוחדים לכהונה באותה חברה. זאת נוכח העובדה שהוועדה היא ועדה מקצועית, בעלת ניסיון מצטבר בתחום הציבורי, הפועלת - פשיטא - בהוגנות ובפתיחות דעת, ואשר נעזרת בחוות דעתם של הגורמים המקצועיים ברשות החברות הממשלתיות."

19. נוסף על כך, בפסיקת בית המשפט העליון נקבע כי יש לייחס משקל רב להמלצות ועדות לבדיקת מינויים. כך נקבע כי "[...] בהליך קבלת ההחלטה בדבר המינוי, כפופה הממשלה למנגנון שהיא עצמה יצרה כדי להבטיח את תקינות המינוי [...] בנסיבות אלה, סטייה של הממשלה מהמלצתה של ועדת המינויים מחייבת קיומם של טעמים מיוחדים, המצדיקים באורח סביר תוצאה אחרת. על הממשלה הנטל להצביע על קיומם של טעמים מיוחדים כאלה. בלא עמידה בנטל זה, עשויה החלטתה, החורגת מהמלצת הוועדה, להצדיק התערבות שיפוטית כדי להבטיח מניעת הכשרתו של מינוי שנפל בו פגם."¹⁵

20. עוד נקבע לעניין המשקל שיש ליתן להמלצת ועדת איתור, אך האמור מתייחס להמלצות גופים מייעצים במינויים ככלל ועל כן יפים הדברים גם לענייננו, כי "כלל הוא כי רשות מוסמכת חייבת ליתן משקל ראוי להתייעצות עם גופים מייעצים, שהמלצתם היא חלק מהליך הפעלת הסמכות [...]"¹⁶, וכן כי "[...] יש לייחס להמלצה משקל רב – כמעט מכריע – במניין שיקוליו של הגורם הממנה [...]. מכאן, שרק בהימצא טעם מהותי בעל משקל מיוחד תהיה הצדקה לסטות מחוות דעתה של ועדת האיתור."¹⁷

21. כעולה מפסיקת בית המשפט שלעיל, יש ליתן להחלטתה של הוועדה משקל נכבד ביותר ובמישור הסבירות, סטייה מהמלצת הוועדה תתאפשר רק בהתקיים טעם מהותי בעל משקל

¹⁴ מכתב היועץ המשפטי לממשלה מיום 31.12.2003 בעניין מינוי מר שלמה בן-לולו. אעיר, כי שם דובר במינוי של ראש רשות מקומית לשעבר לתפקיד דירקטור.

¹⁵ בני"ץ 5657/09 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (נבו) 24.11.2009.

¹⁶ בני"ץ 8134/11 אשר נ' שר האוצר (נבו) 29.1.2012.

¹⁷ שם.

היועץ המשפטי לממשלה

מיוחד ונסיבות חריגות המצדיקים סטייה כאמור. זאת, הן בהתחשב בהיותה של הוועדה גוף מקצועי בלתי-תלוי שהמחוקק הקים לבדיקת כשירותם והתאמתם של המועמדים לתפקיד כאמור, הן לנוכח חשיבות מינויים של דירקטורים מתאימים לחברות ממשלתיות, הן בהתחשב בבכירות הוועדה שבראשה עומד אדם הכשיר לכהן כשופט בית משפט מחוזי ומכהנים בה נציגי ציבור בעלי שיעור קומה והן בהתחשב בכך שעל הממשלה לכבד את המנגנון שהוקם על ידי המחוקק לשם בדיקת המינוי.

22. על פי החוק, היועץ המשפטי לממשלה הוא המביא את עמדת הוועדה לפני הממשלה,¹⁸ והוא אף המייעץ לממשלה כיצד לנהוג בהשגה. על כן, על בסיס עקרוני זה, אציג את התשתית הרלוונטית להחלטה בהשגה וכן את עמדת הוועדה.

ה. תשתית לדיון בממשלה

1. החברה – התעשייה האווירית לישראל בע"מ

23. מינוי דירקטור, ובפרט מינוי יושב ראש דירקטוריון, לחברה ממשלתית הוא החלטה חשובה ביותר היכולה להשפיע רבות על התנהלות החברה. מינוי לא מתאים פוגע ביכולת הפיקוח של הדירקטוריון על התנהלות החברה ואף עלול להביא לעיוות בפעילותה ובשיקוליה העסקיים. לכן, קודם שאדון במועמד, חשוב לדון תחילה בחברה אליה מיועד המועמד.

24. כאמור בהחלטת הוועדה, החברה היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות והמורכבות ביותר, והיא מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים. החברה מספקת מגוון רחב של מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל לשוק הצבאי, כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר ארצות-הברית. עיקר פעילותה של החברה הוא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (מעל ל-70% מהכנסותיה בשנת 2020) בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפיין בתחרות גבוהה, והיא אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. בדומה לחברות ביטחוניות אחרות בישראל ובשונה מחברות מקבילות בעולם, החברה אינה נסמכת באופן בלעדי על תקציבי הביטחון. עוד עולה כי החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי. כמו כן, החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בחודש נובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מיידי.

¹⁸ סעיף 18(א) סיפא לחוק.

היועץ המשפטי לממשלה

25. מורכבותה של החברה, כמו גם המצב המתגבר בו היא נמצאת, מחייבים זהירות רבה בעת בחינת קיומם של כישורים מיוחדים במועמדים בעלי זיקה לשר משרי הממשלה. זאת, על מנת לוודא כי השיקולים באיוש המשרה הם שיקולים ענייניים, המביאים בחשבון, בראש ובראשונה, את טובתה וצרכיה של החברה. במקרה שלפנינו זהות החברה, עיתוי המינוי ונסיבותיו מחייבים מינוי מועמד בעל כישורים מיוחדים ברף גבוה.

2. עוצמת הזיקה הפוליטית

26. בדומה לקשר בין עוצמת הכישורים המיוחדים הנדרשים לזהות החברה, קיים קשר גם בין עוצמת הזיקה הפוליטית לעוצמת הכישורים המיוחדים: "בבחנה מועמד בעל זיקה, על הוועדה לתת דעתה לעצמתה של הזיקה. לא הרי זיקה רחוקה וחולפת כהרי זיקה ממשית ואינטנסיבית. הדעת נותנת, שככל שהמדובר בזיקה בעוצמה גבוהה יותר, כך יש להקפיד ולהחמיר בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים".¹⁹

27. בענייננו קבעה הוועדה, כי "המועמד כיהן כיושב ראש מפלגת העבודה עד לראשית שנת 2021, ובמשך שנים רבות היה שר וחבר כנסת. בשאלון שהוגש לוועדה ציין המועמד שרי ממשלה רבים להם היתה לו זיקה פוליטית עד לראשית שנת 2021 או קודם לכן. ... לעמדת חברי הוועדה למועמד זיקה פוליטית חזקה".²⁰

28. קביעתה זו של הוועדה מקובלת עלי, וזאת אף בשים לב למשך הזמן שחלף, כ-5 חודשים, מאז סיים מר פרץ את כהונתו כשר בממשלה, במסגרת הגוש הפריטטי של "כחול לבן", בראשו עמד שר הביטחון. לכן, במקרה זה מתחייבת הקפדה יתרה בדבר הימצאותם של כישורים מיוחדים, כנדרש בחוק.

3. כישורים מיוחדים

29. הדרישה לכישורים מיוחדים אינה ניתנת למדידה מדויקת. זוהי דרישה התלויה במועמד ובתפקיד אליו הוא מיועד, בחברה לה הוא מיועד ובנסיבות המינוי. לכן, יתכן שמועמד מסוים יימצא כבעל כישורים מיוחדים לכהונה בחברה אחת, אולם לא יימצאו לגביו כישורים מיוחדים לכהונה בחברה אחרת או בתפקיד אחר.

30. לעניין בחינת הכישורים המיוחדים קובעת הפסיקה כי: "מבלי לקבוע מסמרות בדבר, ומבלי ליתן הגדרה ממצה אשר ניתנת בנקל ליישום, די אם נאמר כי מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של 'כישורים מיוחדים' או 'כשירות מיוחדת', רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפויה להיות כה מכרעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה".²¹

¹⁹ פרק 6 להנחיית היועץ. בעניין מידתיות לגבי הכישורים המיוחדים – בחינת הזיקה על ידי הוועדה.

²⁰ החלטת הוועדה.

²¹ פרק 6 להנחיית היועץ בעניין כישורים מיוחדים.

היועץ המשפטי לממשלה

31. לעמדת הוועדה נדרש כי בחברה, לנוכח פעילותה המורכבת, היקפיה העצומים והאתגרים המשמעותיים העומדים לפניה, כמפורט לעיל, יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעלי ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להובלת חברה עסקית כאמור. לאור האמור לעיל סברה הוועדה כי אין די בנסיון הציבורי העשיר של מר פרץ, ובתרומתו המרשימה לעשייה הציבורית כדי להוות תרומה בעלת משקל סגולי מכריע לחברה, אשר גוברת על הזיקה החזקה. עמדה זו התגבשה הגם שהיו לפני הוועדה כלל הטיעונים ביחס לתפקידים השונים שביצע מר פרץ, ובהם כיושב ראש חברת העובדים בהסתדרות, והניסיון שנרכש על ידו. יובהר, כי אין בעמדת הוועדה כדי להמעיט בכישוריו של מר פרץ או בתרומתו הרבה לציבור, אלא שהחלטתה מבוססת על התאמתו ותרומתו המכרעת לחברה המסויימת הזו לאור מאפייניה כאמור.

32. עוד יצוין, כי כעולה מעמדת הוועדה לבדיקת מינויים, מבדיקה ראשונית במרשתת נראה כי יושבי הראש המכהנים ב-40 המתחרות העולמיות הגדולות של החברה, הינם אנשי עסקים, ובחלק מהמקרים אנשי עסקים בעלי ניסיון בטחוני, וחריגה לכך מדינה אחת בלבד בה מונו גורמים בעלי עבר פוליטי ללא ניסיון עסקי משמעותי (הובהר לעניין זה, כי כמחציתם של יושבי הראש האמורים מכהנים כיושבי ראש בלבד ואילו השאר מכהנים במקביל גם כמנכ"לים).

33. הוועדה ציינה לעניין זה גם את הקווים המנחים של ארגון ה-OECD לעניין הממשל התאגידי בחברות בבעלות המדינה, בהם נאמר, בין היתר, כי על מנת לשפר את אפקטיביות החברות על חברי הדירקטוריון להיות בעלי הכשירות הרלוונטית, וכי בפרט בחברות ממשלתיות העוסקות בפעילויות עסקיות, נכון לגייס מועמדים בעלי התמחות מספקת בתחומים מסחריים, שיכולים לעזור להפוך את הדירקטוריונים למכוונים יותר לעסקים.

בנסיבות אלו הגיעו חברי הוועדה, כאמור, למסקנה כי על אף ניסיונו הציבורי הרב של מר פרץ, ותרומתו הרבה, "יש קושי ממשי בקביעה שיש למועמד כישורים מיוחדים המתגברים על הזיקה בהתייחס לאמור ביחס להיקפי החברה, פעילותה העסקית הענפה ומורכבותה, בפרט בעת הזאת, כאשר רק לפני חודשים מספר חדל לכהן מר פרץ בממשלה בראשות מר נתניהו, בה כיהן כשר לצדו של מר גנץ אחרי שנים רבות של עשייה ציבורית בתחום הפוליטי. עוצמת הזיקה של המועמד מחייבת כאמור הקפדה יתרה בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים, ולעמדת חברי הוועדה בהינתן כי המועמד חסר ניסיון עסקי משמעותי מוכת, לא ניתן לקבוע שניסיונו מהותי דיו על מנת לעמוד בדרישה המחמירה להוכחת כישורים מיוחדים לחברה זו בעת הזו, על אף ניסיונו הציבורי הרב". בהקשר זה הדגישו חברי הוועדה כי בהתאם לפסיקה המבחן לפיו יש לבחון את הכישורים המיוחדים הוא שמשקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפוי להיות כה מכריע, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה.

היועץ המשפטי לממשלה

החלטת הוועדה ונימוקי הוועדה בעקבות פניית השר מצורפים ומסומנים כנספחים א' ו-ב' לחות דעתי זו.

34. כאמור לעיל, בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, על הממשלה ליתן משקל רב ומעמד נכבד לוועדה ולהמלצותיה, כמו גם לנימוקיה כפי שפורטו בהחלטתה ולעיל. על כן סטייה ממנה מעלה קושי משפטי וסיכון משפטי לא מבוטל. כפי שאפרט להלן, עמדת השר המפורטת בהשגה, על אף שסוטה מהחלטת הוועדה ומעוררת לכן קושי משפטי רב, אינה עולה כדי מניעה משפטית, וניתן מבחינה משפטית להגן על החלטת ממשלה ככל שתאמץ אותה, לאור קיומם של טעמים מהותיים. יובהר, כי אין בדברים אלה כדי לטעון שהחלטת הוועדה אינה ראויה או סבירה, ההיפך הוא הנכון. ואולם עמדתי היא שאף החלטת השר אינה בלתי סבירה, ובנסיבות אלה אין מניעה משפטית שהממשלה תאמץ.

35. קורות חייו של מר פרץ מלמדים על עיסוקים מגוונים ומילוי תפקידים ציבוריים רבים אשר יכולים לתרום לרמת כישוריו המיוחדים. מר פרץ כיהן בעבר כראש מועצת שדרות, במשך תקופה של כ-5 שנים, עד שנת 1988; כחבר כנסת שנים רבות, ומתוכם כהונה כיושב ראש ועדת העבודה והרווחה במשך תקופה של כשלוש שנים; כסגן ראש הממשלה ושר הביטחון בשנים 2006-2007, במשך תקופה של כשנה וחודשיים; כשר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014, במשך תקופה של כשנה ו-8 חודשים; כשר הכלכלה בשנים 2020-2021, במשך תקופה של כשנה וחודשיים; וכיושב ראש הסתדרות העובדים החדשה עד 1995, תקופה של כ-10 שנים. לפי הנמסר, לתפקידו של מר פרץ כיושב ראש ההסתדרות היו גם היבטים עסקיים, כאשר מתוקף תפקידו שימש גם כיושב ראש חברת העובדים, אשר מנהלת את מרבית נכסי ההסתדרות, ובכללם חברות אשר השליטה בהן נעשית באמצעות מניות שליטה של ההסתדרות, והיא אשר מנציחה את מטרותיהן ובעלת הזכות למינוי בכירים בהן. במסגרת תפקידו כיושב ראש ההסתדרות העובדים החדשה, מר פרץ היה אמון על משא ומתן עם כלל הגורמים במשק ועסק בקידום הסכמי שכר והסדרת יחסי עבודה בהיקף משמעותי. במסגרת תפקידו של מר פרץ כשר במספר משרדי ממשלה, הוא היה אמון על ניהול תקציבים משמעותיים, וכן על הובלת תהליכים מורכבים, כמפורט בהשגת שר הביטחון. בפרט יצוין כי בתפקידו כשר ביטחון הופקד על ניהול תקציב של כ-60 מיליארד שקלים וכן על קבלת החלטות בתחומי מדיניות ביטחוניים, ובכלל זה החלטות הנוגעות להשקעות והצטיידות בתחום הביטחון. לאור כל אלה ולנוכח נימוקיו של שר הביטחון, אין מניעה משפטית לגישתי באימוץ עמדתו של שר הביטחון, לפיה למר פרץ כישורים מיוחדים לכהונה בחברה על אף הזיקה החזקה הקיימת לו.

היועץ המשפטי לממשלה

36. לאור כלל המפורט לעיל, עמדתי היא כי על הממשלה ליתן משקל משמעותי להמלצת הוועדה. עם זאת, ובשים לב לכישוריו של מר פרץ, כפי שפורטו בהשגת שר הביטחון, ככל שתחליט הממשלה לקבל את ההשגה, עמדתי היא כי אין מניעה משפטית שהממשלה תקבע, כי מתקיימים במר פרץ הכישורים המיוחדים הנדרשים, הגם שקביעה זו מעוררת כאמור סיכון משפטי וקשיים לא מבוטלים.
37. לסיכום, הנוסח המוצע בהשגה זו עומד, לטעמי, בהוראות הדין ולכן על אף הקשיים שתוארו לעיל אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.
38. אנה העבר את תוכן הדברים לידיעת השרים.

בברכה,
אביחי מנדלפלד

מדינת ישראל הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות

ירושלים
כי חשון תשפ"ב
26 אוקטובר 2021
סימוכין: 286705

לכבוד
מר אביגדור ליברמן
שר האוצר

לכבוד
מר בני גנץ
שר הביטחון

נכבדי,

הנדון: מועמדות מר עמיר פרץ לכהונה כדירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ

1. הוועדה לבדיקת מינויים ("הוועדה") זנה בישיבה ביום 25.10.20, במועמדותו של מר עמיר פרץ ("המועמד") לכהונה כדירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ ("החברה").

יצויין כי בשל נגיף הקורונה הישיבה התקיימה טלפונית.

הליך תואם נבחרת

2. המועמד לא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשיווינוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") שקיימה רשות החברות הממשלתיות בשנים 2015 ו-2017 ונראה כי לא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי או שיווינוני אחר.

3. בחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד דינה זילבר, מיום 14.12.20 ("חוות הדעת") מודגשות התכליות שבבסיס הסמכות שהופקדה בידי השרים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות - בחירת המועמד המתאים ביותר והבטחת עצמאותו ומקצועיותו של המועמד לתפקיד. בהתאם נקבע כי "חובת הנאמנות המוטלת על השרים, ובכלל זה החובה לפעול להגשמת תכלית הסמכות בהגיונות, ביושר, בשוויון, בסבירות, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור, בעת הפעלת סמכות המינוי, מקימה בנסיבות העניין חובה משפטית כי ככלל המשך מינויים של הדירקטורים בחברות הממשלתיות יעשה באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושיווינוני שיבטיח את עצמאותו ובחירתו של המועמד הראוי ביותר לתפקיד", באמצעות נבחרת הדירקטורים או באמצעות הליך אחר.

4. עם זאת, חוות הדעת מוסיפה וקובעת, כי ייתכנו מצבים בהם יהא מוצדק, לטובת פעילותה של החברה הממשלתית, לפעול למינויו של מועמד אשר לא נמנה על נבחרת הדירקטורים. "כך למשל, במצב בו השרים מבקשים לפעול למינויו של מועמד שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה הממשלתית או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה", או "מצבים נוספים מעין אלה, בהם חיוב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת ההליך שקיים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה הממשלתית ועל כן אינו מגשים את התכלית שבבסיס סמכות המינוי שהוענקה לשרים בחוק".

- חוות הדעת קובעת מגבלות ולפיהן - השימוש במסלול תואם הנבחרת ייעשה במשורה רק במקרים המצדיקים זאת; על המועמדים במסלול תואם הנבחרת לעבור את אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים; על מועמדים במסלול תואם הנבחרת לעמוד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר הנבחרת 2017 וככל שלא יעמדו ניתן יהיה למנותם רק בקיומם של נימוקים מיוחדים אשר קשורים בפעילות החברה וטובתה.
5. נמסר לחברי הוועדה כי המועמד בחר להגיש את מועמדותו לשלושה פרופילים מתוך הפרופילים הקיימים בנבחרת הדירקטורים, ונערך לו אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים. כן נמסר כי המועמד אמנם לא עמד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל הבטחוני והניהולי, הרלוונטיים לפעילות החברה, אך עבר את רף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל החברתי (כמובהר לעיל, בהתאם לחוות הדעת נדרש להציג נימוקים המצדיקים מינוי שלא נעשה בהליך פומבי, שיווינוי ותחרותי אף אם המועמד עומד ברף הציון, וניתן למנות אף מועמד שלא עומד ברף הציון שנקבע, בקיומם של נימוקים מיוחדים אשר קשורים בפעילות החברה וטובתה).
6. במכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, בו הובאו הנימוקים לבחירה במר פרץ, רשם מר גנץ, כי החליט לבחור במועמד בשל ניסיונו הרב בניהול מערכות ציבוריות גדולות וקטנות, וציון מספר אבני דרך. בין היתר נאמר על ידי שר הבטחון לעניין הכהונה כיו"ר ההסתדרות, כי המועמד הוא מבעלי הניסיון הגדולים ביותר בישראל בתחום ניהול נכון של יחסי עבודה והגעה להסכמות עם ארגוני העובדים לביצוע יעדי החברה, וכן את ניסיונו של המועמד כשר הבטחון, שהיה ממונה על התעשיות הבטחוניות ונחשף לפעילויות המוכרות והמסווגות של החברה. יצויין כי במכתבו לא ציין השר האם בחן בטרם החליט למנות את מר פרץ, את רשימת המועמדים שבנבחרת הדירקטורים שנבחרו באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושוויוני, או מועמדים מתאימים אחרים שנבחרו בהליך כאמור.
7. אכן אין חולק שתורתו של מר פרץ בעשייתו הציבורית רבת השנים היא מרשימה – החל מראשות העיר שדרות בשנים 1983-1988, כהונתו כחבר כנסת שנים רבות ומתוך מספר שנים גם כיו"ר וועדת העבודה והרווחה, יושב ראש הסתדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005, סגן ראש הממשלה ושר הביטחון בשנים 2006-2007, השר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014 ושר הכלכלה בשנים 2020-2021.
8. אלא שאין די בכך בעת הזו. עמדת חברי הוועדה היא כי בהתייחס לפעילות החברה, היקפיה והאתגרים הניצבים בפניה כעת, ניסיונו של מר פרץ אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו, על מנת לקבוע כי הוא נכנס בגדר החריג וכי הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה כעת.
9. כפי הנמסר לחברי הוועדה, החברה מספקת מגוון רחב של מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל לשוק הצבאי. החברה היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות (בעלת סיווג 110), כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר. עיקר פעילותה של החברה הוא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (מעל 70% מהכנסותיה בשנת 2020) בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפיין בתחרות גבוהה, והיא אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. בדומה לחברות ביטחוניות אחרות בישראל ובשונה מחברות מקבילות בעולם, החברה אינה בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 פקס: 02-5695385

נסמכת באופן בלעדי על תקציבי הביטחון. החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי. כמו כן, החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בנובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מיידי. החברה מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים.

10. כל אלו מחייבים כי בחברה יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעל ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להוביל חברה עסקית, בעלת היקפים עצומים ופעילות מורכבת, שבפניה ניצבים אתגרים משמעותיים.

בנסיבות אלו, לא בלי התלבטות הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי למרות פועלו הציבורי של מר פרץ, חלפו למעלה מ-14 שנה מאז כיהן כשר הבטחון מעט יותר משנה בשנים 2006-2007, ובהינתן העובדה כי בתקופה זו חלו תמורות ושינויים בעולם כולו וגם בחברה, אין בכהונתו זו, כמו גם בניסיונו בתחום העבודה כיושב ראש הסתדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005, כדי להתגבר על החסר בניסיון עסקי משמעותי מוכח כאמור. לפיכך קיים קושי לקבוע כי היום הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי פעילותה של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה.

עמידה בתנאי הכשירות

11. הוועדה מצאה כי מתקיימים במועמד תנאי הכשירות לכהונה כדירקטור בחברה, המפורטים בסעיף 1א16 לחוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה-1975 ("החוק"), משהוא בעל למעלה מ-5 שנות ניסיון מצטבר, כנדרש בסעיף קטן (2) בסעיף. זאת בהיותו, בין היתר, סגן ראש הממשלה ושר הביטחון בשנים 2006-2007 - תקופה של שנה ו-2 חודשים; השר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014 - תקופה של שנה ו-8 חודשים; שר הכלכלה בשנים 2020-2021 - תקופה של שנה וחודשיים; ויו"ר הסתדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005 - תקופה של כ-10 שנים. כן כיהן כראש מועצת שדרות בשנים 1983-1988 - תקופה של 5 שנים ו-3 חודשים וכיו"ר ועדת העבודה והרווחה בשנים 1992-1995.

12. מפרסומים שונים וממכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, עולה כי קיימת כוונה שהמועמד ימונה לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה. לפיכך, למעלה מן הצורך, בחנה הוועדה גם את שאלת עמידתו של המועמד בתנאי הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון.

13. למר פרץ תואר ראשון מהאוניברסיטה הפתוחה במדעי החברה והרוח. התואר האמור אינו נמנה על רשימת התארים שבסעיף 1א16(1) לחוק ואינו בתחום עיסוקה העיקרי של החברה, ולפיכך המועמד אינו עומד בדרישת ההשכלה שבחוק.

בהתאם לסעיף 24(ג) לחוק, במקרים חריגים ניתן לבחור במי שלא מתקיים בו דרישות ההשכלה שבחוק, ובלבד שהמועמד הוא בעל ניסיון של 12 שנים לפחות בתפקיד או בכהונה כאמור בסעיף 1א16(2) לחוק, שמתוכן שש שנים לפחות - בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן, והועדה לבדיקת מינויים אישרה שקיימים נימוקים מיוחדים לבחירה כאמור.

14. מבחינת ניסיונו של המועמד, מתעוררת שאלה לעניין כהונתו שש שנים לפחות בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן.

בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 פקס: 02-5695385

15. כך, כעולה מחוות הדעת של רשות החברות הממשלתיות שהועברה לעיון הוועדה, הכנסות החברה בשנת 2020 הסתכמו בכ-4.2 מיליארד דולר. כן נמסר לחברי הוועדה כאמור כי החברה מעסיקה כ-14,500 עובדים. בנסיבות אלו, הרי שהתפקיד היחיד בו כיהן המועמד שבאופן מובהק ההיקפים הכספיים שלו אינם פחותים מאלו של החברה, הוא תפקידו כשר הבטחון תקופה של שנה וחודשיים, שכן בהתאם לשאלון שמילא המועמד היקף תקציב המשרד עמד על כ-60 מיליארד ₪.

16. על אף האמור, חברי הוועדה בדיעה שבמקרה חריג זה ניתן לראות את כהונתו של המועמד תקופה של כ-10 שנים כיו"ר הסתדרות העובדים החדשה כנכנסת בגדר הוראות הסעיף, על אף שההיקפים שצוינו בשאלון שמולא על ידו (מספר מועסקים בגוף כ-2,000, היקף הכנסות כ-550 מיליון ₪) נמוכים מאלו של החברה, ולראות את ההסתדרות כגוף שהיקפו לא נופל מזה של החברה. זאת כאשר מדובר בגוף גדול מאוד, בעל השפעה גדולה וחריגה על המשק.

17. לפיכך, נמצא כי המועמד עומד גם בתנאי הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה.

עמידה בדרישת הכישורים המיוחדים

18. המועמד כיהן כיושב ראש מפלגת העבודה עד לראשית שנת 2021, ובמשך שנים רבות היה שר וחבר כנסת. בשאלון שהוגש לוועדה ציין המועמד שרי ממשלה רבים להם היתה לו זיקה פוליטית עד לראשית שנת 2021 או קודם לכן.

19. לעמדת חברי הוועדה למועמד זיקה פוליטית חזקה. נוכח האמור, בהתאם לסעיף 18 לחוק, הוועדה יכולה להמליץ על מועמדותו רק אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת.

20. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 6.5000 שעניינה "מינויים לחברות ממשלתיות ולתאגידים ציבוריים" מפנה לפסיקה בעניין זה אשר קובעת כי "מבלי לקבוע מסמרות בדבר, ומבלי ליתן הגדרה ממצה אשר ניתנת בנקל ליישום, די אם נאמר כי מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת", רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפויה להיות כה מכרעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה". [ההדגשה הוספה]

עוד קובעת הנחיית היועץ האמורה, כי ככל שהמדובר בזיקה בעוצמה גבוהה יותר, כך יש להקפיד ולהחמיר בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים.

בענייננו כאמור מדובר בזיקה חזקה.

21. חברי הוועדה הגיעו למסקנה כי יש קושי ממשי בקביעה שיש למועמד כישורים מיוחדים המתגברים על הזיקה בהתייחס לאמור ביחס להיקפי החברה, פעילותה העסקית הענפה ומורכבותה, בפרט בעת הזאת, כאשר רק לפני חודשים מספר חדל לכהן מר פרץ בממשלה בראשות מר נתניהו, בה כיהן כשר לצדו של מר גנץ אחרי שנים רבות של עשייה ציבורית בתחום הפוליטי.

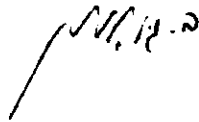
22. עוצמת הזיקה של המועמד מחייבת כאמור הקפדה יתרה בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים, ולעמדת חברי הוועדה בהינתן כי המועמד חסר ניסיון עסקי משמעותי מוכח, לא ניתן לקבוע שניסיונו מהותי דיו על מנת לעמוד בדרישה המחמירה להוכחת כישורים מיוחדים לחברה זו בעת הזו, על אף ניסיונו הציבורי הרב.

בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 סקס: 02-5695385

שונות

23. בהתאם לשאלון שמילא, אין למועמד ניגוד עניינים או זיקה כלשהי לחברה.
24. בדירקטוריון כיום מכהנים 8 דירקטורים, כאשר המספר המירבי הוא 12. מתוכם 5 גברים ו-3 נשים.
25. המועמד השיב בחיוב לשאלה בשאלון לענין טיוטת דוח מבקר המדינה מהשנתיים האחרונות שהועברה להתייחסותו ושהוא נזכר בה. מדובר בדוח מבקר המדינה שפורסם כבר בחודש מאי 2021 שעניינו "הטיפול במונופולין ובריכוזיות בענף המזון". ממעבר על הדו"ח נראה שהוא אינו כולל ביקורת אישית על המועמד וחברי הוועדה בדעה כי אין בכך כדי להשפיע על המינוי.

בכבוד רב,

השופטת (בדימוס) בלה גילאור
יו"ר הוועדה לבדיקת מינויים

מדינת ישראל הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות

ירושלים
י"ד כסלו תשפ"ב
18 נובמבר 2021

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלוט
היועץ המשפטי לממשלה

נכבדי,

הנדון: החלטת הוועדה לבדיקת מינויים בנוגע למועמדותו של מר עמיר פרץ לכהונה בדירקטוריון חברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ

מובאת בזאת עמדת הוועדה לבדיקת מינויים ("הוועדה"), לעניין מועמדותו של מר עמיר פרץ לכהונה בדירקטוריון חברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ ("החברה" או "התעשייה האווירית"), וזאת על רקע השגת שר הביטחון על החלטת הוועדה בעניין זה מיום 26.10.21 ("החלטת הוועדה") שהועברה לעיונונו:

רקע

רקע ביחס לחברה הובא גם בהחלטת הוועדה, ויובא במסמך זה בהרחבה:

1. התעשייה האווירית היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות (בעלת סיווג 10(1)) ומהגדולות במשק הישראלי, כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר, והיא מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים. מדובר על חברה מזווחת, בעלת אגרות חוב סחירות, עם היקף נכסים של כ-6.3 מיליארד דולר, אשר פועלת בצורה עסקית לחלוטין במספר רב של שווקים, הן בארץ והן בעולם ובעלת מספר רב של אתגרים מהותיים העומדים בפניה כפי שיתואר בהמשך.
2. כאמור בהחלטת הוועדה, החברה מספקת מגוון רחב של מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל. החברה פועלת ב-4 חטיבות עיקריות - 3 חטיבות צבאיות ואחת אזרחית. הצבאיות: חטיבת מערכות טילים וחלל (שיעור רווחיות לפני מס של 6.1% בשנת 2020); חטיבת כלי טייס צבאיים (שיעור רווחיות לפני מס של 10.2% בשנת 2020); וחברת אלתא מערכות בע"מ העוסקת בפיתוח מוצרי אלקטרוניקה מתקדמים להגנה ולאבטחה (חברת בת של התעשייה האווירית בעלת שיעור רווח לפני מס של 5.8% בשנת 2020). בסה"כ החטיבות הצבאיות של החברה בעלות שיעור רווח של 7.3% לפני מס בשנת 2020. החטיבה בעלת הפעילות האזרחית היא חטיבת תעופה - חטיבה אשר הושפעה לרעה ממשבר הקורונה יותר מכל חטיבה אחרת, כך ששיעור הרווח לפני מס בשנת 2020 של החטיבה היה -4.1%, כלומר הפסד מפעילותה. זהו אחד מהאתגרים המשמעותיים העומדים בפני החברה.
- עיקר פעילות החברה היא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (כ-80% מהכנסותיה בשנת 2020), בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפייני בתחרות גבוהה, והיא אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. החברה אינה נסמכת באופן בלעדי על תקציבי הביטחון אלא על שווקים בחו"ל. כאמור,

בניין 23 המגדל, קומה 9, הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951, טל': 02-5421563/7, פקס: 02-5695385

החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי.

3. בנוסף, כיום השוק הצבאי העולמי מתאפיין בתחרות גוברת, בין היתר, לאור שינויים בתקציבי הביטחון, מגמות גאופוליטיות, מגמת קונסולידציה, קידום מדיניות, במיוחד בארה"ב ובהודו, המעודדת הגנה על חברות מקומיות וכן כניסת חברות סיניות לשוק הביטחוני הבינלאומי במטרה לבסס את סין כשחקן משמעותי בשוק.

מגמת הקונסולידציה בשוק מתבטאת במיזוגים ורכישות של חברות גדולות המבססות את שליטתן על נתחי שוק גדולים יותר. המגמה מורגשת היטב גם בשוק המקומי ומעודדת תחרות בתחומים שבעבר נחשבו לבלעדיים לחברות מסוימות. הפרטת התעשייה הצבאית לישראל (תע"ש) ורכישתה על ידי אלביט מערכות הפכה את אלביט מערכות לחברה הביטחונית הגדולה ביותר בישראל עם חדירה כמעט לכל תחום בשוק. הרכישה האחרונה של אירונאוטיקס על ידי רפאל מערכות לחימה תביא את רפאל להיות שחקנית מרכזית גם בתחום המל"טים שבו תע"א היא שחקנית משמעותית וגדולה, והיא צפויה לחדור גם לתחום הלוויינות ובכך לבטל הבלעדיות של תע"א בתחום החלל.

4. כל אלה, ובפרט קידום המדיניות המעודדת הגנה על חברות מקומיות, מחייבים את החברה לבצע מהלכים של רכישות/התמזגות לחברות מקומיות באמצעות Mergers & Acquisitions (M&A) והחברה מבצעת מספר רב של עסקאות פיננסיות מסוגים שונים לרבות מיזוגים, רכישות, איחודים, הצעות רכש, רכישת נכסים ורכישות ניהוליות או שילוב של הדברים.

5. שינוי משמעותי נוסף הוא הסכם הסיוע הצבאי החדש של מדינת ישראל וארה"ב שנכנס לתוקפו בסוף שנת 2018. בהתאם להסכם החדש חלקם של כספי הסיוע מארה"ב שישראל תוכל להמיר לשקלים לטובת רכישות מחברות מקומיות יפחת בהדרגה מ-815 מיליון \$ ב-2019 עד לכדי שיעור אפסי ב-2028. שינוי זה פוגע באופן משמעותי ביכולת של משרד הביטחון לרכוש מערכות המיוצרות בישראל ולכן החברות המקומיות נדרשות להתאים את עצמן לסביבה העסקית החדשה על ידי רכישת חברות אמריקאיות או העברת חלק מפעילותן לארה"ב לצורך ניצול כספי הסיוע.

בנוסף, השפעת התנודתיות של שער החליפין והתחזקות המטבע המקומי (השקל) מעמידים אתגר מהותי לחברה שלה חוב בשקלים ומרבית הוצאותיה בשקלים אך החלק הארי של הכנסותיה הוא בשער חוץ.

6. עוד חשוב לציין כי החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה, בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בנובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מייד. כחלק מתועלות ההפרטה האמורה על החברה לקיים דיון אסטרטגי על השימוש בחלק מכספי הנפקה לטובת התפתחותה העסקית של החברה. דיון זה חייב לקחת בחשבון את השיקולים העסקיים העתידיים של החברה ואת יתרונותיה היחסיים בשוק הגלובלי. מעבר לאמור, ההנפקה עתידה לקחת את החברה צעד אחד נוסף קדימה בהתנהלותה העסקית, שכן שהשוק יבחן בצורה מתמדת את ביצועי החברה לטווח הקצר ואת מדיניותה לטווח הארוך, דבר אשר עתיד להשתקף בצורה מתמדת במחיר המניה.

7. מפרסומים שונים, ממכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, ואף מנוסח טיוטת הצעת המחליטים המוגשת לממשלה, עולה, כי השר מבקש להמליץ על מינויו של מר פרץ ליו"ר דירקטוריון התעשייה האווירית, ולא להסתפק במינויו לדירקטור מהשורה.
8. כידוע, בהתאם להוראות חוק החברות הממשלתיות, התש"ה-1975 ("החוק") בחירה ביו"ר דירקטוריון לא נעשית על ידי השרים אלא על ידי חברי הדירקטוריון, מבין חבריו, באישור השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים. ואולם, לשם ייעול ההליך, מאחר שבחברה לא מכהן יושב ראש דירקטוריון וידוע לוועדה כי קיימת סבירות שהשר ימליץ לחברי הדירקטוריון לבחור במר פרץ לכהונה כזוה, הוועדה בחנה גם את הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון בעת בחינת המועמדות לכהונה כדירקטור.

זיקה לשר משרי הממשלה ובחינת דרישת הכישורים המיוחדים

9. סעיף 18(א) לחוק קובע –
- "מצאה הוועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי בחברה ממשלתית, יש זיקה אישית, עיסוקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו זולת אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת בנוסף לתנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה לאותה כהונה."
10. בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה 6.5000 בנושא "מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים" ("הנחיית היועץ"), בפרק העוסק בזיקה לשר, נאמר, בין היתר –
- "זיקה מפלגתית-פוליטית, כזיקה אישית או עסקית אחרת, יש בה כדי לפסול מינוי, כשהשיקול הפוליטי או האישי הוא רכיב בשיקולי המינוי, והזהות הפוליטית, או הזיקה האישית, משמשת "נקודת הזכות" בתחרות בין מועמדים. השיקול הפוליטי בהקשר זה הוא שיקול זר שדינו להיוותר מחוץ לתחום שיקול הדעת, ואסור להביאו בחשבון."
11. לעניין הכישורים המיוחדים מפנה הנחיית היועץ לפסיקה בעניין זה אשר קובעת כי –
- "מבלי לקבוע מסמרות בדבר, ומבלי ליתן הגדרה ממצה אשר ניתנת בנקל ליישום, די אם נאמר כי מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת", רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפויה להיות כה מכרעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה". [ההדגשה הוספה]
- עוד מוסיפה ההנחיה וקובעת לעניין עוצמת הזיקה, כי –
- "בבחנה מועמד בעל זיקה, על הוועדה לתת דעתה גם לעוצמתה של הזיקה. לא הרי זיקה רחוקה וחולפת כהרי זיקה ממשית ואינטנסיבית. הדעת נותנת, שכל שהמדובר בזיקה בעוצמה גבוהה יותר, כך יש להקפיד ולהחמיר בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים". [ההדגשה הוספה]
12. מר פרץ כיהן כיושב ראש מפלגת העבודה עד לראשית שנת 2021 וכשר הכלכלה עד לחודש יוני 2021, ובמשך שנים רבות היה שר וחבר כנסת.
13. בשאלון שהוגש לוועדה ציין מר פרץ זיקה פוליטית, בין היתר –
- לשר לבטחון פנים, מר עומר בר לב, מ-11/2012 עד 1/2021, במסגרת פעילות מפלגת העבודה והמחנה הציוני;

- לשר התפוצות, מר נחמן שי, ממסגרת פעילות מפלגת העבודה, מ-11/2012 עד 1/2021, הופסק בעת פרישתו מהחיים הפוליטיים בינואר 2021;

- לשרת התחבורה, גבי מירב מיכאלי, מ-11/2012 עד 1/2021, במסגרת פעילות מפלגת העבודה והמחנה הציוני, הופסק בעת פרישתו מהחיים הפוליטיים ב-26 בינואר 2021;

- לשר הביטחון, מר בני גנץ, שהציע את מועמדותו, מ-4/2020 עד 6/2021, במסגרת הסכם קואליציוני שנחתם בין כחול לבן בראשות בני גנץ למפלגת העבודה בראשות מר פרץ, התקיימו יחסי עבודה במסגרת הממשלה הקודמת עד לכניסתה של הממשלה החדשה בתאריך 13.6.21.

בהערת אגב בעניין עוצמת הזיקה הפוליטית אליה התייחסה הוועדה יצוין כי ההסכם הקואליציוני מתקפו מונה המועמד לשר בוטל על ידי יו"ר מפלגת העבודה הנוכחית ביום 25.1.21 וכי מיום זה ועד להשבעת הממשלה הנוכחית ביום 13.6.21 כיהן המועמד, לבקשת שר הבטחון, מר בני גנץ, כחלק ממכסת שרי "כחול לבן". במכתב אשר שלח המועמד ליו"ר מפלגת העבודה ציין בין היתר כי החליט להיענות לבקשתו של ראש הממשלה החלופי ושר הביטחון גנץ, ולהמשיך ולמלא את תפקידו כשר הכלכלה והתעשייה.

- לשר הבריאות, מר ניצן הורוביץ, מ-1/2020 עד 4/2020, ריצה משותפת לכנסת העבודה-גשר-מרצ;

- לשרה להגנת הסביבה, גבי תמר זנדברג, מ-1/2020 עד 4/2020, ריצה משותפת לכנסת העבודה-גשר-מרצ;

- לשר לשיתוף פעולה איזורי, מר פריגי עיסאווי, מ-1/2020 עד 4/2020, ריצה משותפת לכנסת העבודה-גשר-מרצ.

14. לאור הזיקה החזקה לשרים המכהנים, ובהביאה בחשבון גם את תקופת הזמן הקצרה שחלפה מאז פרישתו של מר פרץ מהחיים הפוליטיים אחרי שנים רבות, ואת העובדה כי עד לפני מספר חודשים כיהן מר פרץ כשר לצדו של מר גנץ, ואף מטעמו של מר גנץ, השר המבקש כעת למנותו לכהונה כדירקטור, קבעה הוועדה בהחלטתה כי למועמד זיקה פוליטית חזקה.

לעניין זה יובהר, כי אף בהתאם להנחיית היועץ, נקודת המוצא היא כי פרק הזמן הנדרש לניתוק הזיקה הוא בין שנה אחת לשלוש שנים. מובן גם, וכך גם קובעת הנחיית היועץ, כי ככל שהזיקה חזקה ומתמשכת יותר נדרש זמן רב יותר לניתוקה. בעניינו של מר פרץ חלפה פחות משנה מאז הפסיק לכהן כיו"ר מפלגת העבודה ופחות מחצי שנה מאז סיים לכהן בממשלה יחד עם השר גנץ, וזאת אחרי שנים ארוכות של פעילות פוליטית.

15. לפיכך, ועל רקע האמור לעיל, על מנת להמליץ על מועמדותו היה על הוועדה למצוא כי למועמד כישורים מיוחדים בתחומי פעילותה של החברה או כשירות מיוחדת אחרת, וזאת ברמת הקפדה והחמרה גבוהה בשל עוצמת הזיקה הגבוהה, ולקבוע כי על אף שסביר שהשיקול הפוליטי או האישי הוא רכיב בשיקולי המינוי, הרי שמשקלה הסגולי של תרומתו של מר פרץ לחברה צפויה להיות כה מكرעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שרים משרי הממשלה.

16. מר פרץ בעל ניסיון ציבורי רב - כראש מועצת שדרות, תקופה של כ-5 שנים, עד 1995; כחבר כנסת שנים רבות, ומתוכם כהונה כיו"ר וועדת העבודה והרווחה תקופה של כשלוש שנים; כסגן רוה"מ ושר הביטחון בשנים 2006-2007, תקופה של כשנה וחודשיים; כשר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014, תקופה של כשנה ו-8 חודשים; כשר הכלכלה בשנים 2020-2021 תקופה של כשנה וחודשיים; וכיו"ר הסתדרות העובדים החדשה עד 1995 תקופה של כ-10 שנים.

17. הובהר לחברי הוועדה כי כיו"ר ההסתדרות שימש מר פרץ גם כיו"ר חברת העובדים, אשר מנהלת את מרבית נכסי ההסתדרות, ובכללם חברות אשר השליטה בהן נעשית באמצעות מניות שליטה של ההסתדרות, והיא אשר מכתובה את מטרותיהן ובעלת הזכות למינוי בכירים בהם. כן צויין כי מעורבותו של מר פרץ בגופים המוסדיים שנוהלו על ידי ההסתדרות התבטאה גם בגיוס לקוחות באמצעות האיגודים המקצועיים, מו"מ עם הממשלה על תנאי החסכון (הטבות מס, שיעורי הפרשה, תקרות) והסדרים כוללים ברמת המשק או הענף.

לעניין זה יצויין כי עמדת חברי הוועדה היתה שמעורבות יו"ר ההסתדרות בהיבטים שפורטו לעיל בתפקידו כיו"ר חברת העובדים, שונה באופן משמעותי מהניסיון העיסקי המתאים באופיו ובהיקפו לפעילות העיסקית של החברה.

18. עמדת הוועדה היתה, כי היקפיה העצומים של החברה והאתגרים הניצבים בפניה כעת, כפי שפורטו לעיל, מחייבים כי בחברה יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעל ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להובלת חברה עסקית, ולפיכך כי ניסיונו של מר פרץ, גם בהתחשב בניסיונו כשר הביטחון תקופה של כשנה לפני כ-14 שנה וגם בהתחשב בניסיונו בתחום העבודה ואף בניסיונו כיו"ר חברת העובדים, אינו מאפשר לקבוע כי תהיה לו תרומה בעלת משקל סגולי מכריע לחברה, אלא שלשם כך נדרש ניסיון ניהולי-עסקי משמעותי. מובן, כי ככל שניתן למצוא מועמד בעל ניסיון ניהולי עסקי משמעותי ובנוסף ניסיון בתחום הבטחוני יהיה משקלה הסגולי של תרומתו משמעותי עוד יותר. כל זאת כמובן מבלי להטיל ספק בכישוריו הרבים של מר פרץ ובתרומתו המשמעותית ורבת השנים לחברה הישראלית.

19. לענין הניסיון הנדרש מי"ר חברה בטחונית כאמור ניתן ללמוד גם מהסתכלות אל מקבילות של החברה בעולם. כך, מבדיקה ראשונית ברשת האינטרנט שתוצאותיה הועברו לעיון הוועדה לצורך מתן התייחסותה להשגה שהוגשה, נראה כי היו"רים המכהנים ב-40 המתחרות העולמיות הגדולות של החברה, הן בחברות הענק האמריקאיות והאירופאיות, והן בחברות אחרות בסדר גודל של התעשייה האווירית מכל רחבי העולם, הינם אנשי עסקים, ובחלק מהמקרים אנשי עסקים בעלי ניסיון בטחוני. החרגי היחיד לכך הוא במדינה אחת, בה ניתן לראות שמונו גורמים בעלי עבר פוליטי ללא ניסיון עסקי משמעותי. יובהר לעניין זה, כי כמחציתם של יושבי הראש האמורים מכהנים כיושבי ראש בלבד, כפי הנעשה בחברות הממשלתיות בישראל, ואילו השאר מכהנים במקביל גם כמנכ"לים.

20. נזכיר לעניין זה גם את הקווים המנחים של ארגון ה-OECD לעניין הממשל התאגידי בחברות בבעלות המדינה, בהם נאמר, בין היתר, כי על מנת לשפר את אפקטיביות החברות על חברי הדירקטוריון להיות בעלי הכשירות הרלוונטית, וכי בפרט בחברות ממשלתיות העוסקות בפעילויות עסקיות, מומלץ לגייס מועמדים בעלי מומחיות מסחרית פיננסית, שיכולה להרכש במגזר העסקי, שיכולים לעזור להפוך את הדירקטוריונים למכוונים יותר לעסקים.

21. יובהר, כי מובן לחברי הוועדה שאין זה מתפקידו של יו"ר הדירקטוריון להחליף את מנכ"ל החברה או את הנהלתה הבכירה, ואולם על מנת לגבש ולהוביל אסטרטגיה של חברה עסקית, וודאי שבחברה גדולה ומורכבת הפועלת בשוקים בינלאומיים תחרותיים אול מול אתגרים רבים, כמפורט בהרחבה בתחילת מסמך זה, נדרש לעמדת הוועדה ניסיון ניהולי-עסקי משמעותי.

22. חברי הוועדה הגיעו למסקנה כי על אף ניסיונו הציבורי הרב של מר פרץ, ותרומתו הרבה, אשר הוועדה מעריכה מאד ומוקירה, הרי שבהתייחס להיקפיה העצומים של החברה, פעילותה העסקית הענפה ומורכבותה, כמו גם האתגרים העומדים בפניה, כפי שתוארו לעיל, יש קושי ממשי בקביעה כי למר פרץ, אשר אינו בעל ניסיון עסקי משמעותי מוכח, גם בהתחשב בכהונתו כיו"ר חברת העובדים של ההסתדרות, כישורים מיוחדים לכהונה בחברה בעת הזו המתגברים על הזיקה החזקה, ושמאפשרים, כפי שנדרש, לקבוע כי תרומתו לחברה תהיה מכרעת.

יצויין כי נראה שטיעונים אלו מתחזקים שעה שידוע שהכוונה היא למנות את מר פרץ בהמשך לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה.

23. הובהר לוועדה כי במקביל לפניה לממשלה מבקשים שר הביטחון ושר האוצר לקבל החלטה על מינויו של פרץ, וזאת על אף החלטת הוועדה לפיה המועמדות אינה נכנסת בגדר הריג שבחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד דינה זילבר, מיום 14.12.20 ("חוות הדעת"), לעניין מינוי מועמדים שלא נבחרו במסגרת הליך פומבי, תחרותי ושוויוני, לכהונה כדירקטורים.

24. לעניין זה יובהר, כי בהתאם לחוות הדעת, **ניתן למנות מועמד שלא נבחר בהליך פומבי שוויוני ותחרותי במקרה בו "חייב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת הליך שקיים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה הממשלתית ועל כן אינו מגשים את התכלית שבבסיס סמכות המינוי שהוענקה לשרים בחוק. יחד עם זאת, ועל מנת שלא לשמוט את התכלית שבבסיס קיומו של הליך תחרותי, פומבי ושוויוני, כמפורט בהרחבה לעיל, השימוש בחריג יכול שיעשה רק במשורה ובצמצום, וזאת כאשר יש בכך צורך ממש, ותוך שהחריג נותר חריג ואינו הופך לכלל."**

25. חברי הוועדה בעמדה, כי בהתייחס להיקפי החברה ומורכבותה, כפי שפורטו לעיל, לא ניתן לקבוע שניסיונו של מר פרץ יתרום לחברה באופן הנדרש בהתאם לחוות הדעת כמפורט לעיל.

26. יובהר לענין זה כי מבחינה יישומית, ועל אף שהדרישה בהתאם לחוות הדעת היא כי המועמד המוצע "מתאים יותר" מהמועמדים הנבחרת, לא נדרש מהשרים לעבור על רשימת כלל המועמדים הנמנים על הנבחרת ולהשוותם למועמד המוצע על ידם, ואולם ממעבר קצר על רשימת המועמדים הנבחרת הדירקטורים ניתן להיווכח כי אכן קיימים בה מועמדים רבים בעלי ניסיון עשיר ובכיר מאוד במגזר העסקי, ובהם אף בעלי ניסיון בתחום הבטחוני, ובהם מנכ"ל רפא"ל בעבר, מנכ"ל התעשייה האווירית עצמה בעבר, סמנכ"לים בחברות הבטחוניות הגדולות ועוד רבים אחרים. בנסיבות אלה, עמדת חברי הוועדה, היא יש קושי ממשי לקבוע כי המועמד מתאים יותר מחברי הנבחרת וכי יש צורך ממשי במינויו.

27. חברי הוועדה מבקשים להדגיש את החשש הכבד מפני מדרון חלקלק בקבלת החלטה לפיה למר פרץ קיימים כישורים מיוחדים לצורך התגברות על הזיקה הפוליטית וכי הוא יכול

להתמנות כיו"ר דירקטוריון החברה, ואת החשש כי השלכת קביעה כאמור בהסתכלות עתידית סביר שתוביל אותנו שנים רבות לאחור בהתמודדות עם עולם של מינויים פוליטיים שאינם מתבססים על יכולת מקצועית וכישורים. קביעה כאמור גם עלולה להפוך את הליך ההשגה לנורמה קבועה שתפגע משמעותית ביכולת של הוועדה לתפקד כמצופה ממנה.

לעמדת חברי הוועדה, בהתחשב בזיקה הפוליטית החזקה של מר פרץ, בהיקפי פעילות החברה, במורכבותה, בפעילותה הבינלאומית ובאתגרים בפניהם היא ניצבת, החלטה לפיה למר פרץ כישורים מיוחדים, בניגוד להחלטת הוועדה, עלולה לרוקן מתוכן את דרישת הכישורים המיוחדים שבחוק, ויהיה קושי רב לעשות בה שימוש בעת בחינת מינויים עתידיים, לא כל שכן מינויים לחברות קטנות יותר או של מועמדים בעלי זיקה חזקה פחות.

28. חברי הוועדה מבקשים להביא את החלטת הוועדה ואת מכתבה זה בפני הממשלה, בהתאם לקבוע בסעיף 18(א) לחוק.

בכבוד רב,
טל רוזנפלד, עו"ד
הייעוץ המשפטי לוועדה

העתק: השופטת (בדימוס) בלה גילאור, יו"ר הוועדה
חברי הוועדה
מר גיל לימון, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

תאריך 18
י"ד נובמבר 2021
כסלו
סימוכין נ-שר_הביטחון-181121-008681 תשפ"ב

לכבוד,
מר אביחי מנדלבלויט
היועץ המשפטי לממשלה

הנדון: מינוי עמיר פרץ לדירקטוריון תעשייה אווירית – החלטת הוועדה לבדיקת מינויים

1. מצ"ב הודעה שבכוונתי להעביר, על דעת שר האוצר, אל הוועדה לבדיקת מינויים בהתאם לאמור בסעיף 3 להחלטת ממשלה מספר 3849 מיום 27.7.2008, בעניין המלצתה כדבר מינויו של מר עמיר פרץ לדירקטור בתע"א.
2. על אף המלצת הוועדה, אני סבור כי מינויו של מר פרץ הוא מוצדק לטובת החברה ועונה על אמות המידה הנדרשות, זאת על אף שאינו כלול בנבחרת הדירקטורים ולא התקיים בעניינו הליך בחירה תחרותי, פומבי ושוויוני אחר.
3. אבקש את עמדתך המשפטית בעניין הנדון.

בברכה,

במינוי גנץ
שר הביטחון

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

תאריך: י"ד כסלו תשפ"ב
18 נובמבר 2021
סימוכין: נ-שר_הביטחון-181121-008693

לכבוד,
הוועדה לבדיקת מינויים

הנדון: מינוי עמיר פרץ לדירקטוריון תעשייה אווירית – החלטת הוועדה לבדיקת מינויים

1. בהתאם לאמור בהחלטת ממשלה מספר 3849 מיום 27.7.2008 (להלן: החלטת הממשלה). וכנוכח בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 6.5000 בעניין "מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים", הריני פונה אל הוועדה כדלקמן:
2. ביום 26/10/2021 נמסרה לי החלטת הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות שלא להמליץ על מועמדותו של מר פרץ לתפקיד דירקטור בתעשייה האווירית (להלן: "החלטת הוועדה" ו- "החברה" בהתאמה). לאחר שעיינתי בהמלצת הוועדה מיום 26.10.2021 בנוגע לעמידתו של המועמד שבנדון בתנאים הנדרשים למינויו "בהליך תואם נבחרת", ולאחר התייעצות עם היועץ המשפטי של משרדי. כמתחייב מהחלטת הממשלה. החלטתי בהתאם לסמכותי לפי סעיף 18(א) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "החוק"). ועל דעת שר האוצר, למנות את מר עמיר פרץ לדירקטור בחברה, על אף האמור בהחלטת הוועדה. כפי שיפורט להלן:
3. הוועדה מצאה כי לגבי מר פרץ מתקיימים תנאי הכשירות הנדרשים על פי החוק לכהונת דירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה. אולם בהתבסס על העקרונות המנחים שהותוו בחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) לשעבר, הגב' דינה זילבר בעניין "נבחרת הדירקטורים – הליך מינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות" ("חוות הדעת"), הכחירה במועמדותו אינה נכנסת בגדר החרג המצדיק סטייה מהעיקרון לפיו בחירת המועמדים תעשה באמצעות הליך תחרותי, שוויוני ופומבי.

בלגייס
מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

6. עמידת המועמד בהליך הבחינה וברף הציון של נבחרת הדירקטורים: מסעיף 5 להחלטת

הוועדה עולה במפורש כי למר פרץ נערך אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים והוא עבר את רף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל החברתי ולכן אין חולק כי מתקיימים בו התנאים האמורים בסעיפים 5.2 ו-5.3 לעיל.

7. עילות המצדיקות חריגה מההליך העיקרי: כאמור, בחוות הדעת נקבע כי שימוש בהליך

תואם נבחרת ייעשה במשורה ורק במקרים שקיים בהם צורך ממשי וכן שיהא זה מוצדק לטובת החברה, לאור כישוריו הבולטים של המועמד בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה אני סבור כי מינויו של מר פרץ הוא מוצדק לטובת החברה ועונה על אמות המידה הנדרשות כאמור לעיל במינוי במסלול חריג זה, וזאת על אף שאינו כלול בנבחרת הדירקטורים ולא התקיים בעניינו הליך בחירה תחרותי, פומבי ושוויוני אחר, וזאת מן הטעמים הבאים:

7.1 כידוע, למר פרץ ניסיון ציבורי עשיר בכהונה בתפקידים הנכירים והמורכבים ביותר

בממשלה ובמגזר הציבורי. מר פרץ שימש כראש עיריית שדרות משך חמש שנים וכיו"ר ההסתדרות (במשך כעשור). בהמשך, בין השנים 2006 ל-2007 כיהן כסגן ראש הממשלה וכשר הביטחון. בשנים אלו עמד תקציב הביטחון על כ-60 מיליארד שקלים. בין השנים 2013-2014 כיהן כשר להגנת הסביבה, בשנים 2020-2021 כיהן כשר הכלכלה והתעשייה, במסגרת תפקידיו שימש גם כחבר קבינט ושותף להחלטות הרוח גורל שלהן משמעויות רחבות על חיי המשק והמדינה, ברמות הגבוהות ביותר של ניהול מערכות. עובדים ותקציבים ושל קבלת החלטות מדיניות. אסטרטגיות וניהוליות. אני סבור שיש בקריירה הציבורית האמורה כדי להצדיק מינוי לדירקטור בחברה שלפעילותה היבטים עסקיים, מדיניים וביטחוניים.

מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

7.2 מעיסוקי האינטנסיבי בהיערכות להנפקה המתוכננת של התע"א בבורסה לני"ע אני יכול להעיד כי אחד האתגרים הגדולים והמורכבים שהחברה מתמודדת עמם בשנים האחרונות, אם לא הגדול שבהם, הינו יחסי העבודה בחברה והשפעתם על תפקוד החברה, יעילותה ורווחיותה. עניין זה עולה ביתר שאת בימים אלו של ערב ההנפקה המתוכננת של החברה, ועלול להוות אבן נגף בתהליך ההנפקה ולהשפיע באופן שלילי על ערכה של החברה ביום שלאחריה. לכן, לדעתי, לתפקיד יו"ר הדירקטוריון וכמי שאמון על התוויית המדיניות, נדרש אדם בעל שיעור קומה וניסיון רב בתחום יחסי העבודה וניהול תהליכים מורכבים. לעמדתי, דווקא ניסיונו של מר פרץ, כיו"ר ארגון העובדים הגדול במדינה וחלקו בחברתה של ההסתדרות ובביצוע השינויים המבניים והארגוניים המורכבים תוך צמצום משמעותי של מס' העובדים, מהווה יתרון משמעותי על פני מועמדים אחרים ויכול לפעול לטובתה של החברה ולסייע לה בהסדרת יחסי העבודה, גיוס העובדים ורתימתם לתהליך והכל כדי להביא להצלחת ההנפקה ולהציב את החברה על המסלול שיוביל אותה להתייעלות ולעמידה בסטנדרטים העסקיים הנדרשים בתחרות הגלובלית.

7.3 בנוסף, יש לתת את הדעת לרגישות המיוחדת הכרוכה בפעילותה הביטחונית של החברה, זו המערבת היבטים של ביטחון לאומי, יחסי חוץ ודיפלומטיה. דווקא משום כך ישנה חשיבות במינויו של מר פרץ לתפקיד המצריך בקיאות בעולם הדיפלומטי וידע, קשרים והיכרויות עם בעלי תפקידים במערכות בטחוניות מקבילות וכדוגי ממשל בכירים. כל אלו הינם פרי ניסיונו הרב של מר פרץ במצרף התפקידים בהם כיהן. לעניין זה אציין, כי יו"ר דירקטוריון אינו מחליף את מנכ"ל החברה או מי מנושאי המשרה בה. לחברה יש דרג מקצועי ודירקטוריון אשר בו מכהנים מומחים מהתחום העסקי, הטכנולוגי והחשבונאי. תפקידו של יושב ראש דירקטוריון כולל בין היתר, גיבוש והובלה של אסטרטגיה וחזון ביחד עם ההנהלה והדירקטוריון, ליווי של ההנהלה בניהול משברים ואתגרים מורכבים, ניהול – על של יחסי העבודה בהנהלת החברה ובחברה כולה ופיקוח על עבודת הוועדות בדירקטוריון. לכן, דווקא ניסיונו של

בלמים
מדינת ישראל
משרד הביטחון

MINISTER OF DEFENCE BUREAU

לשכת שר הביטחון

מר פרץ בהובלת משרדי ממשלה וארגונים גדולים נוספים וניסיונו בקבלת החלטות הכרוכות בראיה כוללת של בעלי עניין רבים, ממגזרים שונים ובעלי אינטרסים מנוגדים, הופכת אותו למועמד מתאים ביותר לכהונת יו"ר דירקטוריון. בעיקר הוכח צמצום השווקים והתקציבים הביטחוניים בעידן הקורונה ואתגרי התחרות הגלובלית בשוק הביטחוני.

8 נוכח הטעונוים כבדי המשקל שפורטו לעיל, עיסוקיה הבטחוניים-מדיניים של החברה והאתגרים הייחודיים העומדים בפניה בעת הזו, ובכלל זה הפעולות לקראת הנפקתה והחיוניות של התחזקותה בשוק הבטחוני הגלובלי, אני סבור שמתקיימות בעניין מינויו של מר פרץ הנסיבות המיוחדות המצדיקות שימוש בחריג של מינוי שלא על דרך הליך פומבי, תחרותי ושוויוני בשל התאמת כישוריו וניסיונו של המועמד לצרכי החברה אציין כי בדעתי לפנות לממשלה גם בהשגה לפי סעיף 18(א) לחוק. לעניין קביעת הוועדה על היעדר קיומם של כישורים מיוחדים המתגברים על זיקתו הפוליטית של המועמד.

בברכה,

בנימין גנץ
שר הביטחון

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ' כסלו תשפ"ב
24 נובמבר 2021

מס' מסמך: 004-99-2021-029558
(בתשובה נא לציין מספרנו)

אל: מר שלום שלמה, מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: פניית שר הביטחון לוועדה לבדיקת מינויים בשל כוונתו לסטות מהחלטתה בעניינו של מר עמיר פרץ

א. מבוא

1. חוות דעת זו עוסקת בכוונתו של שר הביטחון לסטות מהחלטת הוועדה לבדיקת מינויים (להלן: "הוועדה", או "הוועדה לבדיקת מינויים") הפועלת לפי סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה-1975 (להלן: "החוק"), בכל הקשור למינוי מר עמיר פרץ לתפקיד דירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "החברה"). האפשרות לסטות מהמלצות הוועדה מוסדרת בהחלטת הממשלה מספר 3849 מיום 27.7.2008 (להלן: "החלטת הממשלה"), כפי שיוסבר בהמשך.
2. ביום 25.10.2021, דנה הוועדה במועמדותו של מר עמיר פרץ, אשר הוצע על ידי שר הביטחון ושר האוצר (להלן: "השרים"), לתפקיד דירקטור בחברה. הוועדה בחנה את כשירותו של מר פרץ גם לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה, מאחר שהובהר כי שר הביטחון יבקש בהמשך להמליץ על מינויו לתפקיד זה. יצוין כי בהתאם לחוק מינוי יושב ראש דירקטוריון חייב להיעשות על ידי דירקטוריון החברה. הוועדה מצאה כי מתקיימים במר פרץ תנאי הכשירות הנדרשים בחוק לצורך מינויו כדירקטור ויושב ראש. ואולם, הוועדה סברה כי במקרה זה לא ניתן לפעול בהליך "תואם נבחרת" בהתאם לחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) דאז, הגב' דינה זילבר מיום 14.12.2020, שעניינה "נבחרת הדירקטורים – הליך מינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות" (להלן: "חוות הדעת"). בחוות הדעת נקבע בנושא זה, כי עד להשלמת הליך גיבוש נבחרת דירקטורים חדשה, מאגר נבחרת הדירקטורים הקיים הוא המאגר שממנו על השרים להציע מועמדים לתפקיד, תוך שניתן יהא להציע מועמדים שמחוץ למאגר הנבחרת באופן חריג ומצומצם, במצבים בהם יהא זה מוצדק לטובת פעילותה של החברה הממשלתית ועל פי אמות המידה המפורטות בחוות הדעת (להלן: "הליך תואם נבחרת").

היועץ המשפטי לממשלה

3. לעניין זה, קבעה הוועדה כי מר פרץ איננו בעל ניסיון משמעותי בתחומי פעילותה של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה, אשר מצדיקים נקיטה בהליך תואם נבחרת ביחס אליו.
4. השר מבקש כעת לפעול בניגוד להחלטה זו מכוח הסמכות שנתונה לו בהחלטת הממשלה. על פי החלטת הממשלה, במקרה בו המליצה הוועדה בדבר התאמתו של המועמד לתפקיד בהתאם לסמכות הייעוץ הנתונה לה לפי סעיף 18ב(ג)(3) לחוק, על השרים לפעול בהתאם להמלצת הוועדה. אך במקרה בו עמדת הוועדה אינה מקובלת על מי מהשרים, והוא יחליט שהמועמד מתאים לכהן בתפקיד אליו הוא מיועד, תועבר עמדתו המנומקת בכתב לוועדה, שתגובש לאחר התייעצות עם היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. עמדת הוועדה אינה מקובלת על שר הביטחון ולפיכך הוא הודיע על כוונתו לפנות לוועדה, על דעת שר האוצר, וביחס לפניה זו מוגשת חוות דעתי זו.
5. בתמצית, יוער כי התערבות בהחלטתה המייעצת של הוועדה שמורה למקרים חריגים בלבד, ועליה להתבסס על טעמים כבדי משקל, כפי שיפורט בהמשך. זאת, לנוכח מעמדה של הוועדה שהיא ועדה ציבורית מקצועית בלתי-תלויה, וכן לנוכח תפקידה לבחון מינויים שמבצעים שרים, על רקע החשש מפני מינויים פוליטיים שאינם ראויים.
6. יאמר כבר בפתח הדברים כי עמדתי היא, כי החלטת שר הביטחון שבנדון מעוררת קשיים משפטיים שיש בהם כדי להביא לסיכון משפטי לא מבוטל. עם זאת, אין בקשיים אלה כדי ליצור מניעה משפטית.

ב. המסגרת הנורמטיבית

7. בשנת 1993 תוקן החוק ונקבעו הליכים חדשים ותנאים חדשים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות. זאת, בהמשך לביקורת של מבקר המדינה¹ ובית המשפט הגבוה לצדק² ביחס להליכי המינוי כפי שהתנהלו באותה העת. במסגרת התיקון הוקמה ועדה הבוחנת את המינויים³. בראש הוועדה מכהן אדם הכשיר לכהן כשופט בית משפט מחוזי שהינו נציג היועץ המשפטי לממשלה. לצדו מכהנים נציג ציבור בעל שיעור קומה ונציג רשות החברות הממשלתיות (להלן: "הרשות"). ועדה זו היא גוף מקצועי ובלתי תלוי.⁴
8. כיום, דירקטורים בחברות ממשלתיות מתמנים בידי השרים – שר האוצר והשר שנקבע לפי החוק כאחראי לענייני החברה הממשלתית, לאחר בחינת הוועדה.

¹ דוח שנתי 41 חלק א' לשנת 1990 ולחשבונות שנת הכספים 1989; דוח מבקר המדינה, מערך ובקרה על חברות ממשלתיות 1991. כמו כן ראו דוח מבקר המדינה מספר 39, 1989, עמ' 642.

² ראו לדוגמא, בג"ץ 4566/90 דקל נ' שר האוצר, פ"ד מה(1) 28, 29 (1990).

³ חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6) (מינויים), התשנ"ג-1993.

⁴ על מהותה של הוועדה וחשיבותה עמד בית המשפט העליון בבג"ץ 6777/98 רזנברג נגד הוועדה לבדיקת מינויים פ"ד נב(5) 721 (1998) (להלן: "עניין רזנברג"); וכן, בבג"ץ 5599/11 אגודת העיתונאים בתל אביב נ' ממשלת ישראל (נבו) 24.11.2011.

היועץ המשפטי לממשלה

9. סמכות הוועדה לבדיקת מינויים: סמכות הוועדה לבדיקת מינויים היא מחייבת ביחס לבחינתה של עמידת המועמד בתנאי הכשירות למינוי.⁵ זאת, בשונה מסמכות הוועדה לפי סעיף 18(ג)(3) לחוק, שהיא ליעץ לשרים "בדבר מידת התאמתו של המועמד לתפקיד, בשים לב בין היתר, לצרכיה המיוחדים של החברה, לגודלה, ולהרכב הדירקטוריון בעת המינוי, ובהתחשב ביכולתו של המועמד להקדיש את הזמן הראוי לתפקיד לו הוא מיועד".
10. בנוגע לסמכות הייעוץ, נקבע בהחלטת הממשלה כי "עשתה הוועדה לבדיקת מינויים ("הוועדה") שימוש בסמכות הייעוץ הנתונה לה לפי סעיף 18(ג)(3), והעבירה עמדתה המנומקת בכתב לשרים, ליועצים המשפטיים הנוגעים בדבר וליועץ המשפטי לממשלה, יפעלו השרים בהתחשב בהמלצת הוועדה. במקרה שעמדת הוועדה אינה מקובלת על מי מהשרים, והם יחליטו שהמועמד מתאים לכהן בתפקיד לו הוא מיועד, יעבירו עמדתם המנומקת, שתגובש לאחר התייעצות עם היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, בכתב לוועדה".
11. כאמור לעיל, הוועדה העבירה עמדתה המנומקת בכתב לשרים. אולם, עמדת הוועדה אינה מקובלת על שר הביטחון, מאחר שהוא מצא שמר פרץ מתאים לכהן כדירקטור בחברה ולעמדתו מתקיימים התנאים הנדרשים למינוי בהליך תואם נבחרת, ועל כן הוא מעוניין להעביר את עמדתו המנומקת, שהינה גם על דעת שר האוצר, בכתב לוועדה, כשם שנדרש בהחלטת הממשלה.
12. נבחרת הדירקטורים: החל מחודש נובמבר 2013 עורכת הרשות הליך לאיתור מועמדים שבסופו מוקם מאגר של מועמדים המתאימים ביותר לכהונה בחברה ממשלתית, לשימושם של השרים, המכונה 'נבחרת הדירקטורים'. מדובר בהליך פומבי, תחרותי ושוויוני, אשר נועד לאתר את המועמדים המנוסים והמתאימים ביותר לכהונה בחברה ממשלתית, ולעודד את עצמאותם של הדירקטורים ואת פעילותם לטובת החברות הממשלתיות.
13. מלבד ההליך הראשון, שהחל כאמור בחודש נובמבר 2013, קיימה הרשות שני הליכים נוספים בשנים 2015 ו-2017. בימים אלה מקדמת הרשות את גיבוש הקריטריונים לקבלת חברים לנבחרת החדשה. יצוין כי תהליך קביעתה של נבחרת הדירקטורים החדשה צפוי להערכת הרשות להיות מושלם בעוד מספר חודשים.
14. הליך תואם נבחרת: ביום 14.12.2020 פורסמה חוות הדעת, בה נקבע שדרך המלך למינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות היא באמצעות הצעת מועמדים שנבחרו בהליך פומבי, תחרותי ושוויוני – קרי, מתוך מאגר נבחרת הדירקטורים או בהליך פומבי, תחרותי ושוויוני אחר שיקבעו השרים. נוסף על כך מדגישה חוות הדעת את התכליות שבבסיס הסמכות שהופקדה בידי השרים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות - בחירת המועמד המתאים ביותר לכהן בתפקיד של דירקטור בחברה ממשלתית, בהתאם לעיקרון העומד בבסיס הליך

⁵ ראו הוראות סעיף 18 לחוק. החוק נוקט בלשון המלצה אבל נפסק כי מדובר בסמכות אישור. ראו בעניין רוזנברג.

היועץ המשפטי לממשלה

תחרותי, פומבי ושוויוני, והבטחת עצמאותו ומקצועיותו של המועמד לתפקיד. בהתאם נקבע כי "חובת הנאמנות המוטלת על השרים, ובכלל זה החובה לפעול להגשמת תכלית הסמכות בהגינות, ביושר, בשוויון, בסבירות, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור, בעת הפעלת סמכות המינוי, מקימה בנסיבות העניין חובה משפטית כי ככלל המשך מינויים של הדירקטורים בחברות הממשלתיות יעשה באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושוויוני שיבטיח את עצמאותו ובחירתו של המועמד הראוי ביותר לתפקיד", באמצעות נבחרת הדירקטורים או באמצעות הליך אחר.

15. עוד עולה מחוות הדעת, כי עד להשלמת הליך גיבוש נבחרת חדשה, מאגר נבחרת הדירקטורים הקיים הוא המאגר שממנו על השרים להציע מועמדים לתפקיד, תוך שניתן יהא להציע מועמדים שמחוץ למאגר הנבחרת באופן **חריג ומצומצם**, במצבים בהם יהא זה מוצדק לטובת פעילותה של החברה הממשלתית ועל פי אמות המידה המפורטות בחוות הדעת.

16. אמות המידה להכרעה בשאלה האם יש מקום לקיים הליך תואם נבחרת הן בחינה האם המינוי בהליך זה יהיה מוצדק לטובת פעילותה של החברה הממשלתית, והאם מתקיים צורך ממשי במינוי מועמד שאינו נמנה על הנבחרת, תוך לקיחה בחשבון כי השימוש במסלול זה ייעשה במשורה ובצמצום. יוער כי המדובר בתנאים מצטברים.

17. עוד נקבעו בחוות הדעת מספר **דוגמאות שאינן ממצות**, למקרים בהם יהיה זה מוצדק לפעול במסלול זה: "כך למשל, במצב בו השרים מבקשים לפעול למינויו של מועמד שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה הממשלתית או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלוונטיים לכהונתו בחברה. מדובר בדוגמה שאינה ממצה וממילא יתכנו גם מצבים נוספים מעין אלה, בהם חיוב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת ההליך שקוים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה הממשלתית ועל כן אינו מגשים את התכלית שבבסיס סמכות המינוי שהוענקה לשרים בחוק."

18. אכן, בבואם של השרים לפעול למינוי דירקטור בחברה ממשלתית, עליהם ככלל לפנות ראשית למאגר הנבחרת הקיים ולבחון האם ישנם מועמדים המתאימים לתפקיד אליו הם מבקשים למנות. אולם, אין ללמוד מהציטוט האמור בפסקה 17 לעיל או מחוות הדעת בכללותה, כי מוטלת על השר **חובה** להראות שהמועמד אותו הוא מבקש למנות מתאים יותר ביחס לרשימת כלל המועמדים הנמנים על הנבחרת. חובה כזו מטילה נטל כבד יתר על המידה.

19. נוסף על אמות המידה בגינן ניתן לפעול למינוי במסלול תואם נבחרת, נקבעו תנאים מסוימים שעל המועמד לעמוד בהם בהתאם למסלול זה: נקבע כי המועמדים יעברו את אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך גיבוש נבחרת הדירקטורים; עליהם לעמוד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר הנבחרת האחרון; וכן מינוי מועמד במסלול "תואם נבחרת" שאינו עומד בציון שנקבע לכניסה לנבחרת האחרונה, יתאפשר רק בקיומם של **נימוקים מיוחדים** אשר קשורים בתחומי פעילותה של החברה וטובתה.

היועץ המספסי לממשלה

20. היקף שיקול הדעת של השר לעניין סטייה מהמלצת הוועדה: בית המשפט העליון קבע במספר פסקי דין כי יש לייחס משקל רב להמלצות ועדות לבדיקת מינויים. כך לעניין סמכות הייעוץ של הוועדה נקבע כי "לעצתה של הוועדה יהיה משקל רב גם בשלב ההתאמה"⁶ [ההדגשה הוספה].

21. עוד נקבע, כי "[...] בהליך קבלת החלטת בדבר המינוי, כפופה הממשלה למנגנון שהיא עצמה יצרה כדי להבטיח את תקינות המינוי [...] בנסיבות אלה, סטייה של הממשלה מהמלצתה של ועדת המינויים מחייבת קיומם של טעמים מיוחדים, המצדיקים באורח סביר תוצאה אחרת. על הממשלה הנטל להצביע על קיומם של טעמים מיוחדים כאלה. בלא עמידה בנטל זה, עשויה החלטתה, החורגת מהמלצת הוועדה, להצדיק התערבות שיפוטית כדי להבטיח מניעת הכשרתו של מינוי שנפל בו פגם."⁷

22. עוד נקבע לעניין המשקל שיש ליתן להמלצת ועדת איתור, אך האמור מתייחס להמלצות גופים מייעצים במינויים ככלל ועל כן יפים הדברים גם לענייננו, כי "כלל הוא כי רשות מוסמכת חייבת ליתן משקל ראוי להתייעצות עם גופים מייעצים, שהמלצתם היא חלק מהליך הפעלת הסמכות [...]"⁸, וכן כי "[...] יש לייחס להמלצה משקל רב – כמעט מכריע – במניין שיקוליו של הגורם הממנה [...]. מכאן, שרק בהימצא טעם מהותי בעל משקל מיוחד תהיה הצדקה לסטות מחוות דעתה של ועדת האיתור."⁹

23. כעולה מפסיקת בית המשפט שלעיל, יש ליתן להחלטתה של הוועדה משקל נכבד ביותר ובמישור הסבירות, סטייה מהמלצת הוועדה תתאפשר רק בהתקיים טעם מהותי בעל משקל מיוחד ונסיבות חריגות המצדיקות סטייה כאמור. זאת, הן בהתחשב בהיותה של הוועדה גוף מקצועי בלתי-תלוי שהמחוקק הקים לבדיקת כשירותם והתאמתם של המועמדים לתפקיד כאמור, הן לנוכח חשיבות מינויים של דירקטורים מתאימים לחברות ממשלתיות, הן בהתחשב בבכירות הוועדה שבראשה עומד אדם הכשיר לכהן כשופט בית משפט מחוזי ומכהנים בה נציגי ציבור בעלי שיעור קומה והן בהתחשב בכך שעל הממשלה לכבד את המנגנון שהוקם על ידי המחוקק לשם בדיקת המינוי. חובה זו עולה גם מהחלטת הממשלה שקובעת שכנקודת מוצא על השרים לפעול על פי חוות הדעת של הוועדה.

אעבור לתיאור הרקע העובדתי הרלוונטי לענייננו.

ג. רקע עובדתי

24. כאמור בהחלטת הוועדה, החברה היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות והמורכבות ביותר, והיא מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים. החברה מספקת מגוון רחב של

⁶ שם.

⁷ ב"פ 5657/09 חתנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (נבו) 24.11.2009.

⁸ ב"פ 8134/11 אשר נ' שר האוצר (נבו) 29.1.2012.

⁹ שם.

היועץ המשפטי לממשלה

מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל לשוק הצבאי, כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר ארצות-הברית. עיקר פעילותה של החברה הוא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (מעל ל-70% מהכנסותיה בשנת 2020) בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפיין בתחרות גבוהה, והיא אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. עוד עולה כי החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי. כמו כן, החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בנובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מידי.

25. ביום 25.10.2021, דנה הוועדה במועמדותו של מר עמיר פרץ, אשר הוצע על ידי השרים לתפקיד דירקטור בחברה. הוועדה מצאה כי מתקיימים במר פרץ תנאי הכשירות הנדרשים בסעיף 1א16 לחוק לצורך מינויו כדירקטור, וכן תנאי הכשירות הנדרשים בסעיף 24 לחוק לצורך מינויו כיושב ראש דירקטוריון, ככל שייבחר בהמשך על ידי חברי הדירקטוריון לכהונה כזוה. יחד עם זאת, הוועדה קבעה כי למר פרץ זיקה פוליטית חזקה, ולכן יש לבחון בהקפדה יתרה אם יש לו "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת אחרת" כנדרש בסעיף 18ג(א) לחוק וכעולה מהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 6.5000 בעניין "מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים".¹⁰ בהחלטת הוועדה נקבע כי "בהינתן כי המועמד חסר ניסיון עסקי משמעותי מוכח, לא ניתן לקבוע שניסיונו מהותי דיו על מנת לעמוד בדרישה המחמירה להוכחת כישורים מיוחדים לחברה זו בעת הזו, על אף ניסיונו הציבורי הרב".¹¹ יוער, כי על החלטה זו של הוועדה הגיש שר הביטחון השגה לממשלה בהתאם להוראת סעיף 18(א) סיפא לחוק.

26. עוד יצוין כי למר פרץ נערך אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים וכי הוא עבר את רף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל החברתי. אולם, לנוכח העובדה שהמועמד לא נכלל במסגרת נבחרת הדירקטורים, בחנה הוועדה בהתאם לחוות הדעת, האם מר פרץ עומד בתנאים שנקבעו בחוות הדעת ושנסקרו לעיל.

27. עמדת הוועדה: עמדת הוועדה מובאת כעת כלשונה גם לפני הממשלה. הוועדה מצטטת את חוות הדעת בהקשר של מינוי מועמד שלא מקרב המועמדים שבנבחרת הדירקטורים, וקובעת כי "בהתייחס לפעילות החברה, היקפיה והאתגרים הניצבים בפניה כעת, ניסיונו של מר פרץ אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו, על מנת לקבוע כי הוא נכנס בגדר החריג וכי הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים

¹⁰ החלטת הוועדה בעניין מר פרץ, מיום 26.10.2021 (להלן: "החלטת הוועדה"), מצורפת לחוות דעת זו ומסומנת כנספח א'.

¹¹ שם.

היועץ המשפטי לממשלה

הרלבנטיים לכהונתו בחברה כעת". עוד סברה הוועדה כי בשים לב למאפייני החברה והאתגרים שעומדים לפניה, "כל אלו מחייבים כי בחברה יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעל ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להובלת חברה עסקית, בעלת היקפים עצומים ופעילות מורכבת, שבפניה ניצבים אתגרים משמעותיים. ... בנסיבות אלו, לא בלי התלבטות הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי למרות פועלו הציבורי של מר פרץ, חלפו למעלה מ-14 שנה מאז כיהן כשר הביטחון מעט יותר משנה בשנים 2006-2007, ובהינתן העובדה כי בתקופה זו חלו תמורות ושינויים בעולם כולו וגם בחברה, אין בכהונתו זו, כמו גם בניסיונו בתחום העבודה כיושב ראש הסתדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005, כדי להתגבר על החסר בניסיון עסקי משמעותי מוכח כאמור. לפיכך קיים קושי לקבוע כי היום הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי פעילותה של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה."

28. בהתייחסות משלימה שהועברה מטעם הוועדה, אשר הועברה לעיוני, צוין עוד כי בנבחרת הדירקטורים מכהנים מנכ"לים של חברות ביטחוניות עסקיות גדולות, לרבות מנכ"ל לשעבר של חברת התעשייה האווירית עצמה, עובדה שאף היא מקשה לעמדת הוועדה לקבוע כי מינוי המועמד עומד באמות המידה הקבועות בחוות הדעת.¹²

29. עמדת שר הביטחון להחלטת הוועדה: בעמדת שר הביטחון, שהועברה אף היא לממשלה, מוסבר כי לדעת השר, מינויו של מר פרץ הוא מוצדק לטובת החברה ועונה על אמות המידה הנדרשות במינוי בהליך תואם נבחרת. זאת, לנוכח ניסיונו הציבורי העשיר בכהונה בתפקידים בכירים במגזר הציבורי, ובכלל זאת כראש עיריית שדרות וכיושב ראש ההסתדרות, כסגן ראש הממשלה וכשר הביטחון, בעת שעמד תקציב הביטחון על כ-60 מיליארד שקלים, וכן כשר להגנת הסביבה וכשר הכלכלה והתעשייה. שר הביטחון התייחס לכך שבמסגרת תפקידיו שימש מר פרץ כחבר הקבינט המדיני-בטחוני וכשותף להחלטות הרוחניות שלהן משמעויות רחבות על חיי המשק והמדינה, ברמות הגבוהות ביותר של ניהול מערכות, עובדים ותקציבים ושל קבלת החלטות מדיניות, אסטרטגיות וניהוליות. כמו כן, עמד השר על כך שמהיכרותו את ההנפקה המתוכננת של החברה בבורסה לניירות ערך, אחד האתגרים הגדולים והמורכבים שהחברה מתמודדת עמם בשנים האחרונות, הוא יחסי העבודה בחברה והשפעתם על תפקוד החברה, יעילותה ורווחיותה. לדעת שר הביטחון, ניסיונו של מר פרץ כיושב ראש ההסתדרות בתחום יחסי העבודה מהווה יתרון משמעותי על פני מועמדים אחרים ויכול לפעול לטובתה של החברה ולסייע לה בהסדרת יחסי העבודה, גיוס העובדים ורתימתם לתהליך והכל כדי להביא להצלחת ההנפקה. נוסף על כך, ציין שר הביטחון כי יש לתת את הדעת לרגישות המיוחדת הכרוכה בפעילותה הביטחונית של החברה, זו המערבת היבטים של ביטחון לאומי, יחסי חוץ ודיפלומטיה. על פי שר הביטחון, למר פרץ בקיאות בעולם הדיפלומטי וידע, קשרים

¹² עמדת הוועדה בתגובה לפניית שר הביטחון לסטות מהחלטה מצורפת לחוות דעת זו ומסומנת כנספח ב' רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511, 073-3925521 פקס: 02-6467001

היועץ המשפטי לממשלה

והיכריות עם בעלי תפקידים במערכות ביטחוניות מקבילות ובדרגי ממשל בכירים. לכך מוסיף שר הביטחון כי תפקידו של יושב ראש דירקטוריון כולל, בין היתר, גיבוש והובלה של אסטרטגיה וחזון, ליווי של ההנהלה בניחול משאבים ואתגרים מורכבים וניהול-על של יחסי העבודה בהנהלת החברה ובחברה. לדעת שר הביטחון, ניסיונו של מר פרץ בהובלת משרדי ממשלה וארגונים גדולים נוספים הופך אותו למועמד מתאים ביותר לכהונה כיושב ראש הדירקטוריון. לנוכח המפורט לעיל, שר הביטחון סבור שמתקיימות בעניין מינויו של מר פרץ הנסיבות המיוחדות המצדיקות שימוש בחריג של מינוי שלא על דרך הליך פומבי, תחרותי ושוויוני בשל התאמת כישוריו וניסיונו של המועמד לצרכי החברה.

ד. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

30. נקודת המוצא לדיון היא כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון והחלטת הממשלה כאחד, על הממשלה ליתן משקל רב ומעמד נכבד לוועדה ולהמלצותיה, כמו גם לנימוקיה כפי שפורטו בהחלטתה. על כן סטייה מחוות דעתה של הוועדה מעלה קושי משפטי וסיכון משפטי לא מבוטל.

31. עם זאת, המדובר במקרה חריג שבו עמדת שר הביטחון המבקשת לסטות מהחלטת הוועדה אינה חורגת ממתחם הסבירות, אף שהיא מעלה קשיים משפטיים, ועל כן אין מניעה משפטית לקדם אותה, כפי שיפורט להלן.

32. כפי שצוין בפסקה 19 לעיל, כדי למנות מועמד בהליך תואם נבחרת, ללא שהשתתף בהליך הפומבי, התחרותי והשוויוני, יש צורך כי המועמד יעבור את אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטוריים, ועליו לעמוד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר הנבחרת האחרון. כאמור לעיל, מר פרץ השיג את הציון המתאים לנבחרת בדירוג החברתי ועל כן הוא עמד בתנאי מקדים זה.

33. בנוסף, יש לבחון לגופו של עניין, האם "יהא מוצדק, לטובת פעילותה של החברה הממשלתית, לפעול למינויו של מועמד אשר לא נמנה על הנבחרת", והאם יש "צורך ממשי" במינוי במתכונת זו, כאמור בחוות הדעת. לשאלה זו עונה הוועדה בתשובה שלילית ואילו השר עונה בתשובה חיובית. עמדתי היא כי אף שעמדת הוועדה מנומקת ומבוססת על טעמים של ממש, עמדתו של השר אינה חורגת ממתחם הסבירות בנסיבות העניין. זאת, גם בשים לב לכך שהטעמים המובאים על-ידי השר מבוססים על היכרותו האישית במסגרת תפקידו עם התפקידים אותם מילא המועמד ותרומת הכהונה בהם ליכולתו למלא את התפקיד אליו הוא מיועד, ועם האתגרים הניהוליים המיוחדים העומדים לפני החברה, שהשר מעורב בהם באופן

היועץ המשפטי לממשלה

אישי כחלק מאחריותו המיניסטריאלית¹³ על כן, בנסיבות אלו, אין מניעה משפטית להגן על החלטת השר.

34. כידוע, סבירות ההחלטה נבחנת על פי השאלה, האם נבחנו כל הנתונים הרלוונטיים ורק הנתונים הללו, והאם ניתן להם משקל מתאים בנסיבות. שר הביטחון סבור על סמך היכרותו האישית עם נתונים הרלוונטיים למינוי, במסגרת תפקידו ואחריותו, כי יש לתת להם משקל מוגבר יותר מזה שנתנה להם הוועדה בנסיבות העניין, והכרעה זו מובילה אותו למסקנה כי אכן קיים "צורך ממשי" במינויו של מר פרץ לדירקטוריון החברה וכי מינויו מוצדק לטובת החברה.

35. נתון ראשון שלו נותן שר הביטחון משקל גדול יותר מהוועדה, על סמך היכרותו האישית, הוא הניסיון המיניסטריאלי של מר פרץ, ובפרט היותו של מר פרץ שר הביטחון לשעבר. הוועדה קבעה לעניין זה כי גם בהתחשב בניסיונו של מר פרץ כחבר הממשלה, וכשר הביטחון "תקופה של שנה לפני כ-14 שנה" (בפסקה 17 לעמדת הוועדה שהועברה לממשלה), אין הצדקה לראות בו כמי שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה. שר הביטחון, לעומת זאת, הדגיש את ניסיונו הרחב של מר פרץ כשר, וקבע כדלקמן: "בין השנים 2006 ל-2007 כיהן כסגן ראש הממשלה וכשר הביטחון. בשנים אלו עמד תקציב הביטחון על כ-60 מיליארד שקלים. בין השנים 2013-2014 כיהן כשר להגנת הסביבה, בשנים 2020-2021 כיהן כשר הכלכלה והתעשייה, במסגרת תפקידיו שימש גם כחבר קבינט ושותף להחלטות הרוח גורל שלהן משמעות רחבות על חיי המשק והמדינה, ברמות הגבוהות ביותר של ניהול מערכות, עובדים ותקציבים ושל קבלת החלטות מדיניות, אסטרטגיות וניהוליות. אני סבור שיש בקריירה הציבורית האמורה כדי להצדיק מינוי לדירקטור בחברה שלפעילותה היבטים עסקיים, מדיניים וביטחוניים" (בפסקה 7.1 לעמדת השר שהועברה לממשלה). כמו כן, שר הביטחון הדגיש שלניסיונו של מר פרץ יש חשיבות מיוחדת היות ש"יש לתת את הדעת לרגישות המיוחדת הכרוכה בפעילות הביטחונית של החברה, זו המערבת היבטים של ביטחון לאומי, יחסי חוץ ודיפלומטיה" (בפסקה 7.3 לעמדת שר הביטחון שהועברה לממשלה). הוועדה, לעומת זאת, לא סברה שהיבט זה הוא משמעותי בפעילות הנדרשת מיושב ראש דירקטוריון החברה, שכן לגישה, נכון לתת דגש להיותה של החברה חברה עסקית. בנסיבות אלו סברה הוועדה, כי יש לתת משקל מוגבר לכך שלמר פרץ אין ניסיון עסקי משמעותי.

36. נתון שני שלו נותן שר הביטחון משקל גדול יותר מזה שנתנה לו הוועדה, על סמך היכרותו האישית, הוא היותה של החברה בתהליך הפרטה, בו מעורב השר במסגרת תפקידו, דבר אשר יצריך את החברה להתמודד עם אתגרים בתחום יחסי העבודה בחברה. בעוד שהוועדה סברה שגם לעניין ההנפקה המתוכננת קיימת חשיבות גדולה יותר לניסיון עסקי מאשר לניסיון

¹³ השוו לעניין זה את מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר אליקים רובינשטיין, מיום 31.12.2003, למזכיר הממשלה, בנוגע להפעלת סמכות הממשלה מכוח סעיף 18(א) לחוק לאשר מינוי מועמד שהוועדה מצאה כי יש לו זיקה פוליטית, אך אין בו כישורים מיוחדים.

היוקד המספטי למסלה

בתחום העבודה, ומשכך נתנה לניסיונו של המועמד בתחום יחסי העבודה משקל נמוך, שר הביטחון ציין כי: "מעיסוקי האינטנסיבי בהיערכות להנפקה המתוכננת של התע"א בבורסה לני"ע אני יכול להעיד כי אחד האתגרים הגדולים והמורכבים שהחברה מתמודדת עמם בשנים האחרונות, אם לא הגדול שבהם, הינו יחסי העבודה בחברה והשפעתם על תפקוד החברה, יעילותה ורווחיותה. עניין זה עולה ביתר שאת בימים אלה של ערב ההנפקה המתוכננת של החברה, ועלול להוות אבן נגף בתהליך ההנפקה ולהשפיע באופן שלילי על ערכה של החברה ביום שלאחריה. לכן, לדעתי, לתפקיד יושב ראש הדירקטוריון וכמי שאמון על התוויית המדיניות, נדרש אדם בעל שיעור קומה ונסיון רב בתחום יחסי העבודה וניהול תהליכים מורכבים" (בפסקה 7.2 לעמדת שר הביטחון שהועברה לממשלה).

37. הנה כי כן, שר הביטחון והוועדה בחנו את אותם הנתונים אך בחרו לתת לנתוני-מפתח מסוימים משקל שונה. הכרעה מקצועית זו היא שהובילה למסקנותיהם השונות. כאמור לעיל, יש מקום לתת לעמדת הוועדה משקל רב לפעול על פי חוות דעתה כנקודת מוצא ולסטות ממנה רק במקרים יוצאי דופן, ולא בכל מקרה שבו שר נותן משקל שונה לנתונים עובדתיים מסוימים ניתן יהיה לסטות מהחלטת הוועדה. יחד עם זאת, אני סבור כי אכן מדובר במקרה חריג ביותר שמתקיימים בו טעמים כבדי משקל בגינם לא ניתן לומר שהחלטתו של שר הביטחון לסטות מהחלטת הוועדה חורגת ממתחם הסבירות המסור לו בעניינים אלה. הטעמים כבדי המשקל במקרה זה הם **שניים מצטברים**:

ראשית, השר עמד על חשיבותם של שני נימוקים **מרכזיים** להתאמתו של מר פרץ לתפקיד – ניסיונו המיניסטרילי של מר פרץ כשר ביטחון וכחבר הקבינט המדיני-ביטחוני והאתגרים בתחום יחסי העבודה שצפויים בחברה, שביחס אליהם נהנה מר פרץ מיתרון משמעותי לנוכח ניסיונו רב השנים בתפקידו כיושב ראש ההסתדרות. הוועדה כאמור סברה שלחברה, לאור מורכבותה והאתגרים העומדים לפתחה, נחוץ בעיקר מועמד בעל ניסיון עסקי משמעותי, ולכן נתנה לנימוקים אלה משקל נמוך.

שנית, שני הנימוקים האמורים, מבוססים על היכרותו האישית של השר, במסגרת תפקידו, הן עם התפקידים המיניסטריליים אותם מילא מר פרץ כשר ביטחון וכחבר הקבינט המדיני-ביטחוני, והן עם האתגרים הצפויים לחברה בנושאים שבקיזומם היה מעורב השר במסגרת תפקידו. כלומר, המשקל המרכזי אותו בחר שר הביטחון לתת לנימוקים אלה, איננו שרירותי או בלתי מבוסס, אלא הוא לגיטימי וסביר, ומבוסס על היכרותו עם אתגרי החברה וצרכיה. כתוצאה מכך במקרה ייחודי זה השר נתן משקל משמעותי יותר לשני השיקולים (במיוחד לשיקול ההפרטה), על בסיס ניסיונו המקצועי בנושא זה, בהשוואה לוועדה שנתנה משקל נמוך לשיקולים אלה.

38. בנסיבות אלו, ולסיכום הדברים, אני סבור כי קיימים נימוקים כבדי משקל המצדיקים סטייה מהמלצת הוועדה. למרות שהדבר כרוך בקשיים משפטיים, לנוכח הסטייה מעמדתה

היועץ המשפטי לממשלה

המנומקת של ועדה מקצועית, שנתון לה משקל רב, ניתן להגן מבחינה משפטית על עמדתו של שר הביטחון.

39. אנה העבר את תוכן הדברים לידיעת השרים.

בברכה,
אביחי מנדלבליט

מדינת ישראל הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות

ירושלים
כי חשון תשפ"ב
26 אוקטובר 2021
סימוכין: 286705

לכבוד
מר אביגדור ליברמן
שר האוצר

לכבוד
מר בני גנץ
שר הביטחון

נכבדי,

הנדון: מועמדות מר עמיר פרץ לכהונה כדירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ

1. הוועדה לבדיקת מינויים ("הוועדה") דנה בישיבה ביום 25.10.20, במועמדותו של מר עמיר פרץ ("המועמד") לכהונה כדירקטור בחברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ ("החברה").
יצוין כי בשל נגיף הקורונה הישיבה התקיימה טלפונית.

הליך תואם נבחרת

2. המועמד לא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשיווייוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") שקיימה רשות החברות הממשלתיות בשנים 2015 ו-2017 ונראה כי לא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי או שיווייוני אחר.
3. בחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד דינה זילבר, מיום 14.12.20 ("חוות הדעת") מודגשות התכליות שבבסיס הסמכות שהופקדה בידי השרים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות - בחירת המועמד המתאים ביותר והבטחת עצמאותו ומקצועיותו של המועמד לתפקיד. בהתאם נקבע כי "חובת הנאמנות המוטלת על השרים, ובכלל זה החובה לפעול להגשמת תכלית הסמכות בהגיונות, ביושר, בשוויון, בסבירות, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור, בעת הפעלת סמכות המינוי, מקימה בנסיבות העניין חובה משפטית כי ככלל המשך מינויים של הדירקטורים בחברות הממשלתיות יעשה באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושיווייוני שיבטיח את עצמאותו ובחירתו של המועמד הראוי ביותר לתפקיד", באמצעות נבחרת הדירקטורים או באמצעות הליך אחר.
4. עם זאת, חוות הדעת מוסיפה וקובעת, כי ייתכנו מצבים בהם יהא מוצדק, לטובת פעילותה של החברה הממשלתית, לפעול למינויו של מועמד אשר לא נמנה על נבחרת הדירקטורים. "כך למשל, במצב בו השרים מבקשים לפעול למינויו של מועמד שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה הממשלתית או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה", או "מצבים נוספים מעין אלה, בהם חיוב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת ההליך שקיים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה הממשלתית ועל כן אינו מגשים את התכלית שבבסיס סמכות המינוי שהוענקה לשרים בחוק".

בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל': 02-5421563/7 סקס: 02-5695385

שער הממשלה www.gov.il

gov

כתובתנו באינטרנט www.gca.gov.il

- חוות הדעת קובעת מגבלות ולפיהן - השימוש במסלול תואם הנבחרת ייעשה במשורה רק במקרים המצדיקים זאת; על המועמדים במסלול תואם הנבחרת לעבור את אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים; על מועמדים במסלול תואם הנבחרת לעמוד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר הנבחרת 2017 וככל שלא יעמדו ניתן יהיה למנותם רק בקיומם של נימוקים מיוחדים אשר קשורים בפעילות החברה וטובתה.
5. נמסר לחברי הוועדה כי המועמד בחר להגיש את מועמדותו לשלושה פרופילים מתוך הפרופילים הקיימים בנבחרת הדירקטורים, ונערך לו אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים. כן נמסר כי המועמד אמנם לא עמד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל הבטחוני והניהולי, הרלוונטיים לפעילות החברה, אך עבר את רף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל חברתי (כמובהר לעיל, בהתאם לחוות הדעת נדרש להציג נימוקים המצדיקים מינוי שלא נעשה בהליך פומבי, שיווינוי ותחרותי אף אם המועמד עומד ברף הציון, וניתן למנות אף מועמד שלא עומד ברף הציון שנקבע, בקיומם של נימוקים מיוחדים אשר קשורים בפעילות החברה וטובתה).
6. במכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, בו הובאו הנימוקים לבחירה במר פרץ, רשם מר גנץ, כי החליט לבחור במועמד בשל ניסיונו הרב בניהול מערכות ציבוריות גדולות וקטנות, וציין מספר אבני דרך. בין היתר נאמר על ידי שר הבטחון לעניין הכהונה כיו"ר ההסתדרות, כי המועמד הוא מבעלי הניסיון הגדולים ביותר בישראל בתחום ניהול נכון של יחסי עבודה והגעה להסכמות עם ארגוני העובדים לביצוע יעדי החברה, וכן את ניסיונו של המועמד כשר הבטחון, שהיה ממונה על התעשיות הבטחוניות ונחשף לפעילויות המוכרות והמסווגות של החברה. יצוין כי במכתבו לא ציין השר האם בחן בטרם החליט למנות את מר פרץ, את רשימת המועמדים שבנבחרת הדירקטורים שנבחרו באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושיווני, או מועמדים מתאימים אחרים שנבחרו בהליך כאמור.
7. אכן אין חולק שתרומתו של מר פרץ בעשייתו הציבורית רבת השנים היא מרשימה – החל מראשות העיר שדרות בשנים 1983-1988, כהונתו כחבר כנסת שנים רבות ומתוכן מספר שנים גם כיו"ר וועדת העבודה והרווחה, יושב ראש הסתדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005, סגן ראש הממשלה ושר הביטחון בשנים 2006-2007, השר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014 ושר הכלכלה בשנים 2020-2021.
8. אלא שאין די בכך בעת הזו. עמדת חברי הוועדה היא כי בהתייחס לפעילות החברה, היקפיה והאתגרים הניצבים בפניה כעת, ניסיונו של מר פרץ אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו, על מנת לקבוע כי הוא נכנס בגדר החריג וכי הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה כעת.
9. כפי הנמסר לחברי הוועדה, החברה מספקת מגוון רחב של מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל לשוק הצבאי. החברה היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות (בעלת סיווג 110), כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר. עיקר פעילותה של החברה הוא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (מעל 70% מהכנסותיה בשנת 2020) בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפיין בתחרות גבוהה, והיא אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. בדומה לחברות ביטחוניות אחרות בישראל ובשונה מחברות מקבילות בעולם, החברה אינה בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 סקס: 02-5695385

נסמכת באופן בלעדי על תקציבי הביטחון. החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי. כמו כן, החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בנובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מידי. החברה מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים.

10. כל אלו מחייבים כי בחברה יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעל ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להוביל חברה עסקית, בעלת היקפים עצומים ופעילות מורכבת, שבפניה ניצבים אתגרים משמעותיים.

בנסיבות אלו, לא בלי התלבטות הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי למרות פועלו הציבורי של מר פרץ, חלפו למעלה מ-14 שנה מאז כיהן כשר הבטחון מעט יותר משנה בשנים 2006-2007, ובהינתן העובדה כי בתקופה זו חלו תמורות ושינויים בעולם כולו וגם בחברה, אין בכהונתו זו, כמו גם בניסיונו בתחום העבודה כיושב ראש הסדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005, כדי להתגבר על החסר בניסיון עסקי משמעותי מוכח כאמור. לפיכך קיים קושי לקבוע כי היום הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי פעילותה של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה.

עמידה בתנאי הכשירות

11. הוועדה מצאה כי מתקיימים במועמד תנאי הכשירות לכהונה כדירקטור בחברה, המפורטים בסעיף 1א16 לחוק החברות הממשלתיות, התש"ל-1975 ("החוק"), משהוא בעל למעלה מ-5 שנות ניסיון מצטבר, כנדרש בסעיף קטן (2) בסעיף. זאת בהיותו, בין היתר, סגן ראש הממשלה ושר הביטחון בשנים 2006-2007 - תקופה של שנה ו-2 חודשים; השר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014 - תקופה של שנה ו-8 חודשים; שר הכלכלה בשנים 2020-2021 - תקופה של שנה וחודשיים; ויו"ר הסדרות העובדים החדשה בשנים 1995-2005 - תקופה של כ-10 שנים. כן כיהן כראש מועצת שדרות בשנים 1983-1988 - תקופה של 5 שנים ו-3 חודשים וכיו"ר ועדת העבודה והרווחה בשנים 1992-1995.

12. מפרסומים שונים וממכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, עולה כי קיימת כוונה שהמועמד ימונה לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה. לפיכך, למעלה מן הצורך, בחנה הוועדה גם את שאלת עמידתו של המועמד בתנאי הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון.

13. למר פרץ תואר ראשון מהאוניברסיטה הפתוחה במדעי החברה והרוח. התואר האמור אינו נמנה על רשימת התארים שבסעיף 1א16(1) לחוק ואינו בתחום עיסוקה העיקרי של החברה, ולפיכך המועמד אינו עומד בדרישת ההשכלה שבחוק.

בהתאם לסעיף 24(ג) לחוק, במקרים חריגים ניתן לבחור במי שלא מתקיים בו דרישות ההשכלה שבחוק, ובלבד שהמועמד הוא בעל ניסיון של 12 שנים לפחות בתפקיד או בכהונה כאמור בסעיף 1א16(2) לחוק, שמתוכן שש שנים לפחות - בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן, והועדה לבדיקת מינויים אישרה שקיימים נימוקים מיוחדים לבחירה כאמור.

14. מבחינת ניסיונו של המועמד, מתעוררת שאלה לעניין כהונתו שש שנים לפחות בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן.

בניין 23 המגרל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 סקס: 02-5695385

15. כך, כעולה מחוות הדעת של רשות החברות הממשלתיות שהועברה לעיון הוועדה, הכנסות החברה בשנת 2020 הסתכמו בכ-4.2 מיליארד דולר. כן נמסר לחברי הוועדה כאמור כי החברה מעסיקה כ-14,500 עובדים. בנסיבות אלו, הרי שהתפקיד היחיד בו כיהן המועמד שבאופן מובהק ההיקפים הכספיים שלו אינם פחותים מאלו של החברה, הוא תפקידו כשר הבטחון תקופה של שנה וחודשיים, שכן בהתאם לשאלון שמילא המועמד היקף תקציב המשרד עמד על כ-60 מיליארד ₪.

16. על אף האמור, חברי הוועדה בדיעה שבמקרה חריג זה ניתן לראות את כהונתו של המועמד תקופה של כ-10 שנים כיו"ר הסתדרות העובדים החדשה כנכנסת בגדר הוראות הסעיף, על אף שההיקפים שצוינו בשאלון שמולא על ידו (מספר מועסקים בגוף כ-2,000, היקף הכנסות כ-550 מיליון ₪) נמוכים מאלו של החברה, ולראות את ההסתדרות כגוף שהיקפו לא נופל מזה של החברה. זאת כאשר מדובר בגוף גדול מאוד, בעל השפעה גדולה וחריגה על המשק.

17. לפיכך, נמצא כי המועמד עומד גם בתנאי הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון החברה.

עמידה בדרישת הכישורים המיוחדים

18. המועמד כיהן כיושב ראש מפלגת העבודה עד לראשית שנת 2021, ובמשך שנים רבות היה שר וחבר כנסת. בשאלון שהוגש לוועדה ציין המועמד שרי ממשלה רבים להם היתה לו זיקה פוליטית עד לראשית שנת 2021 או קודם לכן.

19. לעמדת חברי הוועדה למועמד זיקה פוליטית חזקה. נוכח האמור, בהתאם לסעיף 118 לחוק, הוועדה יכולה להמליץ על מועמדותו רק אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת.

20. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 6.5000 שעניינה "מינויים לחברות ממשלתיות ולתאגידים ציבוריים" מפנה לפסיקה בעניין זה אשר קובעת כי "מבלי לקבוע מסמרות בדבר, ומבלי ליתן הגדרה ממצה אשר ניתנת בנקל ליישום, די אם נאמר כי מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של "כישורים מיוחדים" או "כשירות מיוחדת", רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפויה להיות כה מכרעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה". (ההדגשה הוספה)

עוד קובעת הנחיית היועץ האמורה, כי ככל שהמדובר בזיקה בעוצמה גבוהה יותר, כך יש להקפיד ולהחמיר בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים.

בענייננו כאמור מדובר בזיקה חזקה.

21. חברי הוועדה הגיעו למסקנה כי יש קושי ממשי בקביעה שיש למועמד כישורים מיוחדים המתגברים על הזיקה בהתייחס לאמור ביחס להיקפי החברה, פעילותה העסקית הענפה ומורכבותה, בפרט בעת הזאת, כאשר רק לפני חודשים מספר חדל לכהן מר פרץ בממשלה בראשות מר נתניהו, בה כיהן כשר לצדו של מר גנץ אחרי שנים רבות של עשייה ציבורית בתחום הפוליטי.

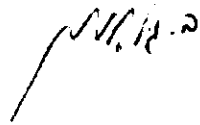
22. עוצמת הזיקה של המועמד מחייבת כאמור הקפדה יתרה בכל הנוגע לדרישה בדבר כישורים מיוחדים, ולעמדת חברי הוועדה בהינתן כי המועמד חסר ניסיון עסקי משמעותי מוכח, לא ניתן לקבוע שניסיונו מהותי דיו על מנת לעמוד בדרישה המחמירה להוכחת כישורים מיוחדים לחברה זו בעת הזו, על אף ניסיונו הציבורי הרב.

בניין 23 המגדל, קומה 9 הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951 טל: 02-5421563/7 ספקס: 02-5695385

שונות

23. בהתאם לשאלון שמילא, אין למועמד ניגוד עניינים או זיקה כלשהי לחברה.
24. בדירקטוריון כיום מכהנים 8 דירקטורים, כאשר המספר המירבי הוא 12. מתוכם 5 גברים ו-3 נשים.
25. המועמד השיב בחיוב לשאלה בשאלון לענין טיוטת דוח מבקר המדינה מהשנתיים האחרונות שהועברה להתייחסותו ושהוא נזכר בה. מדובר בדוח מבקר המדינה שפורסם כבר בחודש מאי 2021 שעניינו "הטיפול במונופולין ובריכוזיות בענף המזון". ממעבר על הדו"ח נראה שהוא אינו כולל ביקורת אישית על המועמד וחברי הוועדה בדעה כי אין בכך כדי להשפיע על המינוי.

בכבוד רב,

השופטת (בדימוס) בלה גילאור
יו"ר הוועדה לבדיקת מינויים

מדינת ישראל הוועדה לבדיקת מינויים לפי חוק החברות הממשלתיות

ירושלים
י"ד כסלו תשפ"ב
18 נובמבר 2021

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה

נכבדי,

הנדון: החלטת הוועדה לבדיקת מינויים בנוגע למועמדותו של מר עמיר פרץ לכהונה בדירקטוריון חברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ

מובאת בזאת עמדת הוועדה לבדיקת מינויים ("הוועדה"), לעניין מועמדותו של מר עמיר פרץ לכהונה בדירקטוריון חברת התעשייה האווירית לישראל בע"מ ("החברה" או "התעשייה האווירית"), וזאת לאחר שהובהר לנו כי שר הביטחון ושר האוצר מבקשים לקבל החלטה על מינויו של פרץ, וזאת על אף החלטת הוועדה מיום 26.10.21 ("החלטת הוועדה") במסגרתה הוחלט, בין היתר, כי המועמדות אינה נכנסת בגדר חריג שבחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד דינה זילבר, מיום 14.12.20 ("חוות הדעת"), לעניין מינוי מועמדים שלא נבחרו במסגרת הליך פומבי, תחרותי ושוויוני, לכהונה כדירקטורים.

רקע

רקע ביחס לחברה הובא גם בהחלטת הוועדה, ויובא במסמך זה בהרחבה:

1. התעשייה האווירית היא אחת משלוש החברות הממשלתיות הגדולות (בעלת סיווג 10(1)) ומהגדולות במשק הישראלי, כאשר היקף ההכנסות שלה עלה בשנת 2020 על 4 מיליארד דולר, והיא מעסיקה כיום כ-14,500 עובדים. מדובר על חברה מדווחת, בעלת אגרות חוב סחירות, עם היקף נכסים של כ-6.3 מיליארד דולר, אשר פועלת בצורה עסקית לחלוטין במספר רב של שווקים, הן בארץ והן בעולם ובעלת מספר רב של אתגרים מהותיים העומדים בפניה כפי שיתואר בהמשך.
 2. כאמור בהחלטת הוועדה, החברה מספקת מגוון רחב של מוצרים ושירותים בתחומי הביטחון, התעופה והחלל. החברה פועלת ב-4 חטיבות עיקריות - 3 חטיבות צבאיות ואחת אזרחית. הצבאיות: חטיבת מערכות טילים וחלל (שיעור רווחיות לפני מס של 6.1% בשנת 2020); חטיבת כלי טייס צבאיים (שיעור רווחיות לפני מס של 10.2% בשנת 2020); וחברת אלתא מערכות בע"מ העוסקת בפיתוח מוצרי אלקטרוניקה מתקדמים להגנה ולאבטחה (חברת בת של התעשייה האווירית בעלת שיעור רווח לפני מס של 5.8% בשנת 2020). בסה"כ החטיבות הצבאיות של החברה בעלות שיעור רווח של 7.3% לפני מס בשנת 2020. החטיבה בעלת הפעילות האזרחית היא חטיבת תעופה - חטיבה אשר הושפעה לרעה ממשבר הקורונה יותר מכל חטיבה אחרת, כך ששיעור הרווח לפני מס בשנת 2020 של החטיבה היה -4.1%, כלומר הפסד מפעילותה. זהו אחד מהאתגרים המשמעותיים העומדים בפני החברה.
- עיקר פעילות החברה היא בשוק התעשיות הביטחוניות והתעופה הבינלאומי (כ-80% מהכנסותיה בשנת 2020), בו הלקוחות הן בעיקר מדינות ואשר מתאפייני בתחרות גבוהה, והיא

בניין 23 המגדל, קומה 9, הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951, טל': 02-5421563/7, פקס: 02-5695385

אחת מהיצואניות המובילות במדינה. צבר ההזמנות של החברה עומד על כ-12.6 מיליארד דולר. החברה אינה נסמכת באופן בלעדי על תקציבי הביטחון אלא על שווקים בחו"ל. כאמור, החברה נמצאת בתקופה מאתגרת כעת לאור משבר הקורונה שפגע קשות בענף התעופה העולמי.

3. בנוסף, כיום השוק הצבאי העולמי מתאפיין בתחרות גוברת, בין היתר, לאור שינויים בתקציבי הביטחון, מגמות גאופוליטיות, מגמת קונסולידציה, קידום מדיניות, במיוחד בארה"ב ובהודו, המעודדת הגנה על חברות מקומיות וכן כניסת חברות סיניות לשוק הביטחוני הבינלאומי במטרה לבסס את סין כשחקן משמעותי בשוק.

מגמת הקונסולידציה בשוק מתבטאת במיזוגים ורכישות של חברות גדולות המבססות את שליטתן על נתחי שוק גדולים יותר. המגמה מורגשת היטב גם בשוק המקומי ומעודדת תחרות בתחומים שבעבר נחשבו לבלעדיים לחברות מסוימות. הפרטת התעשייה הצבאית לישראל (תע"ש) ורכישתה על ידי אלביט מערכות הפכה את אלביט מערכות לחברה הביטחונית הגדולה ביותר בישראל עם חדירה כמעט לכל תחום בשוק. הרכישה האחרונה של אירונאוטיקס על ידי רפאל מערכות לחימה תביא את רפא"ל להיות שחקנית מרכזית גם בתחום המל"טים שבו תע"א היא שחקנית משמעותית וגדולה, והיא צפויה לחדור גם לתחום הלוויינות ובכך לבטל הבלעדיות של תע"א בתחום החלל.

4. כל אלה, ובפרט קידום המדיניות המעודדת הגנה על חברות מקומיות, מחייבים את החברה לבצע מהלכים של רכישות/התמזגות לחברות מקומיות באמצעות Mergers & Acquisitions) (M&A) והחברה מבצעת מספר רב של עסקאות פיננסיות מסוגים שונים לרבות מיזוגים, רכישות, איחודים, הצעות רכש, רכישת נכסים ורכישות ניהוליות או שילוב של הדברים.

5. שינוי משמעותי נוסף הוא הסכם הסיוע הצבאי החדש של מדינת ישראל וארה"ב שנכנס לתוקפו בסוף שנת 2018. בהתאם להסכם החדש חלקם של כספי הסיוע מארה"ב שישראל תוכל להמיר לשקלים לטובת רכישות מחברות מקומיות יפחת בהדרגה מ-815 מיליון \$ ב-2019 עד לכדי שיעור אפסי ב-2028. שינוי זה פוגע באופן משמעותי ביכולת של משרד הביטחון לרכוש מערכות המיוצרות בישראל ולכן החברות המקומיות נדרשות להתאים את עצמן לסביבה העסקית החדשה על ידי רכישת חברות אמריקאיות או העברת חלק מפעילותן לארה"ב לצורך ניצול כספי הסיוע.

בנוסף, השפעת התנודתיות של שער החליפין והתחזקות המטבע המקומי (השקל) מעמידים אתגר מהותי לחברה שלה חוב בשקלים ומרבית הוצאותיה בשקלים אך החלק הארי של הכנסותיה הוא בשער חוץ.

6. עוד חשוב לציין כי החברה נמצאת בעיצומו של הליך הפרטה, בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה אשר התקבלה בנובמבר 2020 בדבר הליך הנפקה של עד 49% ממניות החברה בבורסה, 35% מהם באופן מידי. כחלק מתועלות הפרטה האמורה על החברה לקיים דיון אסטרטגי על השימוש בחלק מכספי ההנפקה לטובת התפתחותה העסקית של החברה. דיון זה חייב לקחת בחשבון את השיקולים העסקיים העתידיים של החברה ואת יתרונותיה היחסיים בשוק הגלובלי. מעבר לאמור, ההנפקה עתידה לקחת את החברה צעד אחד נוסף קדימה

בהתנהלותה העסקית, שכן שהשוק יבחן בצורה מתמדת את ביצועי החברה לטווח הקצר ואת מדיניותה לטווח הארוך, דבר אשר עתיד להשתקף בצורה מתמדת במחיר המניה.

7. מפרסומים שונים, ממכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, ואף מנוסח הצעת המחליטים שהוגשה לממשלה, עולה, כי השר מבקש להמליץ על מינויו של מר פרץ ליו"ר דירקטוריון התעשייה האווירית, ולא להסתפק במינויו לדירקטור מהשורה.

8. כידוע, בהתאם להוראות חוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה-1975 ("החוק") בחירה ביו"ר דירקטוריון לא נעשית על ידי השרים אלא על ידי חברי הדירקטוריון, מבין חבריו, באישור השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים. ואולם, לשם יעול ההליך, מאחר שבחברה לא מכהן יושב ראש דירקטוריון וידוע לוועדה כי קיימת סבירות שהשר ימליץ לחברי הדירקטוריון לבחור במר פרץ לכהונה כזוה, הוועדה בחנה גם את הכשירות לכהונה כיושב ראש דירקטוריון בעת בחינת המועמדות לכהונה כדירקטור.

הליך תואם נבחרת

9. המועמד לא התמודד במסגרת ההליך התחרותי, הפומבי והשיוויוני לאיתור מועמדים לכהונה כדירקטורים ("נבחרת הדירקטורים") שקיימה רשות החברות הממשלתיות בשנים 2015 ו-2017 ונראה כי לא נבחר במסגרת הליך פומבי, תחרותי או שיוויוני אחר.

10. בחוות הדעת מודגשות התכליות שבבסיס הסמכות שהופקדה בידי השרים למינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות - בחירת המועמד המתאים ביותר והבטחת עצמאותו ומקצועיותו של המועמד לתפקיד. בהתאם נקבע כי "חובת הנאמנות המוטלת על השרים, ובכלל זה החובה לפעול להגשמת תכלית הסמכות בהגיונות, ביושר, בשוויון, בסבירות, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור, בעת הפעלת סמכות המינוי, מקימה בנסיבות העניין חובה משפטית כי ככלל המשך מינויים של הדירקטורים בחברות הממשלתיות יעשה באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושיוויוני שיבטיח את עצמאותו ובחירתו של המועמד הראוי ביותר לתפקיד", באמצעות נבחרת הדירקטורים או באמצעות הליך אחר.

11. עם זאת, חוות הדעת מוסיפה וקובעת, כי ייתכנו מצבים בהם יהא מוצדק, לטובת פעילותה של החברה הממשלתית, לפעול למינויו של מועמד אשר לא נמנה על נבחרת הדירקטורים. "כך למשל, במצב בו השרים מבקשים לפעול למינויו של מועמד שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי הפעילות של החברה הממשלתית או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונתו בחברה", או "מצבים נוספים מעין אלה, בהם חיוב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת ההליך שקיים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה הממשלתית ועל כן אינו מגשים את התכלית שבבסיס סמכות המינוי שהוענקה לשרים בחוק. יחד עם זאת, ועל מנת שלא לשמוט את התכלית שבבסיס קיומו של הליך תחרותי, פומבי ושיוויוני, כמפורט בהרחבה לעיל, השימוש בחריג יכול שיעשה רק במשורה ובצמצום, וזאת כאשר יש בכך צורך ממשי, ותוך שהחריג נותר חריג ואינו הופך לכלל."

12. חוות הדעת קובעת מגבלות ולפיהן - השימוש במסלול תואם הנבחרת יעשה במשורה רק במקרים המצדיקים, קרי רק כאשר יש בכך "צורך ממשי" וכשמדובר במינוי "מתאים יותר" מזה המתבסס על נבחרת הדירקטורים; על המועמדים במסלול תואם הנבחרת לעבור את

אותו הליך בחינה שמבוצע במסגרת הליך נבחרת הדירקטורים; על מועמדים במסלול תואם הנבחרת לעמוד ברף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר הנבחרת 2017 וככל שלא יעמדו ניתן יהיה למנותם רק בקיומם של נימוקים מיוחדים אשר קשורים בפעילות החברה וטובתה.

13. למר פרץ נערך הליך תואם נבחרת והוא עבר את רף הציון שנקבע לצורך כניסה למאגר נבחרת הדירקטורים בשנת 2017 בפרופיל חברתי (ולא עבר את הרף שנקבע בפרופיל הבטחוני והניהולי).

14. במכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, בו הובאו הנימוקים לבחירה במר פרץ, רשם מר גנץ, כי החליט לבחור במועמד בשל ניסיונו הרב בניהול מערכות ציבוריות גדולות וקטנות, וציין מספר אבני דרך. בין היתר נאמר על ידי שר הבטחון לעניין הכהונה כיו"ר ההסתדרות, כי המועמד הוא מבעלי הניסיון הגדולים ביותר בישראל בתחום ניהול נכון של יחסי עבודה והגעה להסכמות עם ארגוני העובדים לביצוע יעדי החברה, וכן את ניסיונו של המועמד כשר הבטחון, שהיה ממונה על התעשיות הבטחוניות ונחשף לפעילויות המוכרות והמסווגות של החברה.

15. יצוין כי במכתבו לא ציין השר האם בחן בטרם החליט למנות את מר פרץ, את רשימת המועמדים שנבחרות הדירקטורים שנבחרו באמצעות הליך פומבי, תחרותי ושוויוני, או מועמדים מתאימים אחרים שנבחרו בהליך כאמור.

16. מר פרץ בעל ניסיון ציבורי רב - כראש מועצת שדרות, תקופה של כ-5 שנים, עד 1995; כחבר כנסת שנים רבות, ומתוכם כהונה כיו"ר וועדת העבודה והרווחה תקופה של כשלוש שנים; כסגן רוה"מ ושר הביטחון בשנים 2006-2007, תקופה של כשנה וחודשיים; כשר להגנת הסביבה בשנים 2013-2014, תקופה של כשנה ו-8 חודשים; כשר הכלכלה בשנים 2020-2021 תקופה של כשנה וחודשיים; וכיו"ר הסתדרות העובדים החדשה עד 1995 תקופה של כ-10 שנים.

הובהר לחברי הוועדה כי מתוקף תפקידו שימש מר פרץ גם כיו"ר חברת העובדים אשר מנהלת את מרבית נכסי ההסתדרות, ובכללם חברות אשר השליטה בהן נעשית באמצעות מניות שליטה של ההסתדרות, והיא אשר מנציחה את מטרותיהן ובעלת הזכות למינוי בכירים בהם. במכתבו של שר הבטחון מיום 7.10.21, בו הובאו הנימוקים לבחירה במר פרץ, צוין לעניין זה כי מר פרץ רכש ניסיון בקביעת מדיניות מנחה לחברות, מינוי דירקטורים ומנהלים, מעורבות בשוק ההון במיוחד בקרנות הפנסיה, ערך של איגרות חוב והשפעתן על עמית הקרנות ועל היקפי האשראי לטובת הפעלת המשק הישראלי.

לעניין זה יצוין כי לעמדת חברי הוועדה מעורבות יו"ר ההסתדרות בהיבטים שפורטו לעיל בתפקידו כיו"ר חברת העובדים, שונה באופן משמעותי מהניסיון העיסקי המתאים באופן ובהיקפו לפעילות העיסקית של החברה.

17. עמדת הוועדה היתה, כי היקפיה העצומים של החברה והאתגרים הניצבים בפניה כעת, כפי שפורטו לעיל, מחייבים כי בחברה יכהנו דירקטורים, ובפרט יושב ראש דירקטוריון, בעל ניסיון עסקי משמעותי המעיד על יכולת מוכחת להובלת חברה עסקית, ולפיכך כי ניסיונו של מר פרץ, גם בהתחשב בניסיונו כשר הבטחון תקופה של כשנה לפני כ-14 שנה וגם בהתחשב בניסיונו בתחום העבודה ואף בניסיונו כיו"ר חברת העובדים, אינו מהותי דיו לחברה בעת הזו, על מנת לקבוע כי הוא נכנס בגדר החריג שבחוות הדעת וכי הוא בעל ניסיון משמעותי בתחומי

הפעילות של החברה או בעל כישורים בולטים באופן מיוחד בתחומים הרלבנטיים לכהונת
בחברה כעת.

18. לענין הנסיון הנדרש מיוזר חברה בטחונות כאמור ניתן ללמוד גם מהסתכלות אל מקבילות של
החברה בעולם. כך, מבדיקה ראשונית ברשת האינטרנט שתוצאותיה הועברו לעיון הוועדה
לצורך מתן התייחסותה להשגה המוגשת לממשלה לענין עמידה בדרישת הכישורים
המיוחדים, נראה כי היוזרים המכהנים ב-40 המתחרות העולמיות הגדולות של החברה, הן
בחברות הענק האמריקאיות והאירופאיות, והן בחברות אחרות בסדר גודל של התעשייה
האווירית מכל רחבי העולם, הינם אנשי עסקים, ובחלק מהמקרים אנשי עסקים בעלי נסיון
בטחוני. החריג היחיד לכך הוא במדינה אחת, בה ניתן לראות שמונו גורמים בעלי עבר פוליטי
ללא נסיון עסקי משמעותי. יובהר לענין זה, כי כמחציתם של יושבי הראש האמורים מכהנים
כיושבי ראש בלבד, כפי הנעשה בחברות הממשלתיות בישראל, ואילו השאר מכהנים במקביל
גם כמנכ"לים.

19. נזכיר לענין זה גם את הקווים המנחים של ארגון ה-OECD לענין הממשל התאגידי בחברות
בבעלות המדינה, בהם נאמר, בין היתר, כי על מנת לשפר את אפקטיביות החברות על חברי
הדירקטוריון להיות בעלי הכשירות הרלוונטית, וכי בפרט בחברות ממשלתיות העוסקות
בפעילויות עסקיות, מומלץ לגייס מועמדים בעלי מומחיות מסחרית פיננסית, שיכולה להרכיב
במגזר העסקי, שיכולים לעזור להפוך את הדירקטוריונים למכוונים יותר לעסקים.

20. יובהר, כי מובן לחברי הוועדה שאין זה מתפקידו של יוזר הדירקטוריון להחליף את מנכ"ל
החברה או את הנהלתה הבכירה, ואולם על מנת לגבש ולהוביל אסטרטגיה של חברה עסקית,
וודאי שבחברה גדולה ומורכבת הפועלת בשווקים בינלאומיים תחרותיים אול מול אתגרים
רבים, כמפורט בהרחבה בתחילת מסמך זה, נדרש לעמדת הוועדה ניסיון ניהולי-עסקי
משמעותי.

21. כך, לעמדת הוועדה, בהתייחס להיקפי החברה ומורכבותה, לא ניתן לקבוע שניסיונו של מר
פרץ יתרום לחברה באופן שחיוב השרים להסתמך על המועמדים שנבחרו במסגרת ההליך
שקיים, שעה שביכולתם לפעול למינוי מתאים יותר, אינו פועל לטובת החברה, כנדרש בחוות
הדעת, וכי יש "צורך ממשי" במינוי.

22. יובהר לענין זה כי מבחינה יישומית, ועל אף שהדרישה בהתאם לחוות הדעת היא כי המועמד
המוצע "מתאים יותר" מהמועמדים החברים בנבחרת, לא מתבקשים השרים לעבור על
רשימת כלל המועמדים הנמנים על הנבחרת ולהשוותם למועמד המוצע על דם, ואולם ממעבר
קצר על רשימת המועמדים בנבחרת הדירקטורים ניתן להיווכח ניתן להיווכח כי אכן קיימים
בה מועמדים רבים בעלי נסיון עשיר ובכיר מאוד במגזר העסקי, ובהם אף בעלי ניסיון בתחום
הבטחוני, ובהם מנכ"ל רפא"ל בעבר, מנכ"ל התעשייה האווירית עצמה בעבר, סמנכ"לים
בחברות הבטחוניות הגדולות ועוד רבים אחרים.

23. כפי שצויין בחוות הדעת, על מנת למנות אדם שאינו נמנה על נבחרת הדירקטורים, יש להצביע
על צורך ממשי, ועל כך שמדובר באדם "מתאים יותר", מהמועמדים הנמנים על נבחרת
הדירקטורים. בענייננו, כאמור, מאחר שעמדת הוועדה היא שהנסיון העסקי הוא החשוב
ביותר מבחינת טובת החברה, יש קושי בקבלת העמדה כי קיים צורך ממשי במינוי מועמד,

ראוי ככל שיהיה, שאינו בעל נסיון עסקי משמעותי, וכי מינויו "מתאים יותר" ממינוי מועמדים הנמנים על הנבחרת, ובכלל זה מועמדים שכיהנו כמנכ"לים של חברות בטחוניות, לרבות חברת התעשייה האווירית עצמה.

24. בנסיבות אלה, כאמור, סברה הוועדה, מבלי להטיל ספק בכישוריו הרבים של מר פרץ ובתרומתו המשמעותית ורבת השנים לחברה הישראלית, כי אין בנסיונו וכישוריו כדי לענות על דרישת חוות הדעת, וזאת כאמור בשים לב לצרכי החברה בעת הזו, כמפורט לעיל, ולטובתה.

25. חברי הוועדה מבקשים להביא את מכתבה זה גם בפני שר הבטחון ושר האוצר.

בכבוד רב,
טל רוזנבלד, עו"ד
הייעוץ המשפטי לוועדה

העתק: השופטת (בדימוס) בלה גילאור, יו"ר הוועדה
חברי הוועדה
מר גיל לימון, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

עמיר פרץ

שם מלא: ארמנד עמיר פרץ
תאריך לידה: 9/3/1952
מצב משפחתי: נשוי, ארבעה ילדים.
כתובת: אורנים 11, שדרות
דוא"ל: amirperetz1952@gmail.com
טלפון נייד: 050-5644611
ת.ז: 063000756

במהלך 40 שנות עבודתי הציבורית, כיהנתי כסגן ראש הממשלה ושר הביטחון, השר להגנת הסביבה, שר הכלכלה והתעשייה, יו"ר ממשלת העבודה הישראלית, יו"ר הסתדרות השבדים החדשה, ראש מועצת שדרות, ובמקביל לתפקידי אלה כיהנתי 33 שנים כחבר כנסת וחבר בוועדות רבות של הכנסת: יו"ר ועדת העבודה, תרומה וחבריה, חבר ועדת חוץ וביטחון ויו"ר ועדות המשנה של ועדת החוץ והביטחון.

השכלה

2019 – בוגר תואר ראשון (BA) במדעי החברה והרוח באוניברסיטה הפתוחה – בהצטיינות.
1969 – תיכון "שער הנגב"

תפקידים

שר בממשלות ישראל

2020-2021 – שר הכלכלה והתעשייה

- קביעת מדיניות האחריות ישירה על לשכת המדען הראשי והרשות לחדשנות, הרשות להשקעות ולקידום התעשייה והכלכלה, מנחל הירום, מינחל יבנה, מינחל תקינה, מינחל סחר חוץ, הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי והשקעות זרות, הרשות לעסקים קטנים ובעונניים, מינחל אזורי תעשייה, רשם האגודות השיתופיות, מינחל היהלומים, מינחל תעשיות.
- קביעת מדיניות ומיקוח על יחידות הסמך הבאות: רשות התחרות, הרשות לסחר חוץ ולתגנת הצרכן, מכון התקנים, מכון הייצוא ושת"פ בינלאומי, המתענה הישראלית לצרכנות, חברת אשר"א (חברת ביטוח לסיכוני סחר חוץ), שירות התעסוקה, המוסד לבטאות וגרות והרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב.
- למרות העובדה שמדובר בשנת משבר הקורונה, היקפי התקציב השוטף גדלו באופן משמעותי, לרבות מסגרות לפיצוי הגורמים העסקיים שניזוקו במשק.
- במסגרת חיזוק יחסי המסחר הבינלאומיים הצלחנו לעבור על היקפי פעילות הייצוא הישראלי תוך פיתוח שיטות עבודה מגוונות באמצעות הנספחים הכלכליים ברחבי העולם איתם קיימתי מפגשי עבודה שוטפים באמצעות הזום, כמו כן למרות הסגרים הצלחתי להשלים מחלף כלכלי חשוב ולהחזים על הסכם סחר חומשי מול דרום קוריאה.
- בתקופה זאת, הובלתי את הרפורמה לשינוי התקנת ביטחון ישראל למוצרים מיובאים, מחלף שישפיע רבות על יוקר המחיר וקטין את הקשיים הרגולטוריים במשק.

2013-2014 – השר להגנת הסיבה

- חובלת רפורמות משמעותיות, ביניהן: התמנית לסביבה שווה ולחלוקת משאבים נכונה בין כל האוכלוסיות בישראל, לרבות הפריפריה והמגזר הערבי (ביטול שיטת המאטצ'ינג).
- חובלת מהלכים להפחתת תזיזומים בישראל (מיס, אורז, יבשה), בדגש על קידום חקיקת חוק שקיות הגיילון.
- החלטה על סגירת מיכל האמוניה בשל החששות הסיביות והביטחוניות.
- קביעת מדיניות חקף לשמירת חניקיון שמנחלת באופן עצמאי מאות מיליוני שקלים מעבר לתקציבי המשרד השוטפים.
- קביעת מדיניות ופיקוח על פעילותן של החברות הממשלתיות הבאות: רשות הטבע והגנים, החברה לשירותי איכות הסיבה בע"מ, רשות נחל הקישון, רשות נחל באר שבע, חברת פארק אריאל שרון, וכמו כן, הקמה והפעלה של החברה הממשלתית להגנת המצוק החופי בישראל.

2006-2007 – סגן ראש הממשלה ושר הביטחון

- כשר הביטחון הייתי שותף מלא לקביעת מדיניותה של ישראל, לרבות מערכת היחסים הביטחוניים מול משרד החגנה האמריקאי. כמו כן, הייתי אחראי על המדיניות מול הרשות הפלסטינית מתוקף אחריותי על יהודה ושומרון.
- במסגרת תפקידי, הייתי אחראי על מדיניות משרד הביטחון על כל אגפיו, כולל התעשיות הביטחוניות, וזאת בנוסף על האחריות המרכזית של קביעת מדיניות צה"ל, תכניות למבנה כוח והפעלתו, קביעת סדרי עדיפויות של הפרויקטים השונים בחיערות הצבאיות, וכן, ביצוע מיסויים בכירים לרבות מינוי רמטכ"ל (גבי אשכנזי).
- בתוקף אחריותי על המערכת האזרחית, הייתי אחראי על קביעת המדיניות של יחידות הסמך והתאגידים הביטחוניים לרבות רפא"ל, תעשייה צבאית והתעשייה האווירית.
- בתחילת כהונתי פרצו מספר עלמותים משמעותיים בשתי הזיתות – הדרומית והצפונית: הטיפת גלעד שליט שחובילה למבצע "גשמי קיץ", והסיפתם של אחמד גולדוסר ז"ל ואלדד רגב ז"ל, שחובילה למלחמת לבנון השנייה.
- עם פתיחת המלחמה, התלתי על מבצע "משקל שגולי" לחשמדת מערך הטילים הסודי של החיובאללה שכוון לעומק העורף של מדינת ישראל. התלתי זאת התקבלה למרות התנגדות צמרת צה"ל.
- הדבר החשוב ביותר מבחינתי בקביעת התכלית האסטרטגית עם פתיחת המלחמה היה החזרתה של החזרתה הישראלית אל מול ארגון החיובאללה.
- במהלך המלחמה נחשפו החוסרים והכשלים של היערכות צה"ל בכל חרמות, וחשיפה זו היוותה עבורי את הבסיס לקביעת מדיניות מערכת הביטחון וצה"ל, שכללה בין היתר: קביעת תוכנית אימונים שהחזירה את הכשירות לצבא, יישום תוכנית האימונים ושיקום חי"מ"חיס (בעלות 18 מיליארד ש"ח), מיגון מוסדות חינוך ובתי הנושבים בעוטף עזה, וחובלת החלטת הממשלה לחקמת הרשות להירום לאומית (רח"ל).
- אחת המסקנות המרכזיות אליהן הגעתי, היא כי יש לשנות את מעמד העורף בתפיסת הביטחון הישראלית.
- הכניסה המאסיבית של טילים תלולי מסלול המסוגלים לעקוף את כל המערך חקונבנציונלי של צה"ל, לרבות חיל האוויר וחיל השריון, אפשרו לארגוני הטרור לפגוע במרכזי האוכלוסין, וביארו אותי לחלטה לקבוע מדיניות חדשה.
- תנחתי את מערכת הביטחון וצמרת צה"ל והתעשיות הביטחוניות להתמקד בבניית מערך חגנה כנגד טילים תלולי מסלול, לרבות טילים קצרי טווח. למרות התנגדות בכירי מערכת הביטחון וראשי צה"ל, קיבלתי החלטה שהביאה בסופו של דבר לבניית "כיפת ברזל" שהפכה לחלק מהמציאות הביטחוניית הישראלית ומחווה את התשובה הביטחוניית בכל העימותים האחרונים.
- בין היתר, הגעתי למסקנה שמדיניות חגנה זו תשפיע גם על מערכת היחסים המדיניים בין ישראל לבין ארגוני הטרור ותקצר את אורך העימותים הצבאיים, מסקנה שהיזקה את עמדותי לחמשך ולתת לפרויקט כיפת ברזל את העדיפות העליונה.
- בחישיי האחרונים בתפקיד חובלתי יחד עם ראש הממשלה אחוד אולמרט ועם צוות ראשי המערכות הביטחוניות, צה"ל, שבי"כ והמוסד, את החזרות לשמדת הכור הגרעיני שהתגלה בסוריה והיה בשלבי בניה מתקדמים.

- במסגרת האחיות המיניסטריאלית על יחודה ושומרון, קבעתי מדיניות משולבת שכללה מאבק בלתי מתמשך בטורר לצד הקלות על חייהם של האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית.

1995-2005 - יריד החסותדרות העובדים החדש

- עם כניסתי לתפקיד יו"ר החסותדרות העמדותי מטרה קריטית של הארגון והעברתי מארגון במשבר שנמצא בגרעון של קרוב ל-4 מיליארד ש"ח לארגון עם תקציב מאוזן, הכנסות מאוזנות ויכולת תפקוד עצמאית ללא תלות בגורמים חיצוניים.
- מדיניות זאת הייבבה פעולות מקיפות בתוך הארגון, לרבות שינוי המבנה הארגוני והתאמתו לפעילות במשק וצמצום מספר העובדים מכ-3500 עובדים לכ-1000 עובדים. כל הפעולות נעשו תוך התייחסות על חסמי הבראה ארוכי טווח, תוך יצירת שיתוף פעולה בין כל הגורמים במערכת החסותדרותית, לרבות חברת העובדים, קופת החולים וארגוני העובדים במערכת הפנימית.
- בתקופת כהונתי כיו"ר **בוצעו רפורמות משמעותיות במשק הישראלי** שבחן נטלתי חלק מרכזי. החשובה שבהן היא רפורמת מערכת הפנסיה שאפשרה את הבטחת הזכויות הפנסיוניות לציבור העובדים מהד, ובוסף יצרה מערכת אשראי חדשה באמצעות קרנות הפנסיה שסייעה לצמיחת המשק הישראלי.
- קביעת מדיניות המבחינה בין בעלות המדינה על חברות עסקיות לבין בעלות על תאגידים חברתיים ושירותים חיוניים, כאשר מחד שמרתי על התאגידים החברתיים והשירותים החיוניים אך מאידך חייתי שותף לשינויים מבניים עם בדרך של הפרטה או בדרך של הנפקה כדוגמא: תהליך ההפרטה של בנק וחברות עסקיות נוספות וכן שינויים מבניים במערכת הבנקאית בישראל כדוגמא בנק דיסקונט או הנפקת בנק לאומי.

חובלת העברת רפא"ל ממעמד של יחידת סמך למעמד הברה ממשלתית.

הסכם לשינוי המבני של נמלי ישראל תוך הפרדה בין הנמלים ויצירת תחרות ביניהם.

- **יריד דיסקונטיון חברת העובדים שכלל בתוכו חברות ציבוריות, ותאגידים, קרנות פנסיה ותתיקות וחדשות.**
- **קרנות הפנסיה הוותיקות -** הקרנות היו בתקופה של גירעונות אקטואריים שנוצרו עקב שינויים מהותיים בתוחלת החיים, ובעיות ניהוליות היסטוריות. באותה תקופה התחלנו את תהליך ההפרדה בין הקרנות הוותיקות לחדשות. הקרנות ניהלו הון בחקפים של למעלה ממאה מיליארד ש"ח שרובו הובטח בדרך של אגרות חוב ממשלתיות עם תשואה קבועה ונבוחה, וזאת כדי לשמור על ערכם.
- במהלך תקופה זאת פעלתי לוודא שהקרנות מתנהלות על פי כללי מנהל תקין, כולל פיקוח הדוק על הדיסקונטיונים של כל הקרנות, שבתוכן נכללו: מנכחים, מקפת, קגים, פועלי בנין ופעלים תסלאיים.
- **קרנות פנסיה חדשות -** באותה תקופה החל להצטבר הון בקופות החדשות, ולכן הגעתי לחסכמות מול משרד האוצר שתאחריות על ניהול הקרנות תעבור למדינה בתמורה לכיסוי הגרעון האקטוארי של הוותיקות שעמד על כ-77 מיליארד ש"ח. החסכם שנחתם הבטיח את זכויות הפנסיה לעובדים בישראל, אך גם יצר את מסלול האשראי החשוב ביותר במשק הישראלי עד היום.
- **משען -** רשת בתי דזור מוגן לקשישים שכוללת ניהול של 9 בתי אבות, פנימיות לילדים ופעילויות נוספות שבהם 1400 עובדים. במהלך כניסתי לתפקיד **ביריד דיסקונטיון חברת העובדים היה צורך לבצע רפורמות מקיפות במשען**, וכן, לייצב את מצבה הכלכלי, ובין היתר בשנת 1998 ביצעתי מחלק אסטרטגי של מעבר לניהול מרכזי דזור מוגן המציעים מערך שירותים נרחב יותר מבית אבות סטנדרטי.
- **החברה למרכזי תרבות וספורט -** החברה מעניקה שירותי תרבות וספורט לכל המשפחה ובעלותה רשת של 7 מרכזי ספורט.
- **רשת הימך עמל -** רשת המפעילה כ-100 מוסדות חינוך, ביניהם באזורי פריפריה ובמגזר הערבי.
- **חברת הנכסים -** תייתח אחראית באופן מרכזי על ניהול נכסי החסותדרות בכל מדינת ישראל, בשווי מאות מיליוני שקלים.
- עם ביצוע ההפרדה בין קופי"ח הכללית לחסותדרות, נוצר גרעון שאותו חזרכים להתמודד עימו חייתח מכירת נכסים, שאינם משרתים את פעילות חליבה של החסותדרות.

- **הוצאת הספרים "עם עובד"** - הוצאת ספרים שיוצר הרמנות לסופרים ותיקים וצעירים תוך שמירה על רמה גבוהה של הספרים המוצאים לאור.
- **המכון הקינלאומי למנהיגות** - מרכז החכשרה המוביל בישראל לועדי עובדים ואיגודים מקצועיים, ומתווה גם אכסניה מבקשת לקיים קורסים, השתלמויות וימי עיון לארגונים וחברות.
- **מכון אבשלום** - מוסד הנראה למבוגרים וצעירים המשלב לימודי ארץ ישראל עם טיולים וסיורים.
- **מכון לבון** - ארכיון ומכון מחקר לתולדות התנועה העברית בישראל.
- **המכון היהודי ערבי** - מכון זה הוקם כביטוי לצורך בהעמקת ההבנה, הסובלנות, ודו קיום בין בני הדתות השונות בקרב אורחי המדינה.

1983-1988 - ראש המועצה שדרות

- במסגרת תפקידי כראש המועצה קבעתי מדיניות של ימים שלא סומנו בעבר בערי הפיתוח, שסייעו בבניית תדמית חיובית שיצרה מוטיבציה של שאיפה להצלחה בקרב כל רבדי האוכלוסייה.
- הפיכת שדרות לסמל לחי קיום, תמיכה בשלום ובצדק חברתי, ולדוגמה ומופת במהפכה החינוכית שהתאפיינה בהכנסת מסלולים פורצי דרך למערכת החינוך, והובלה בתחומי הפיסיקה, מתמטיקה אנגלית, ותחומים חדשים כמו טלוויזיה ותקשורת.
- בתקופתי, הצליחו צעירים רבים לממש את עצמם כפורצי דרך בתחומי המוזיקה, הספורט והתרבות.
- בסופה של הקדנציה הצלחתי לייצב את תקציב המועצה ממצב של גרעון תקציבי למצב של מאזן חיובי.

1988-2021 - חבר כנסת

- במהלך תקופת כהונתי, הייתי חבר ברוב הוועדות בכנסת. כמו כן, כיר"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות, ויו"ר ועדת המשנה בוועדת החוץ והביטחון - ועדת המשנה למוכנות העורף ועדת המשנה להצטיינות בכיפת ברזל.
- במסגרת פעילותי של ועדת המשנה להצטיינות במערכת כיפת ברזל, תגשתי הצעה למדיניות כוללת בדבר פריסתן העתידים של סוללות כיפת ברזל ברחבי הארץ. לשמחתי, מערכת הביטחון וצה"ל קבלו את המלצותי והפכו את התכנית למדיניות צה"ל בעיון זה.
- הובלתי חוקים חברתיים חשובים כיו"ר ועדת העבודה הרווחה והבריאות, בהם: חוק ביטוח בריאות ממלכתי, חוק העלאת שכר מינימום, תגנת זכויות עובדים בחברות כ"א, חוק פיצוי נפגעי הגזות.
- במסגרת פעילותי הפרלמנטרית ברחבי העולם נבחרתי לסגן נשיא ארגון ה-OPEC - בתי הפרלמנט של מדינות חים התימן - בהירתי התקיימה בהצבעה השאית שבה השתתפו מספר מדינות שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

שרות צבאי

1970-1977 קצין חימוש בגדוד 890 בחטיבת הצנחנים.
שחרור בדרגת סרן לאחר פציעת קשה.

כישורים מיוחדים

במשך ארבעים שנים הצלחתי לצבור ניסיון בכל תחומי הניהול הנדרשים להובלת ארגונים קטנים, בינוניים וגדולים. תחילת דרכי ב-1983 כראש מועצת שדרות, אותה הובלתי מגרעון לאיזון תקציבי, שינוי תדמית ויצירת מקורות הכנסה חדשים. אמנם היה מדובר במועצה קטנה עם כ-250 עובדים בלבד, אך עבורי זה משמש מסד לניהול המשלב מדיניות מאקרו ובדיקת השפעות על המיקרו.

תפיסה זאת, של בחינת הקשר בין המאקרו למיקרו לוחה אותי בכל עיסוקיי הבאים.

ב-1988 נבחרתי לכנסת וכיהנתי כחבר בוועדות החשובות ביותר, וכן כיו"ר וועדת העבודה, הרווחה והבריאות, שם הובלתי את מחפכת החוק לביטוח בריאות ממלכתי בישראל. פעילותי בוועדות הקנתה לי את היכולת להבחין בהשפעות של הרשות המחוקקת אל מול הרשות המבצעת, ולדעת להפעיל מנופים נכונים כדי לקדם את יישום המדיניות הנדרשת.

במסגרת פעילותי בכנסת הייתי חבר בוועדת החוץ והביטחון, ומספר שנים חבר בוועדת המשנה למודיעין, שם נחשפתי לכל הנושאים הרגישים והסודיים של מערכת החוץ והביטחון הישראלית.

ב-1994 נבחרתי כיו"ר האגף לאיגוד מקצועי בחסתדרות וב-1995 נבחרתי כיו"ר החסתדרות. כאשר נכנסתי לתפקידי קיבלתי גוף עם גירעון שהתקרב לארבעה מיליארד ₪ ועם גרעון בשוטף של מאות מיליוני שקלים.

המשימה הראשונה - לאזן את התקציב השוטף, כשהמשמעות היא צמצום דרמטי במספר העובדים, ויצירת פעילויות חדשות להגדלת היקף ההכנסות - כדי להתמודד עם הגירעון המצטבר, ביצעתי מכירת נכסים שאינם משרתים את ליבת פעילות הארגון.

בסופו של תהליך הגעתי להסדר חובות שמבוססים על תשלומים לטווח ארוך, הגדלת היקף הפעילות השוטפת, והגדלת ההכנסות, כך שבתום תהליך ההבראה, החסתדרות עמדה על כ-100 מיליון ש"ח עודף בשנה, שכיום הצטברו לסכום עודף של למעלה ממיליארד ש"ח.

במסגרת תפקידי כיו"ר החסתדרות, כיהנתי גם כיו"ר חברת העובדים שהחזיקה באותה עת את קרנות הפנסיה החדשות והוותיקות שניהלו הון של למעלה 100 מילארד ₪, ונדרשה הסכמה לאומית כדי להגיע להסדרי פנסיה חדשים.

תפקידי כיו"ר חברת העובדים היה להביא ליציבותן הפיננסית של הקרנות, שסבלו מגירעונות אקטואריים שסיכנו את יכולתן לעמוד בהתחייבויות כלפי העמיתים החוסכים בקרנות, ולכן הסכמתי לוותר על השליטה הניהולית בקרנות בתמורה לחתומות ממשלתית של כ-77 מיליארד ₪ להבטחת המאזן האקטוארי של הקרנות הוותיקות, מהלך שמבטיח עד היום יציבות וביטחון כלכלי למאות אלפי גמלאים, שהיו מפסידים חלק גדול מכספם ללא המהלך הזה.

בנוסף לכך, המהלך הפך למנוף לצמיחת המשק הישראלי שסבל באותה תקופה מחוסר אשראי פנוי במשק. ההסכם שצמצם את היקף אגרות החוב המיועדות שהוחזקו על ידי הקרנות יצר מקורות חדשים שיצרו השקעות בכל ענפי המשק והיקפן הולך ומתעצם בכל שנה והן מוגדרות כהשקעות "המוסדיים", מסלול שהפך למחולל מרכזי בהצלחת המשק הישראלי.

בנוסף לכך, פעלתי לייצוב החברות הנוספות שהיו באחריות חברת העובדים ובתוכן רשת "משען" – רשת בתי אבות שהייתה במשבר ועמדה להימכר במחיר נמוך אל מול ערכה האמיתי, ולאבד את תפקידה החשוב בשירות כלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל הזקוקה לדיוור מוגן.

בעצם קיומה של רשת "משען" כרשת ציבורית המספקת דיוור מוגן איכותי במחירים סבירים, השפיעה ומשפיעה הרשת עד היום על כלל המחירים במוסדות הפרטיים לדיוור מוגן, שחייבים להתאים את מחיריהם בהתחשב למחירי רשת "משען", ולכן נקטתי פעולות של העברת הרשת לשיטות ניהול חדשות, שאפשרו לכל מוסד ומוסד למקסם את יכולותיו ובכך הצלחנו להגדיל את כלל ההכנסות ואת ייצוב החברה כולה. החברה העסיקה מאות עובדים וניהלה מחזור כספי של מאות מיליוני ₪.

בנוסף לכך, קיימתי את הפיקוח וההפעלה של חברת הנכסים, הוצאת הספרים "עם עובד", רשת החינוך "עמל", המכון הבינלאומי למנהיגות, מכון אבשלום, מכון לבון, המכון היהודי ערבי והחברה למרכזי תרבות וספורט.

תקופת כהונתי כיו"ר ההסתדרות, הייתה תקופה של רפורמות ושינויים מבניים בכל ענפי המשק.

תקופה זו התאפיינה גם במשברים ביחסי העבודה, שיצרו עימותים קשים בין הממשלה כריבון, ארגוני התעשיינים לבין ההסתדרות. המדיניות שהנהגתי בשיתוף ציבור העובדים ומנהיגיהם כי עלינו לעשות הכל לחזק את המשק הישראלי תוך הגנה על זכויות העובדים אך לדעת להמנע ממשברים בלתי הפיכים, משימה זו דרשה ממני החלטות אמיצות ומהלכים יצירתיים ויוצאי דופן כדי ליצור מערכת יחסי עבודה יציבה ושקט תעשייתי נדרש, שישרת את כל השותפים במשק הישראלי לטווח הארוך.

אין ספק כי תקופה זו הקנתה לי את הידע והניסיון העמוק ביותר, הנדרש בתחום יחסי העבודה במשק.

תקופת כהונתי כשר הביטחון הייתה עבורי התקופה המאתגרת ביותר, וזאת בשל האחריות שהוטלה עלי להוביל את המערכת החשובה ביותר בתקופה מורכבת מלאה תהפוכות. הערכת המצב המדינית ביטחונית בעת כניסתי לתפקיד הייתה כי אנו הולכים לתקופה שקטה מדינית וביטחונית.

ישראל היתה לאחר סיום מהלך ההתנתקות מעזה, ולקראת תכנית ההתכנסות ביחודה ושומרון, ומה שהיה בחור כי התכניות שלי למערכת הביטחון יהיו מבוססות בעיקר על העצמת מבנה הכוח של צה"ל והגדלת ההתרעה בכל החזיתות ישתנו מקצה לקצה בשל אירועים בלתי צפויים.

שתי פעולות חטיפה של ארגוני הטרור, האחת מדרום - חטיפת גלעד שליט על ידי החמאס, והשנייה בצפון - חטיפתם של גולדווטר ורגב על ידי החיזבאללה, אירועים אלה יצרו את האתגר המחשבתי המשמעותי ביותר עבורי, כמי שנמצא בראש הפירמידה וצריך לקבוע סדרי עדיפויות חדשים, לנהל מדיניות שתתאים למציאות חדשה, קביעת סדרי עדיפויות וניהול נכון של המערכות כולן במקביל.

במהלך המלחמה קיבלתי את שיטת ניהול מערכת שחתבססה על שעון המלחמה הצהלי המקובל, אך הוספתי לכך נקודות בחינה משלי בנושאים שלא תמיד היו בליבת המלחמה, כשהדוגמא הבולטת ביותר הייתה שימת לב מיוחדת למתרחש בעורף. לכן, בכל סיום יום לחימה כינסתי פורום מיוחד שקבל דיווחים ונתן הנחיות ופתרונות בהתאם (יש להדגיש כי עד מלחמת לבנון השנייה, הטיפול בעורף היה בעדיפות נמוכה). במהלך המלחמה קבלתי החלטות חשובות שהשפיעו על המערכה, והבולטת שבהן הייתה ההחלטה על מבצע "משקל סגולי" בלילה הראשון של המלחמה. את החלטה זאת קיבלתי בניגוד לעמדת צה"ל שהעדיף פעולות אחרות.

ההחלטה זכתה בדיעבד להערכה רבה מצד גל הגורמים הביטחוניים. עם תום המלחמה ניהלתי את המערכה החשובה להפקת הלקחים, שיקום והחזרת צה"ל לכשירות מלאה שכדי לבצע אותה העברנו החלטות תקציביות מיוחדות בהיקפים של 18 מיליארד ש"ח.

בתוך פעולות השיקום המשכתי לנהל את הפקת הלקחים בשאלת מעמד העורף במלחמה, הוויכוח המהותי שהתנחל בממשלה, במערכת הביטחון ובצה"ל הניח 2 תפיסות של מדיניות, האחת שבאה לידי ביטוי במשפט "לא נמגן עצמנו לדעת" אל מול תפיסת המדיניות שאותה הובלתי שאמרה "נמגן את עצמנו מדעת". תפיסה זו הביאה אותי להחליט על מדיניות שילוב של הגנה פסיבית והגנה אקטיבית, שיגבירו את יכולתם של האזרחים לנהל חיי שגרה גם בעיתות של עימות ומלחמה.

תפיסה זאת הובילה לבניית ממ"דים לכל האזרחים הגרים סמוך לגבולות בדרום ובצפון, וכן, להחלטה להתניע את פרויקט כיפת ברזל, בניגוד לעמדת צה"ל ומערכת הביטחון

ההחלטה שינתה לחלוטין את יחסי הגומלין בין ארגוני הטרור לבין צה"ל, ויצרה עדיפות מוכחת בניהול המערכות הצבאיות.

במקביל לניהול המערכה הצבאית המשכתי לנהל את הפיקוח הנדרש על התעשיות הביטחוניות, וכן, על המתרחש בחיי היום יום בשטח יהודה ושומרון, שם מעמדו של שר הביטחון כריבון עם כל המשמעויות.

באותה עת נערכנו לפעולות מאוד משמעותיות שחלקן הגדול טרם נחשף, אך הבולטת שבהן ואשר נחשפה הינה הפעולה להשמדת הכור הסורי שהלך ונבנה. כל ההיערכות להשמדת הכור בוצעה בתקופת כהונתי אף שתביצוע עצמו התרחש כחודשיים לאחר עזיבתי.

ניהולה של מערכת הביטחון נותנת לך את כל הניסיון הנדרש, החכרות העמוקה עם כל המערכות הישראליות, היכולת להפוך את מערכת הביטחון למערכת שמייצרת הסכמות בין כל גורמי הניהול, הן בצה"ל והן במשרד הביטחון.

מבחינתי, אחד האתגרים הניהוליים החשובים הינו היכולת למקסם שיתוף פעולה שמייצר ניצול נכון של משאבים וממקסם את התוצאות. זה נכון בניהול בין ארגונים, ונכון עוד יותר בניהול בתוך הארגונים עצמם.

בתפקידי כשר להגנת הסביבה חיפשתי את הדרך לחפוך נושא זה לנושא לאומי חשוב, ולכן המאבק היה על הגדלת התקציבים, אך בעיקר חלוקה נכונה שלהם בין כל מגזרי האוכלוסייה.

לצד ניהול המשרד, שמנה כ-500 עובדים, ניהלתי את קרן הניקיון שהייתה למקור כספי חשוב ביותר ליישום המדיניות של "סביבה שווה", שעיקרה היה עדיפות לפריפריה ולמגזר הערבי, הדרוזי והבדואי.

חמשימה המרכזית היתה להגדיל את היקף ההכנסות בקרן, שחיו מבוססות על היטל הטמנה, ולכן הקמתי יחידה מיוחדת שנקראה "יחידת דוד" שתפקידה לחדק את הפיקוח ולמנוע השלכת פסולת באזורים אסורים, כולל באזורים שמעבר לקו הירוק.

הצלחת פעולתה של יחידת דוד הגדילה את היקף ההכנסות באתרי ההטמנה ובכך הגדילה את היקף המשאבים הפנויים לפעילות מיוחדת.

במסגרת תפקידי קבלתי את האחריות על **רשות הטבע והגנים**, ארגון המונה כ-1500 עובדים ומנהל מסגרת תקציבית של כ-400 מליון ₪, מתוכם 150 מליון ₪ הכנסות עצמאיות מהאתרים המופעלים על ידה.

בתקופתי ניהלתי מדיניות של פיקוח צמוד והשתתפות אישית מעת לעת בישיבות הדירקטוריון, כדי לוודא שתכניות העבודה תואמות את מדיניות המשרד.

בשנת 2013 השלמתי תהליך ארוך וחשוב של **הקמת החברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון**, שהתחילה בתנופה גדולה, אך לצערי פעילות זאת נעצרה בשנים שלאחר מכן. כאן אפשר בהחלט להבין את משמעות הדגשים של קובעי המדיניות, שכן עד היום הסכנה של התמוטטות מצוקי החופים קיימת.

תחת אחריותי פעלה החברה **לשירותי איכות הסביבה**, שהינה חברה ייחודית שמטפלת בתומרים מסוכנים, והצורך בפעילותה השוטפת הוא חיוני, ולכן החלטתי לערוך פיקוח צמוד על המתרחש בחברה והגעתי מעת לעת לישיבות הדירקטוריון, וכן התערבתי באופן אישי בפתרון משבר יחסי עבודה מתמשך שהזיק לפעילות החברה והתערבותי נדרשה כדי לאזן בין כל האינטרסים ולהחזיר את החברה לפעילות שוטפת ויעילה, ומאזנת תקציבית.

הגעתי לתפקיד כשר הכלכלה והתעשייה בתקופת הקורונה, תקופה שמחייבת חשיבה חדשה, מחוץ לקופסא, יכולת להציג תשובות מידיות ויעילות מול אירוע בלתי צפוי ומתגלגל עם השלכות בלתי צפויות.

כשר הכלכלה והתעשייה, אחריותי הייתה על ממשקים רבים, החל משמירה על התעשייה הכבדה בישראל, על התעשייה הבינונית, על העסקים הקטנים, ועל ענף החייטק באמצעות הרשות לחדשנות.

בנוסף לכך, המשכתי להניע את הפעילות השוטפת של המאבק ביוקר המחיה שכללה רפורמה של הקלה ברגולציה על ייבוא של כ-100 מוצרים, ולצד זה חיזוק פעילות כחול לבן, וכל זאת תוך שמירה על האיזון הנכון, יעדים כלכליים ויעדים חברתיים, מדיניות שהוגדרה על ידי "ככלכלה אנושית".

בתוקף תפקידי הפעלתי את תכניות הסיוע לעסקים הקטנים באמצעות הסוכנת לעסקים קטנים ובינוניים, כאשר המדיניות שלי הייתה לעשות הכל לשמירת יכולתם של העסקים הקטנים והבינוניים, שעם עצירת המגיפה יוכלו לחזור לפעילות מלאה בתוך זמן קצר, וזאת כחלק מהתנעת המשק והקטנת האבטלה.

במסגרת אחריותי על שירות התעסוקה שלמנו את הרכב מועצת שירות התעסוקה, כדי לאפשר הפעלה נכונה של המועצה שהיא גוף המחליף של דירקטוריון לארגון, והיא מנחה ומפקחת על פעילותו בתקופה מאוד משמעותית, ואכן, תקופת הקורונה הקפיצה את מספר המובטלים ומקבלי החל"ת מ-160 אלף למספר שהתקרב למילון אזרחים.

מצב זה חייב היערכות חדשה, פעילות מקוונת, וטיפול מהיר כדי שמשפחות רבות בישראל לא יישאר מחוסרות כל, ואכן משימה זאת הביאה להגדלת היקפי כוח האדם בשירות התעסוקה, אך בעיקר העצימה את הכלים הדיגיטליים, ההדרכה והפעילות על ידי העובדים.

amirperetz1952@gmail.com ✉

0505644611 📞

תעודת זהות: 63000756

מין: זכר

גיל: 69

תאריך לידה: 09.03.1952

עיר: שדרות

רחוב: האורנים 11

אזרח ישראלי: כן

תושב ישראלי: כן

לאום: יהודי

פרופיל: ניהולי חברתי בטחוני

השכלה (1)

מדעי החברה
והרוח

מדעי החברה האוניברסיטה הפתוחה 2019/6 ישראל

ניסיון תעסוקתי (6)

2006/5 -
2007/6

1.2 שנים משרד הבטחון מוסדות מדינה שר הביטחון

משרד הבטחון

כשר הביטחון הייתי שותף מלא לקביעת מדיניותה של ישראל, לרבות מערכת היחסים הביטחונית מול משרד ההגנה האמריקאי. כמו כן, הייתי אחראי על המדיניות מול הרשות הפלסטינית מתוקף אחריותי על יהודה ושומרון. - במסגרת תפקידי, הייתי אחראי על מדיניות משרד הביטחון על כל אגפיו, כולל התעשיית הביטחונית, וזאת בנוסף על האחריות המרכזית של קביעת מדיניות צה"ל, תכנית למבנה כוח והפעלתו, קביעת סדרי עדיפויות של הפרויקטים השונים בהיערכות הצבאית, וכן, בצד מיוניים בכירים לרבות מינוי רמטכ"ל (גבי אשכנזי). בתוקף אחריותי על המערכת האזרחית, הייתי אחראי על קביעת המדיניות של יחידות הסמך והתאגידים הביטחוניים לרבות רפא"ל, תעשייה צבאית והתעשייה האווירית. בתחילת כהונתי פרצו מספר עימותים משמעותיים בשתי חזיתות - הדרזמית והצפונית: חטיפת גלעד שליט שהובילה למבצע "גשמי קיץ", וחטיפתם של אהוד גולדווסר ו"ל ואלדד רגב ו"ל, שהובילה למלחמת לבנון השנייה. עם פתיחת המלחמה, החלטתי על מבצע "משקל סגולי" להשמדת מערך הטילים הסודי של החיזבאללה שבנון לעומק העורף של מדינת ישראל. החלטתי זאת התקבלה למרות התנגדות צמרת צה"ל. הדבר החשוב ביותר מבחינתי בקביעת התמלית האסטרטגית עם פתיחת המלחמה היה החזרתה של הרתעתה הישראלית אל מול ארגון החיזבאללה. במהלך המלחמה נחשפו החוסרים והכשלים של היערכות צה"ל בכל הרמות, וחשיפה זו חיזקה עבורי את הבסיס לקביעת מדיניות מערכת הביטחון וצה"ל, שכללה בין היתר: קביעת תוכנית אימונים שהחזירה את הכשירות לצבא, יישום תוכנית האימונים ושיקום הימ"חים (בעלות 18 מיליארד ₪), מיגון מוסדות היגון ובתי החושבים בעוטף עזה, והובלת החלטת הממשלה להקמת הרשות לחירום לאומית (רח"ל). אחת המסקנות המרכזיות אליהן הגעתי, היא כי יש לשנות את מעמד העורף בתפיסת הביטחון הישראלית. הכניסה המאסיבית של טילים תלולי מסלול המסוגלים לעקוף את כל המגדל הקונבנציונלי של צה"ל, לרבות חיל האוויר וחיל השריון, אפשרו לארגוני הטרור לפגוע במרכזי האוכלוסין, והביאו אותי להחלטה לקבוע מדיניות חדשה. הנחתי את מערכת הביטחון וצמרת צה"ל והתעשיית הביטחונית להתמקד בבניית מערך הגנה כנגד טילים תלולי מסלול, לרבות טילים קצרי טווח. למרות התנגדות בכירי מערכת הביטחון וראשי צה"ל, קיבלתי החלטה שהביאה בסופו של דבר לבניית "כיפת ברזל" שהפכה לחלק מהמציאות הביטחונית הישראלית ומהווה את התשובה הביטחונית בכל העימותים האחרונים. בין היתר, הגעתי למסקנה שמדיניות הגנה זו תשפיע גם על מערכת היחסים המדיניים בין ישראל לבין ארגוני הטרור ותקצו את אורך העימותים הצבאיים, מסקנה שהייתה אף עמדתה להמשיך ולתת לפרויקט כיפת ברזל את העדיפות העליונה. בתדשיי האחרונים בתפקידי הובלתי יחד עם ראש הממשלה אהוד אולמרט ועם צוות ראשי המערכות הביטחונית, צה"ל, שב"כ והמוסד, את ההערכות להשמדת הכור הגרעיני שהתגלה בסוריה וזיה בשלבי בניה מתקדמים. במסגרת האחריות המיניסטרילית על יהודה ושומרון, קבעתי מדיניות משולבת שכללה מאבק בלתי מתפשר בטרור לצד הקלות על חייהם של האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית.

2020/5 - 2021/6 1.2 שנים משרד הכלכלה מוסדות מדינה שר הכלכלה
משרד הכלכלה והתחנת הסביבה

קביעת מדיניות ואחריות ישירה על לשכת המדען הראשי והרשות לחדשנות, הרשות לחשקעות ולקידום התעשייה והכלכלה, מנהל חירום, מינהל יבוא, מינהל חקירה, מינהל סחר חוץ, הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וחשקעות זרות, הרשות לעסקים קטנים ובינוניים, מינהל אזורי תעשייה, רשם האגודות השיטופיות, מינהל היהלומים, מינהל תעשיות. קביעת מדיניות ופיקוח על יחידות הסמן הבאות: רשות התחרות, הרשות לסחר חוץ ולהגנת הצרכן, מכון התקנים, מכון הייצוא ושת"פ בינלאומי, המלצה הישראלית לצרכנות, חברת אשר"א (חברת ביטוח לסיכונים סחר חוץ), שירות התעסוקה, המוסד לבטיחות וגהות והרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב. למרות העובדה שמדובר בשנת משבר הקורונה, היקפי הקציב השוטף גדלו באופן משמעותי, לרבות מסגרות לפיצוי הגורמים העסקיים שניזוקו במשק. במסגרת חיזוק יחסי המסחר הבינלאומיים הצלחנו לשמור על היקפי פעילות הייצוא הישראלי תוך מתן שיטות עבודה מגוונות באמצעות הנספחים הכלכליים ברחבי העולם איתם סימתי מפגשי עבודה שוטפים באמצעות הזום, כמו כן למרות הסגרים הצלחתי להשלים מהלך כלכלי חשוב ולחתום על הסכם סחר חופשי מול דרום קוריהא. בתקופה זאת, הובלתי את הרפורמה לשינוי התקינה בישראל למוצרים מיובאים, מהלך שישיע רבות על זיקר המחיה וקטין את חקשיים הרגולטוריים במשק.

2013/4 - 2014/11 1.8 שנים הגנת הסביבה מוסדות מדינה שר

הגנת הסביבה

הובלת רפורמות משמעותיות, ביניהן: התכנית לסביבה שווה ולחלוקת משאבים נבונה בין כל האוכלוסיות בישראל, לרבות הפרימריה והמגזר הערבי (ביסול שיטה המאטצ'ינג). הובלת מהלכים להפחתת הזיהומים בישראל (מס, אוויר, יבשה), בדגש על קידום חקיקת חוק שקיות הניילון. החלטה על סגירת מיכל האמוניה בשל ההשלכות הסביבתיות והביטחוניות. קביעת מדיניות הקרן לשמירת הניסיון שמנהלת באופן עצמאי מאות מיליוני שקלים מעבר לתקציב המשרד השוטפים. קביעת מדיניות ופיקוח על פעילותן של החברות הממשלתיות הבאות: רשות הטבע והגנים, החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ, רשות נהל הקישון, רשות נהל באר שבע, חברת פארק אריאל שרון, וכמו כן, הקמה והפעלה של החברה הממשלתית להגנת המצוק החופי בישראל.

1995/11 - 2006/1

10.3 שנים

ההסתדרות החדשה

האגיד טקסומורי

11"ר

מדובר בתאגיד / ארגון העובדים

עם כניסתי לתפקיד יו"ר ההסתדרות העמדת מטה להפיכתו של הארגון והעברתו מארגון כמשבר שנמצא בגרעון של קרוב ל-4 מיליארד ש"ח לארגון עם קציב מאוזן, הכנסות מאוזנות ויכולת תפקוד עצמאית ללא תלות בגורמים חיצוניים. מדיניות זאת חיברה פעולות מקיפות בתוך הארגון, לרבות שינוי המבנה הארגוני והתאמתו לפעילות במשק וצמצום מספר העובדים מ-3500 עובדים לכ-1000 עובדים. כל הפעולות נעשו תוך חתימה על הסכמי הבראה ארוכי טווח, תוך יצירת שיתוף פעולה בין כל הגורמים במערכת ההסתדרותית, לרבות חברת העובדים, קופת החולים וארגוני העובדים במערכת הפנימית. בתקופת כהונתי כיו"ר בוצעו רפורמות משמעותיות במשק הישראלי שברן נטלתי חלק מרכזי. החשובה שבהן היא רפורמת מערכת הפנסיה שאפשרה את הבטחת חזונית הפנסיוניות לציבור העובדים מחד, ובנוסף יצרה מערכת אשראי חדשה באמצעות קרנות הפנסיה שסייעה לצמיחת המשק הישראלי. קביעת מדיניות המבחינה בין בעלות המדינה על חברות עסקיות לבין בעלות על תאגידים חברתיים ושירותים חיוניים, כאשר מחד שמרתי על התאגידים החברתיים והשירותים החיוניים אך מאידך הייתי שותף לשינויים מבניים עם בדרך של הפרטה או בדרך של הנפקה כדוגמה: תהליך ההפרטה של בזק וחברות עסקיות נוספות וכן שינויים מבניים במערכת הבנקאית בישראל כדוגמה בנק דיסקונט או הנפקת בנק לאומי. הובלת חברת רמ"ל ממעמד של יחידת סמן למעמד חברה ממשלתית. הסכם לשינוי המבני של נמלי ישראל תוך הפרדה בין הנמלים ויצירת תחרות ביניהם

1985/11 - 1988/11 5.2 שנים

מועצה מקומית שדרות

רשות מקומית

ראש המועצה

מועצה מקומית

במסגרת תפקידי כראש המועצה קבעתי מדיניות של יעדים שלא סומנו בעבר בעיר הפיתוח, שסייעו בבניית תדמית חיובית שיצרה מוטיבציה של שאיפה להצלחה בקרב כל רבדי האוכלוסייה. הפיכת שדרות לסמל קידום, תמיכה בשלום ובצדק חברתי, ולדוגמה ומופת במחפה החינוכית שהתאפיינה בהכנסת מסלולים פורצי דרך למערכת החינוך, והובלה בתחומי הפיסיקה, מתמטיקה אנגלית, ותחומים חדשים כמו טלוויזיה ותקשורת. בתקופתי, הצליחו צעירים רבים לממש את עצמם כפורצי דרך בתחומי המוזיקה, הספורט והתרבות. בסופה של הקדנציה הצלחתי לייצב את תקציב המועצה מהצב של גרעון תקציבי למצב של מאזן חיובי.

1988/11 - 2021/1

32.3 שנים

כנסת ישראל מוסדות מדינה ה"כ

כנסת ישראל

במהלך תקופת כהונתי, הייתי חבר ברוב ועדות בכנסת. כמו כן, כיו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות, ויו"ר ועדות המשנה בוועדת החוץ והביטחון - ועדת המשנה למוכנות העורף ועדת המשנה להצטיידות בביטחון ברזל. במסגרת פעילותה של ועדת המשנה להצטיידות במערכת כיפת ברזל, הגשתי הצעה למדיניות כוללת בדבר פריסתן העתידית של סוללות כיפת ברזל ברחבי הארץ. לשמחתי, מערכת הביטחון וצה"ל קבלו את המלצותי והפכו את התכנית למדיניות צה"ל בעניין זה. הובלתי חוקים חברתיים חשובים כיו"ר ועדת העבודה הרווחה והבריאות, בהם: חוק ביטוח בריאות ממלכתי, חוק העלאת שכר המינימום, הגנת זכויות עובדים בחברות כ"א, חוק פיצוי נפגעי הגזזה. במסגרת פעילותי הפרלמנטרית כחברי העולם נבחרתי לסגן נשיא ארגון החחק - בתי הפרלמנט של מדינות הים התיכון - בחירתי התקיימה בהצבעה חשאית שבה השתתפו מספר מדינות שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

ניסיון בהונה בדיקטוריונים (1)

דיקטוריון 1

תקופת כהונה	שם התאגיד	אופי התאגיד	מחזור עסקי של התאגיד	הגדרת הפקיד	תקופה בתפקיד
1.2006 - 11.1995	חברת העובדים	חברה פרטית	מעל 5 מיליארד ש"ח	יו"ר דירקטוריון	1.2006 - 11.1995